

II. M A T E R I A Ł Y

<https://doi.org/10.19195/0080-3626.63.7>

KONRAD K. SZYMAŃSKI

MATERIAŁY DO STANU ZBIORÓW STARYCH DRUKÓW W POLSCE*

Potrzeba stworzenia informatora o zbiorach starych druków w Polsce. Cele i założenia metodologiczne opracowania. Wykaz instytucji zawierających stare druki z podaniem stanu zbiorów i literatury przedmiotu.

SŁOWA KLUCZOWE: stare druki, biblioteki, muzea, archiwa, informacja naukowa, Polska

Niniejsze materiały zostały przygotowane z inicjatywy Proweniencyjnej Grupy Roboczej powstałej na przełomie września i października 2016 roku podczas międzynarodowej konferencji „Książka dawna i jej właściciele = *Early Printed Books and Their Owners*”¹. W działaniach grupy, koordynowanych przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich, uczestniczą specjaliści zajmujący się książką dawną i rękopisami z najważniejszych instytucji naukowych i bibliotek w Polsce². Jedną z zaplanowanych inicjatyw grupy na 2018 rok było zestawienie listy bibliotek przechowujących stare druki. Główna idea przyświecająca temu zadaniu

* Autor pragnie w tym miejscu złożyć podziękowania dr Dorocie Sidorowicz-Mulak i dr Agnieszce Franczyk-Cegle, bez których wsparcia i merytorycznych uwag materiały te nigdy nie zostałyby opublikowane.

¹ Zob. A. Wójcik, *Sprawozdanie z konferencji „Książka dawna i jej właściciele”*, Wrocław 2016, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 47, 2016, s. 233–238; M. Osuch, *Konferencja naukowa „Książka dawna i jej właściciele — stan badań, opracowanie, perspektywy”*, Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 29 IX–1 X 2016 r., „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” 10, 2016, s. 417–421; W. Karlak, *Konferencja „Książka dawna i jej właściciele = Early printed books and their owners”, 29.09–1.10.2016*, Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, „Roczniki Biblioteczne” 61, 2017, s. 351–355; D. Sidorowicz-Mulak, *Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji „Książka dawna i jej właściciele = Early Printed Books and Their Owners”*, „Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich” 2017, z. 28, s. 227–232.

² Więcej o działaniach i inicjatywach Proweniencyjnej Grupy Roboczej na stronie internetowej Zakładu Narodowego im. Ossolińskich: <https://ossolineum.pl/index.php/proweniencyjna-grupa-robocza/> [dostęp: 9.10.2019]. Zob. też M. Kycler, D. Sidorowicz-Mulak, *Pierwsze spotkanie Proweniencyjnej Grupy Roboczej (Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 7 czerwca 2017 r.)*, „Przegląd Biblioteczny” 85, 2017, z. 3, s. 358–361.

była prosta — upowszechnienie informacji o instytucjach posiadających w swych zbiorach druki z XV–XVIII wieku, co z kolei umożliwiłoby zupełnie podstawową orientację w tym zakresie dla badaczy dawnej książki w naszym kraju. Działania te miały też stać się asumptem do przeprowadzania dalszych kwerend, ze szczególnym uwzględnieniem badań proveniencyjnych. Prezentowane tutaj materiały, będące pierwszą próbą całościowej rejestracji instytucji ze zbiorami starych druków w Polsce, są poszerzoną wersją wymienionego zestawienia.

W ciągu lat wielokrotnie wskazywano potrzebę powstania tego typu informatora. Widać to doskonale już w postulatach Barbary Bieńkowskiej, która w 1975 roku pisała o istocie prac z zakresu specjalistycznej informacji i dokumentacji zbiorów bibliotecznych³. Z kolei w stanowisku Polskiego Towarzystwa Bibliologicznego z 31 maja 1990 roku czytamy między innymi:

Nie ma aktualnej obecnie [...] mapy rozmieszczenia ani polskich zbiorów w kraju i na obczyźnie, ani obcych, które znalazły się na naszej ziemi. [...] Piętrzące się ciągle [...] bariery informacyjne znacznie utrudniają, a często wręcz uniemożliwiają dostęp do ocalałych zasobów książkowych, dotkliwie ograniczając przez to możliwości poznawcze. [...] Szczególnie ważne wydaje się [więc] publikowanie informatorów centralnych i lokalnych o znaczniejszych kolekcjach [...]⁴.

Krokiem ku realizacji tych wytycznych był niewątpliwie *Wykaz bibliotek objętych centralnym katalogiem starych druków* opracowany przez Marię Zychowicz w 1995 roku⁵. W tym samym roku opublikowane zostały też artykuły prezentujące wstępne założenia dotyczące *Informatora o polskich księgozbiorach historycznych i powstałych na ziemiach polskich do 1950 r.*⁶ planowanego przez Pracownię Dokumentacji Księgozbiorów Historycznych Biblioteki Narodowej⁷. W zakresie instytucji kościelnych warto tutaj wspomnieć o informatorach wydawanych w latach 2002–2005 w ramach Biblioteki Ośrodka Archiwów, Bibliotek

³ B. Bieńkowska, *Wstęp*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 1975, z. 1, s. 5.

⁴ *Kronika. Doniosła inicjatywa Polskiego Towarzystwa Bibliologicznego*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 30, 1990, nr 1, s. 652.

⁵ *Wykaz bibliotek objętych centralnym katalogiem starych druków i ich sigla*, [w:] M. Zychowicz, *Centralny katalog starych druków w Bibliotece Narodowej w Warszawie. Informator*, Warszawa 1995, s. 26–30.

⁶ Zob. m.in. H. Łaskarzewska, *Założenia wstępne dotyczące „Informatora o polskich księgozbiorach historycznych i powstałych na ziemiach polskich do 1950 r.”*, [w:] *Symposia Bibliologiczne. Dokumentacja księgozbiorów historycznych, współpraca krajowa i międzynarodowa. Skutki II wojny światowej dla bibliotek polskich*, red. A. Mężyński, H. Łaskarzewska, Warszawa 1995, s. 19–21; H. Łaskarzewska, *Problemy metodyczne opracowania „Informatora o polskich księgozbiorach historycznych i powstałych na ziemiach polskich do 1950 r.”*, [w:] *Symposia Bibliologiczne...*, s. 41–48. Zob. też *Informator o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce na rok 1996/1997*, oprac. J. Sadowska, E. Stefańczyk, Warszawa 1997; *Informator o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce na rok 1999*, oprac. E. Marburg, E. Stopniak, Warszawa 2000.

⁷ Obecnie Pracownia Historii Bibliotek i Czytelnictwa, w ramach Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej.

i Muzeów Kościelnych KUL⁸. Wraz z rozwojem technologii informatycznych publikowano także artykuły, w których poddawano dyskusji potrzeby digitalizacji centralnego katalogu starych druków⁹, powstawania portali informacyjnych¹⁰ czy też opisywano wciąż rozwijające się internetowe bazy danych dotyczące starych druków¹¹.

Choć niektóre z tych inicjatyw doszły do fazy ostatecznej realizacji (to jest digitalizacja centralnego katalogu starych druków¹²), to jednak do tej pory bardzo trudno o jakikolwiek wykaz samych instytucji posiadających stare druki¹³. Tym bardziej próżno tutaj szukać tak szczegółowych opracowań, jakiego w zakresie zbiorów rękopisów — jeszcze w latach 80. XX wieku — dokonała Danuta Kamolowa¹⁴. Prócz pełnego zestawienia nazw instytucji i liczebności posiadanych przez nie zbiorów znajdziemy tam również ich historię i charakterystykę oraz szeroką bibliografię przedmiotu. Sporządzenie jednak podobnego przewodnika dotyczącego placówek, w których obecnie znajdują się stare druki, byłoby przedsięwzięciem niezwykle długotrwałym i trudnym do przeprowadzenia pod względem organizacyjnym. Dlatego też, chcąc już teraz udostępnić wszystkim zainteresowanym podstawowe dane o zasobach druków z XV–XVIII wieku w Polsce, zdecydowano się na opracowanie prowizorycznego wykazu, opartego w głównej mierze na danych dostępnych w domenie publicznej oraz drukowanych opracowaniach.

⁸ *Archiwa Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. M. Dębowska, Kielce 2002; *Muzea Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. B. Skrzydlewska, Kielce 2004; oraz *Biblioteki Kościoła Katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. W.W. Żurek, Kielce 2005.

⁹ M. Zychowiczowa, *Centralny katalog starych druków Biblioteki Narodowej — bez przyszłości? Przyczynek do dyskusji*, „Roczniki Biblioteczne” 53, 2009, s. 187–203. Por. wywiad z M. Zychowicz, <https://historia.org.pl/2012/02/11/centralny-katalog-starych-drukow-biblioteki-narodowej-w-warszawie-wywiad/> [dostęp: 9.10.2019].

¹⁰ Zob. I. Wienczek, *Stare druki — o potrzebie portalu informacyjnego i ogólnopolskiej bazy proveniencji*, „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” 6, 2012, s. 219–242; M. Kowalewska, *Baza proveniencji dawnej książki w Centrum Badawczym Bibliografii Polskiej Estreicherów UJ*, „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” 6, 2012, s. 243–245.

¹¹ Zob. R. Frączek, *Stare druki w bibliograficznych bazach danych — wybrane aspekty*, „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2013, nr 4, s. 115–145.

¹² Zob. https://polona.pl/card_catalogs/?sort=title%20asc [dostęp: 10.10.2019]; od marca 2019 roku dostępne są tam zeskanowane karty katalogowe z podziałem na polonika XVI wieku, polonika XVII–XVIII wieku, druki obce XVI–XVIII wieku oraz czasopisma XVIII wieku.

¹³ Jako o wyjątku w tej kwestii warto wspomnieć o „Alfabetycznym wykazie instytucji posiadających starodruki (według miejscowości)”, dostępnym na stronie Biblioteki Kórnickiej, który wśród 143 instytucji wymienia również 37 placówek zagranicznych. Zob. <http://new.bkpan.poznan.pl/wp-content/uploads/2013/09/ckdw-miejsca.pdf> [dostęp: 10.10.2019].

¹⁴ *Zbiory rękopisów w bibliotekach i muzeach w Polsce*, oprac. D. Kamolowa przy współudziale K. Muszyńskiej, Warszawa 1988, wyd. 2 popr. i rozszerzone, przy współudziale T. Siemiatkiewicz, Warszawa 2003 [„Zbiory rękopisów w Polsce”, T. 1] i reedycja, Warszawa 2014; oraz *Rękopisy w zbiorach kościelnych*, oprac. T. Makowski przy współpr. P. Sapały, Warszawa 2014 [„Zbiory Rękopisów w Polsce”, T. 2].

Punktem wyjścia był tutaj wspomniany *Wykaz bibliotek objętych centralnym katalogiem starych druków*, przygotowany przez Marię Zychowicz. Mimo niewątpliwego nowatorstwa tego rejestru nie można zapominać, że został on wydany niemal ćwierć wieku temu. Zawiera informacje sprzed powodzi z 1997 roku — destrukcyjnej dla wielu zbiorów i niejednokrotnie wymuszającej reorganizację całych placówek. Od tego czasu wiele instytucji wymienionych w wykazie doznało gruntownych przeobrażeń, co determinowało konieczność weryfikacji i aktualizacji nazw często zupełnie już nowych jednostek. W celu uzupełnienia wykazu Marii Zychowicz, zawierającego odniesienia do 89 bibliotek w Polsce, wykorzystano dostępne publikacje, zbierające nazwy instytucji z cennymi zbiorami na terenie naszego kraju¹⁵. Należy jednak podkreślić, iż niezwykle wiele precyzyjnych i mimo wszystko o wiele bardziej aktualnych informacji dostarczyły w tym względzie źródła elektroniczne. Internet w największym stopniu umożliwia dzisiaj realizację postulatów PTB. Już wiele instytucji publikuje na stronach internetowych nie tylko podstawowe informacje o swoich zbiorach, ale często również rozbudowane ich charakterystyki wraz z bibliografią¹⁶ czy nawet odsyłaczami do elektronicznych egzemplarzy poszczególnych druków¹⁷. Nie brakuje również danych o różnorodnych projektach digitalizacyjnych, konserwatorskich czy popularyzatorskich, których efekty stały się dostępne szerokiemu gronu odbiorców właśnie za pośrednictwem Internetu. Niezwykłym ułatwieniem dla badaczy staje się też coraz większa popularność artykułów publikowanych w tak zwanym wolnym dostępie, dzięki czemu także niniejsze opracowanie mogło zostać poszerzone o szczegółowe informacje na temat części opisywanych zbiorów.

Z powodu coraz łatwiejszego dostępu do informacji o instytucjach posiadających stare druki oraz liczbie i podstawowej charakterystyce tych zbiorów zdecydowano o poszerzeniu niniejszego wykazu również o te informacje. Prócz drukowanych katalogów kolekcji konkretnych instytucji oraz nielicznych artykułów o tych zasobach to właśnie dane zaczerpnięte ze stron internetowych okazały się najważniejszym źródłem informacji tego opracowania. Gdy było to możliwe, w wykazie odnotowano w ramach przypisów podstawową bibliografię (niekiedy wraz z danymi o dysertacjach akademickich) dotyczącą poszczególnych zbiorów.

¹⁵ Prócz opracowania D. Kamolowej warto tutaj wspomnieć zwłaszcza o listach instytucji zawartych w *Inkunabuły w bibliotekach polskich. Centralny katalog = Incunabula quae in bibliothecis Poloniae asservantur* (red. A. Kawecka-Gryczowa, oprac. M. Bohonos, M. Spandowski, E. Szandorowska, T. I–II, Wrocław-Warszawa-Kraków 1970–1993), rejestrach placówek kościelnych zamieszczonych w wymienionych informatorach wydanych w ramach Biblioteki Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych KUL czy też jednostkach muzealnych odnotowanych w M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, *Muzea w Polsce. Informator*, Warszawa 1997.

¹⁶ Zob. np. <https://www.bn.org.pl/o-nas/zbiory-bn/zbiory/stare-druki>; <https://ossolineum.pl/index.php/biblioteka-osolineum/dzialy-i-gabinety/dzial-starych-drukow/>; <https://www.bu.uni.wroc.pl/oddzialy/curie-zbiory-specjalne/oddzial-starych-drukow-zbiory> [dostęp: 21.10.2019].

¹⁷ Zob. zwłaszcza <https://www.dbc.wroc.pl/dlibra/collectiondescription/144> [dostęp: 21.10.2019].

O ile informacje o największych kolekcjach starodrucznych w kraju są w dużej mierze powszechnie dostępne, o tyle odnośnie do mniejszych placówek (zwłaszcza instytucji kościelnych czy bibliotek publicznych) trudno o jakiegokolwiek dane. Toteż w ramach działań Proweniencyjnej Grupy Roboczej, z inicjatywy Marii Kycler (Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego), zrodziła się idea, aby nawiązać kontakt z wszystkimi bibliotekami publicznymi w Polsce. W marcu 2018 roku wysłano pisma do 17 bibliotek wojewódzkich w kraju, a za ich pośrednictwem do wszystkich tego typu jednostek w sieci (około 7900 placówek). Instytucje te zostały zapytane o liczbę starych druków w swoich zbiorach oraz o stan ich opracowywania, z uwzględnieniem danych proweniencyjnych. Analizą odpowiedzi z 42 bibliotek (w tym z 37 posiadających stare druki) zajęła się Maria Kycler. Dzięki współpracy w ramach Proweniencyjnej Grupy Roboczej wyniki tej kwerendy zostały uwzględnione w niniejszym opracowaniu.

Na początku 2019 roku na stronie internetowej Zakładu Narodowego im. Ossolińskich (ZNiO) opublikowano materiały zaprezentowane w ramach „III Spotkania Proweniencyjnej Grupy Roboczej” (Wrocław 12 października 2018 roku)¹⁸, w tym efekty wspomnianej kwerendy Marii Kycler¹⁹ oraz wciąż rozwijaną, uproszczoną wersję prezentowanego tutaj zestawienia²⁰. Dołączono również dwie interaktywne mapki poglądowe ukazujące „Rozmieszczenie instytucji ze zbiorami starych druków w Polsce” oraz „Szacunkowe ilości zbiorów starych druków w poszczególnych miastach Polski”²¹.

Podobnie jak w kwerendzie przeprowadzonej przez Marię Kycler podczas prac nad niniejszymi materiałami wielokrotnie okazywało się, że termin „stare druki” nie jest jednoznacznie rozumiany, dlatego też wśród opisów niektórych kolekcji starych druków możemy spotkać się z włączaniem do tego zespołu ksiąg wydanych w XIX wieku. Ponadto w wypadku instytucji, które jedynie lakonicznie wzmiankują o posiadaniu w swych zbiorach stare druki, nie możemy być pewni, czy istotnie mowa tutaj o drukach z XV–XVIII wieku. Kolejną trudnością w precyzowaniu i ujednoczeniu wykazu była kwestia różnych jednostek obliczeniowych, w których podawana jest wielkość poszczególnych zbiorów. Liczebność zasobów starano się podawać w ramach podziału na druki²² oraz woluminy²³. Jednak na tym etapie całkowite ujednoczenie tak różnych i niekiedy nieprzy-

¹⁸ Zob. <https://ossolineum.pl/index.php/proweniencyjna-grupa-robocza/spotkanie-iii/> [dostęp: 18.10.2019].

¹⁹ Zob. <https://ossolineum.pl/index.php/proweniencyjna-grupa-robocza/prezentacje-grupy/> [dostęp: 18.10.2019].

²⁰ Zob. <https://ossolineum.pl/wp-content/uploads/2019/02/K.-Szymanski-Wykaz-instytucji-ze-zbiorami-starych-druk%C3%B3w-w-Polsce.pdf> [dostęp: 18.10.2019].

²¹ Zob. <https://ossolineum.pl/index.php/proweniencyjna-grupa-robocza/rozmieszczenie-instytucji-ze-zbiorami-starych-drukow-w-polsce/> [dostęp: 18.10.2019].

²² Rozumiane jako ekwiwalent terminów: dzieło, pozycja, jednostka inwentarzowa.

²³ Rozumiane jako ekwiwalent terminów: tom, książka, egzemplarz.

stających do siebie jednostek nie było możliwe. Należy więc mieć na względzie, że przytaczane dane liczbowe pełnią jedynie funkcję orientacyjną i nie powinny służyć do sporządzania jakichkolwiek dalszych wyliczeń, choćby szacunkowych.

Trzeba tu podkreślić, że prezentowane materiały są jedynie scaleniem informacji dostępnych w domenie publicznej i drukowanych publikacjach. Już od wstępnych założeń zainicjowanych w ramach działań Proweniencyjnej Grupy Roboczej niniejsze opracowanie miało służyć zebraniu podstaw do dalszych, pogłębionych kwerend. Drugim celem publikacji niniejszych materiałów, oprócz zaprezentowania danych dotyczących rozmieszczenia i wielkości zbiorów, jest ukazanie stanu i jakości o nich informacji. O tym, że na tym polu pozostaje jeszcze wiele do zrobienia, najlepiej świadczą wskazane wcześniej trudności ze zgromadzeniem danych potrzebnych do sporządzenia tego wykazu. Szczególnie widać tutaj fragmentaryczność i nieaktualizowanie podawanych w domenie publicznej informacji, co dotyczy niekiedy nawet dużych i zasobnych w stare druki bibliotek, muzeów i archiwów. Nie wspominając oczywiście o przypadkach niedostępności przez mniejsze placówki jakiegokolwiek informacji na temat własnych zasobów. Można więc opracowanie to traktować jako zachętę dla pracowników instytucji posiadających stare druki do zintensyfikowania prac nad rejestracją i ich opracowaniem oraz do udostępniania w domenie publicznej jak najpełniejszych danych o tych kolekcjach. Należy też żywić nadzieję, że prezentowane materiały staną się inspiracją do weryfikacji danych z tego pierwotnego rekonesansu, jak też przyczynkiem do dyskusji nad wypracowywaniem wspólnej metodologii postępowania w kwestii realizacji całościowego i możliwie kompletnego informatora o zasobach starych druków w Polsce.

W niniejszym kształcie wykaz zawiera informacje o 369 (381)²⁴ instytucjach ze zbiorami starych druków w Polsce, zlokalizowanych w 163 (166) miejscowościach²⁵. W świetle niniejszego opracowania największą liczbę tworzą tutaj instytucje kościelne (w tym kościoły, klasztory, muzea diecezjalne) i wydziały teologiczne, to jest 147 (158) jednostek. Odnotowano także 113 (114) placówek muzealnych i archiwów państwowych, 53 biblioteki publiczne, 48 bibliotek nauko-

²⁴ Po przeanalizowaniu danych dotyczących wszystkich 381 instytucji co do 12 z nich (głównie instytucji kościelnych) trudno było jednoznacznie stwierdzić, czy wciąż przechowują zbiory starych druków. Dla orientacji korzystających z wykazu instytucje te zostały umieszczone w tabeli w nawiasach klamrowych.

²⁵ Najwięcej instytucji mieści się w Krakowie — 40 (43) oraz Warszawie — 29 (30). Niniejsze opracowanie najpewniej zawiera dane o bibliotekach uwzględnionych w ramach Centralnego Katalogu Starych Druków Biblioteki Narodowej, określanej liczbowo na około 150 jednostek. Zob. I. Wienczek, op. cit., s. 224; M. Zychowiczowa, op. cit., s. 195. Opracowanie z 2008 roku: *Katalogi centralne Biblioteki Narodowej*, s. 7, <https://docplayer.pl/33560205-Katalogi-centralne-biblioteki-narodowej.html> [dostęp: 9.10.2018]. Z kolei w wywiadzie z M. Zychowicz z 11 lutego 2012 roku trzykrotnie podawana jest w tym kontekście liczba 140 bibliotek. Zob. <https://historia.org.pl/2012/02/11/centralny-katalog-starych-drukow-biblioteki-narodowej-w-warszawie-wywiad/> [dostęp: 9.10.2018].

wych, 6 bibliotek centralnych oraz 2 biblioteki szkolne. Odnośnie do większości tych miejsc udało się znaleźć, prócz aktualnych danych adresowych — mniej lub bardziej podstawowe — informacje o ich zbiorach starych druków (często z wyodrębnieniem inkunabułów czy poloników).

Gwoli przejrzystości niniejsze zestawienie zostało przygotowane w formie czterokolumnowej tabeli, z podziałem na liczbę porządkową, miejscowość, nazwę i adres instytucji oraz dane o zbiorach. Instytucje zostały usystematyzowane w porządku alfabetycznym, według nazw miejscowości, a w dalszej kolejności według nazw własnych poszczególnych jednostek. W ostatniej kolumnie, dotyczącej zbiorów, starano się zachować strukturę wyróżniającą liczbę starych druków z podziałem na inkunabuły, druki z XVI wieku, druki z XVII wieku oraz druki z XVIII wieku, wraz z podaniem daty aktualizacji tych danych w nawiasach. Gdy nie można było określić liczby interesujących nas zespołów bądź też wiadomości o nich ograniczały się do lakonicznych wzmianek, wprowadzono wyrażenie „brak szczegółowych danych” wraz z odesłaniem do zdobytych przez nas informacji w formie przypisu. Jeśli zaś w dostępnym materiale zetknięto się z różnymi danymi na temat zbiorów, informacje starsze bądź wątpliwe uwzględniano w przypisie, pozostawiając w kolumnie czwartej informacje uznane za najbardziej wiarygodne.

Mimo że lista instytucji z pewnością będzie wymagać dalszej weryfikacji, a liczebność zbiorów pozostaje w dużej mierze bardzo szacunkowa, mam nadzieję, iż wykaz ten będzie w tej chwili użytecznym narzędziem do orientacji o zbiorach starych druków w Polsce. Użytkownik znajdzie tu nie tylko informacje o największych kolekcjach dawnej książki w kraju, lecz także podstawowe dane o dużo mniejszych i niekiedy zapomnianych zbiorach. W trakcie opracowywania niniejszego wykazu trudno było się oprzeć wrażeniu, iż w dzisiejszych czasach stworzenie przewodnika czy informatora o zbiorach starych druków podobnego do tego, jaki opracowała Danuta Kamolowa odnośnie do rękopisów, nie musiałoby być projektem aż tak bardzo odległym. Środowisko bibliotekarzy zajmujących się starymi drukami czeka zatem jeszcze sporo pracy, ale o ileż już dziś łatwiejszej, niż wykonywali ją jeszcze w XIX i XX wieku Karol Estreicher czy Edward Chwalewik.

Tab. 1. Instytucje ze zbiorami starych druków w Polsce

Lp.	Miejscowość	Instytucja	Stan zbiorów
1	Bagno	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Salwatorianów Bagno, ul. Ziołowa 51, 55-120 Oborniki Śląskie	167 druków (stan na 2013 rok) ²⁶

²⁶ I. Kielbasa, *60-lecie Wyższego Seminarium Duchownego Salwatorianów w Bagnie (1953–2013)*, „Studia Salvatoriana Polonica” 7, 2013, s. 41, http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Studia_Salvatoriana_Polonica/Studia_Salvatoriana_Polonica-r2013-t7/Studia_Salvatoriana_Polonica-r2013-t7-s27-42/Studia_Salvatoriana_Polonica-r2013-t7-s27-42.pdf [dostęp: 18.10.2019]. Jeśli nie podano inaczej, dostęp do źródeł elektronicznych zgodnie ze stanem na październik 2018 roku.

2	Biała Podlaska	I Liceum Ogólnokształcące im. Józefa Ignacego Kraszewskiego ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego 1, 21-500 Biała Podlaska	brak szczegółowych danych ²⁷
3	Białystok	Biblioteka Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego ul. Warszawska 46, 15-077 Białystok	1436 woluminów (stan na 2018 rok) ²⁸
4	Białystok	Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia (Zbiory specjalne) ul. Akademicka 2, 15-267 Białystok	486 woluminów (stan na 2017 rok) ²⁹
5	Białystok	Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego ul. Marii Skłodowskiej-Curie 14A, 15-097 Białystok	141 woluminów ³⁰
6	Białystok	Muzeum Podlaskie (Biblioteka) ul. Świętojańska 17, 15-277 Białystok	19 woluminów ³¹
7	Biecz	Biblioteka Muzeum Ziemi Bieckiej „Starodruki” (jeden z pięciu działów) ul. Węgierska 1, 38-340 Biecz	brak szczegółowych danych ³²

²⁷ Zob. <https://www.dziennikwschodni.pl/lubelskie/informator-o-publicznych-liceach-w-wiekszych-miastach-lubelszczyzny,n,1000021244.html>; <http://muzeumbiala.pl/historia-muzeum>; <http://www.kraszak.pl/index.php/biblioteka>.

²⁸ <http://bialystok.wyborcza.pl/bialystok/7,35241,23089091,kontempluj-stronica-po-stronicy-starodruki-on-line.html>. W 2005 roku zbiory te miały liczyć 1415 woluminów — zob. *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 77.

²⁹ https://bg.uwb.edu.pl/?pid=Zbiory_specjalne; <http://egzemplarznieobowiazkowy.blogspot.com/2017/03/starodruk-47-ze-zbiorow-biblioteki.html>.

³⁰ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Zob. też <http://www.ksiaznicapodlaska.pl/site/zbiory/starodruki.html>. Według <https://bia24.pl/kategorie/wiadomosci/ksi%C4%85%C5%BCnica-podlaska-odnowi%C5%82a-cenne-starodruki.html> stan zbiorów wynosi 138 woluminów.

³¹ Dane te obejmują wyłącznie stare druki suparskie (z drukarni bazylianów). Zob. <http://muzeum.bialystok.pl/muzeum-podlaskie-w-bialymstoku/biblioteka/>; M. Cubrzyńska-Leonarczyk, *Oficyna suparska 1695–1803*, Warszawa 1993; eadem, *Katalog druków suparskich*, Warszawa 1996; K. Zimnoch, *Znaki proveniencyjne na starych drukach suparskich*, „Bibliotekarz Podlaski” 6, 2003, s. 18–35; oraz <https://dzieje.pl/kultura-i-sztuka/muzeum-podlaskie-odrestaurowalo-xviii-wieczne-starodruki>.

³² Według dostępnych informacji w zbiorach znajdują się inkunabuły i druki z XVI–XVIII wieku — zob. <http://mbpgorlice.info/index.php?topic=idzksiazeczko>. W 1997 roku zbiory mieściły się zarówno w tak zwanej Kromerówce, jak i w „Domu z Basztą” — zob. M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, *Muzea w Polsce. Informator*, Warszawa 1997, s. 13–15; zob. też http://www.biecz.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=387&działy=387&akcja=artykul&artykul=6818; <http://www.muzeum.biecz.pl/o-muzeum-2/biblioteka/>; <http://www.muzeum.biecz.pl/wystawy/tradycje-aptekarskie-biecz/>; <http://www.muzeum.biecz.pl/2016/04/03/informacja-o-realizacji-projektu/>; <http://www.muzeum.biecz.pl/2018/06/14/dofinansowanie-mkidn/>; <http://www.trendyradio.pl/pl/aktualnosci/4/gorlice/7268/remonty-w-muzeum-ziemi-bieckiej>.

8	Biecz	Parafia rzymskokatolicka pw. św. Anny ul. Kazimierza Wielkiego 2, 38-340 Biecz	„ponad 2000 cen- nych ksiąg; uni- katowa biblioteka z inkunabułami z XV w.” ³³
9	Bielsko-Biała	Książnica Beskidzka ul. J. Słowackiego 17A, 43-300 Bielsko-Biała	108 woluminów ³⁴
10	Bielsko-Biała	Muzeum Historyczne (Biblioteka Fachowa — Zbiory specjalne) ul. Wzgórze 16, 43-300 Bielsko-Biała	64 druki, w tym 1 inkunabuł ³⁵
11	Bochnia	Muzeum im. prof. Stanisława Fischera Rynek 20, 32-700 Bochnia	brak szczegółowych danych ³⁶
12	Bolesławiec	Muzeum Ceramiki (Dział Historii Miasta) ul. Kutuzowa 14, 59-700 Bolesławiec	brak szczegółowych danych ³⁷
13	Borki Wielkie	Klasztor Franciszkanów ul. Ojca Alarda 3, Borki Wielkie, 46-300 Olesno	brak szczegółowych danych ³⁸
14	Brzeg	Muzeum Piastów Śląskich pl. Zamkowy 1, 49-300 Brzeg	brak szczegółowych danych ³⁹
15	Bydgoszcz	Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego [wcześniej: Biblioteka Główna Wyż- szej Szkoły Pedagogicznej] ul. Karola Szymanowskiego 3, 85-074 Bydgoszcz	2332 woluminy, w tym 15 inkunabu- łów ⁴⁰

³³ https://pl.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%9Bci%C3%B3%C5%82_i_klasztor_franciszka%C5%84ski_w_Bieczu. Zob. też http://www.biecz.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=28&strona=1; J. Nowak, *Druki w języku polskim XVI–XVIII wieku w bibliotece klasztoru oo. Franciszkanów-Reformatów w Bieczu* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Kraków 1985.

³⁴ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Pozycje te są dostępne w katalogu elektronicznym pod adresem: <https://opac.ksiaznica.bielsko.pl/Opac4>.

³⁵ <https://muzeum.bielsko.pl/pl/kolekcje/tekst/biblioteka-fachowa>; <https://katowice.wyborcza.pl/katowice/1,35063,547976.html>.

³⁶ W zbiorach znajdują się inkunabuły i druki z XVI–XVIII wieku — zob. <http://bochnia.eu/plmuzealna-akademia-historyczna-starodruki-z-muzealnej-po%C5%82ki/>; <http://www.czasbochenski.pl/stale-rubryki/bochnia-kultura/muzeum-pokaze-swoje-skarby/>; zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 19.

³⁷ Zob. <http://www.muzeum.boleslawiec.net/pl/collections/18>.

³⁸ Zob. <https://nto.pl/zobacz-skarby-franciszkanow-z-borek-wielkich/ar/4456593>.

³⁹ Według M. Sołtysiak i K. Wierzbickiej (op. cit., s. 22) kolekcja ta obejmuje część księgozbioru Piastów brzeskich z XVI–XVII wieku. Zob. też <http://zamek.brzeg.pl/biblioteka/>; <http://brzeg24.pl/nasze-szkoly/79347-wycieczka-muzeum-piastow-slaskich/>.

⁴⁰ H. Dubowik, *Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy*, [w:] *Rola i funkcje bibliotek Wyższych Szkół Pedagogicznych w Polsce. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej w Rzeszowie w dniach 12–13 września 1988 r.*, red. Z. Sokół, Rzeszów 1992,

16	Bydgoszcz	Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego ul. Gdańska 4, 85-006 Bydgoszcz	ponad 30 druków ⁴¹
17	Bydgoszcz	Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy Stary Rynek 22–24/ul. Długa 39 (biura), 85-105 Bydgoszcz	8248 woluminów, w tym 102 inkunabuły, około 1 tysiąca druków z XVI wieku, około 2 tysiące druków z XVII wieku i szacunkowo 5146 druków z XVIII wieku („ponad poło- wa zasobu”) ⁴²
18	Bytów	Muzeum Zachodniokaszubskie (Dział Artystyczno-Historyczny) ul. Zamkowa 2, 77-100 Bytów	kilka druków ⁴³

s. 82–83. Zob. też M. Lindenau-Langner, *Historia kolekcji starych druków Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy*, „Kronika Bydgoska 1997” 18, 1996, s. 192–196. Według https://pl.wikipedia.org/wiki/Biblioteka_G%C5%82%C3%B3wna_Uniwersytetu_Kazimierza_Wielkiego) oraz <http://biblioteka.ukw.edu.pl/o-bibliotece> stan zbiorów wynosi ponad 2 tysiące druków, w tym 18 inkunabułów.

⁴¹ Muzeum przejęło w 2017 roku zbiory Muzeum Farmacji, gdzie znajdowało się ponad 30 (bądź według innych danych 100) starych druków — zob. A. Drygas, W. Ślusarczyk, *Biblioteka Muzeum Farmacji apteki „Pod Łabędziem” w Bydgoszczy*, „Toruńskie Studia Bibliologiczne” 1, 2013, nr 10, s. 103–106; <http://tygodnikbydgoski.pl/wydarzenia/najstarsza-bydgoska-aptka-zlikwidowana-po-164-latach-dzialalnosci>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Farmacji_w_Bydgoszczy; zob. też B. Wodyński, *Jakub Kazimierz Haur „Skład Abo skarbiec znakomitych sekretów oekonomii ziemiańskiej”, XVII-wieczny starodruk w Muzeum Farmacji Apteki „Pod Łabędziem” w Bydgoszczy*, „Apothecaria Bydgostiana. Studia z Dziejów Farmacji i Medycyny” 2, 2006, s. 28–29; <http://muzeum.bydgoszcz.pl/zbiory/106,0,0,0,Historia-Medycyny-i-Farmacji>.

⁴² J. Matyasik, *Skarby Książnicy Bydgoskiej. Zabytkowe zbiory Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy*, Bydgoszcz 2018, s. 7; zob. też J. Umiński, *Bydgoszcz. Przewodnik*, Bydgoszcz 1996; B. Kochańska, *Starodruki krakowskie w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy*, „Kronika Bydgoska 1998” 19, 1997, s. 382–392; B. Jarosz, B. Mudło, *Zabytkowe książki w bibliotece szkolnej*, „Poradnik Bibliotekarza” 10, 2003, s. 23–24; J. Matyasik, *Polonika XVI–XVII w. ze zbiorów Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy: katalog*, Bydgoszcz 2015, <http://katalog.nukat.edu.pl/lib/item?id=chamo:3640016&theme=nukat>. Pod względem proveniencyjnym bardzo cenną część zbiorów starodrukowych stanowią zbiory Biblioteki Bernardynów w Bydgoszczy, od 1907 roku wchodzące w skład Biblioteki Miejskiej — liczą one 1382 woluminy (1557 dzieł), w tym 98 inkunabułów, 758 dzieł z XVI wieku, 583 z XVII wieku oraz 118 z XVIII wieku — zob. F. Mincer, *Biblioteka bernardynów bydgoskich i jej ofiarodawcy*, „Kronika Bydgoska” 11, 1989, s. 221–234.

⁴³ M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 26; <http://muzeumbytow.pl/dzial-artystryczno-historyczny/>.

19	Chełm	Biblioteka Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza ul. Lubelska 55, 22-100 Chełm	brak szczegółowych danych ⁴⁴
20	Chełm	Chełmska Biblioteka Publiczna im. Marii Pauliny Orsetti ul. Partyzantów 40, 22-100 Chełm	21 woluminów ⁴⁵
21	Chojnice	Muzeum Historyczno-Etnograficzne im. Juliana Rydzkowskiego ul. Podmurna 15, 89-620 Chojnice	około 50 druków z XVI–XVIII wieku ⁴⁶
22	Chorzów	Miejska Biblioteka Publiczna ul. Jana Sobieskiego 8, 41-500 Chorzów	14 woluminów ⁴⁷
23	Chorzów	Muzeum Miejskie (Biblioteka) ul. Powstańców 25, 41-500 Chorzów	prawie 2 tysiące druków (w tym inkunabuły) ⁴⁸
24	Ciechanowiec	Muzeum Rolnictwa im ks. Krzysztofa Kluka (Biblioteka Rolnicza) ul. Pałacowa 5, 18-230 Ciechanowiec	brak szczegółowych danych ⁴⁹
25	Cieszyn	Konwent Zakonu Bonifratrów (Biblioteka) pl. J. Londzina 1, 43-400 Cieszyn	194 druków ⁵⁰
26	Cieszyn	Książnica Cieszyńska ul. Mennicza 46, 43-400 Cieszyn	18 500 druków, w tym 51 inkunabu- łów ⁵¹

⁴⁴ Informacja z działalności Muzeum Ziemi Chełmskiej im. W. Ambroziewicza w Chełmie za 2014 rok, Chełm 2014, s. 6, <https://docplayer.pl/5545563-Informacja-z-dzialalnosci-muzeum-ziemi-chelmskiej-im-w-ambroziewicza-w-chelmie-za-2014-rok.html>; zob. też http://www.muzeum-chelm.pl/?pl_historii,633; http://mzch.pl/?pl_konserwacja-starodrukow,440.

⁴⁵ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

⁴⁶ W tym 28 druków z kolekcji Albina Makowskiego — zob. <https://weekendfm.pl/?n=60114>; <https://chojnicemuzeum.pl/index.php?kolekcja-historyczno-regionalna-albina-makowskiego,24>; <http://www.chojnice.com/wiadomosci/teksty/Cenny-starodruk-trafil-do-muzeum/16449>; zob. też A. Czapczyk, *Ku pamięci. Kolekcja starych druków w zbiorach biblioteki Muzeum Historyczno-Etnograficznego im. J. Rydzkowskiego w Chojnicach*, „Baszta” 2016, nr 13, <https://chojnicemuzeum.pl/mobile.php?baszta-nr-13,180>; M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 29.

⁴⁷ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

⁴⁸ R. Skoczek-Kulpa, *Katalog starych druków Muzeum w Chorzowie*, Chorzów 1998. Według https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_w_Chorzowie zbiory starych druków liczą 2 tysiące woluminów, w tym polonika i silesiaka. Zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 31.

⁴⁹ Wśród zbiorów starodrukowych „znajduje się m.in. komplet dzieł patrona muzeum Księdza Krzysztofa Kluka” — <https://www.muzeumrolnictwa.pl/muzeum/dzialy/biblioteka>.

⁵⁰ *Projekt, ochrona i konserwacja cieszyńskiego dziedzictwa piśmienniczego*, tekst K. Szelong, Cieszyn 2010, s. 8; <https://bonifratrzy.pl/klasztor-cieszyn/historia-klasztoru/>.

⁵¹ <http://kc-cieszyn.pl/index.php/content,239/>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Ksi%C4%85%C5%BCnica_Ciesz%C5%84ska.

27	Cieszyn	Muzeum Śląska Cieszyńskiego (Biblioteka Naukowa) ul. T. Regera 6, 43-400 Cieszyn (wejście od ul. Srebrnej 1A)	370 druków, w tym 21 inkunabułów ⁵²
28	Cieszyn	Parafia Ewangelicko-Augsburska (zbiory w Bibliotece i Archiwum im. Tschammera — Muzeum Protestantyzmu) pl. Kościelny 6, 43-400 Cieszyn	prawie 5 tysięcy druków, w tym 5 inkunabułów ⁵³
29	Czarnolas	Muzeum Jana Kochanowskiego (Oddział Mu- zeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu) 26-720 Policzna	brak szczegółowych danych ⁵⁴
30	Czerna	Archiwum klasztoru Karmelitów Bosych Czerna 79, 32-065 Krzeszowice	3270 druków (stan na 2008 rok) ⁵⁵
31	Częstochowa	Biblioteka Jasnogórska (Biblioteka Starodruków/„Stara”) ul. o. A. Kordeckiego 2, 42-225 Częstochowa	13 300 druków oraz 103 woluminy inkunabułów (stan na 2013 rok) ⁵⁶

⁵² *Projekt, ochrona i konserwacja...*, s. 9; http://muzeumcieszyn.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=160&Itemid=140.

⁵³ *Projekt, ochrona i konserwacja...*, s. 7; *Parafia Ewangelicko-Augsburska w Cieszynie. Biblioteka i Archiwum im. Tschammera Muzeum Protestantyzmu. Informator*, Cieszyn 2010, s. 4; <http://www.muzeum.cieszyn.org.pl/index.php/zasoby-cyfrowe/zasoby-biblioteczne>.

⁵⁴ Zob. M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 34; <http://www.krajoznawcy.info.pl/muzeum-calkiem-z-niczego-8053>; http://zsp.ciepielow.pl/cms/artukul-499-wycieczka_do_muzeum_jana_kochanowskiego_w_czarnolesie_.html.

⁵⁵ B. Pawełczyk, *Biblioteki klasztorne na przykładzie archiwum i bibliotek Klasztoru Karmelitów Bosych w Czernej*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 1–2, 2008, s. 80–82; zob. też J. Długosz, *Biblioteka klasztoru karmelitów bosych w Czernej*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 11, 1965, s. 109–117.

⁵⁶ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 208; <https://turystyka.wp.pl/jasna-gora-jedynie-takie-miejsce-w-polsce-6044396231709313a>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Jasna_G%C3%B3ra; http://www.jasnagora.com/nastronach_opracowanie.php?ID=27&Strona=3; zob. też <http://jasnagora.pl/pl/o-sanktuarium/biblioteki/biblioteka-jasnogorska/>; B. Polkowska, *Konserwatorska ocena stanu zachowania druków zwartych z XVIII wieku pochodzących z klasztornej oficyny drukarskiej na Jasnej Górze w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 1999; W. Szotek, *Konserwatorska ocena fragmentu zbioru Biblioteki Jasnogórskiej obejmująca druki XVI-wiecznych oficyn z Frankfurtu nad Menem* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 1999; M. Szymura, *Druki oficyn jezuickich z XVII i XVIII wieku w zbiorach klasztornej Biblioteki Jasnogórskiej* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 1999; A. Warzecha, *Analiza stanu zachowania druków wydawanych Ex Officina Plantiniana pochodzących z kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 1999; A. Wierzbicka, *Analiza stanu zachowania druków wydanych w Kolonii do roku 1560 zgromadzonych w Bibliotece Jasnogórskiej Ojców Paulinów w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 1999; D. Rajkowski, *Druki biblijne w kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie w roku jubileuszu wydania Biblii Jakuba Wujka* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2000; W. Ryszka, *Bibliografia i konserwatorska ocena inkunabułów i starodruków z Biblioteki Jasnogór-*

skiej w Częstochowie (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2000; K. Sosna, „Druki z Oficyny Piotrkowczyków w zbiorach Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie — konserwatorska ocena stanu zachowania kolekcji” (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2000; M. Zaremba-Szurma, *Konserwatorska ocena stanu zachowania druków kolońskich z drugiej połowy XVI wieku z Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2000; A. Hajkiewicz, *Bibliografia dzieł oraz sygnetów z weneckich oficyn drukarskich XVI wieku w kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2001; K. Kudlińska, *Kolekcja druków z XVI i XVII wieku z oficyn augsburskich w Bibliotece Jasnogórskiej w Częstochowie. Analiza typograficzna i ocena konserwatorska* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2001; K. Mosz, *Starodruki z oficyn Strasburga w zbiorach Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie. Analiza bibliograficzna i typograficzna kolekcji* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2001; M. Noras, *Druki z oficyn kolońskich z początku XVII wieku w zbiorach Biblioteki Jasnogórskiej. Bibliograficzna i typograficzna ocena kolekcji* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2001; M. Szewczyk, *Druki z oficyn pijarskich w Bibliotece Jasnogórskiej w Częstochowie. Bibliograficzna i konserwatorska ocena kolekcji* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2001; G. Uherek, *Kolekcja druków z XVI i XVII wieku z oficyn mogunckich w Bibliotece Jasnogórskiej w Częstochowie. Analiza typograficzna i ocena konserwatorska* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2001; A. Karolow, *Inkunabuly biblioteki Ojców Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2003; M. Kretek, *Kolekcja druków z XV do XVII wieku z oficyn norymberskich w Bibliotece Jasnogórskiej w Częstochowie. Analiza typograficzna i ocena konserwatorska* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2003; A. Krałże, *Zarys dziejów i organizacji zasobu starodruków biblioteki oo. paulinów w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2003; E. Kwiecińska, *Inkunabuly weneckie w zasobach Biblioteki Jasnogórskiej. Ocena typograficzna i konserwatorska kolekcji* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2003; M. Michalczyk, *Konserwatorska ocena stanu zachowania najstarszych druków z paryskich oficyn wydawniczych w zasobach Biblioteki Jasnogórskiej* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2003; R. Michałkiewicz, *Starodruki z oficyn Strasburga w zasobach Biblioteki Jasnogórskiej. Konserwatorska ocena stanu zachowania* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2003; B. Mrowiec, *Inkunabuly z oficyn Lipska w zasobach Biblioteki Jasnogórskiej. Ocena typograficzna i konserwatorska kolekcji* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2003; U. Stepianiak, *Inkunabuly z oficyn drukarskich Norymbergii w zasobach Biblioteki Jasnogórskiej. Konserwatorska ocena stanu zachowania kolekcji* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2003; B. Szymczak, *Najstarsze druki lyońskie w zasobach Biblioteki Jasnogórskiej. Analiza typograficzna i konserwatorska kolekcji* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2003; R. Dudek, *Analiza topograficzna najstarszych druków biblijnych w kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2004; M. Holona, *Drukarze krakowscy z XVI wieku z kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2004; M. Świdarska, *Analiza bibliologiczna i typograficzna druków francuskich z XVI wieku z kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2004; I. Bolek, *Dziela z poznańskich oficyn drukarskich w zasobach Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2005; A. Farciak, *Dziela z krakowskiej Drukarni Łazarzowej w kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2005; M. Świerkot, *Druki z oficyn gdańskich w kolekcji zabytkowej Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2005; J. John, *Druki polskie w kolekcji zabytkowej Biblioteki Jasnogórskiej* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2007; M. Krzyżowski, *Polskie druki homiletyczne o Bibliotece Jasnogórskiej. Próby katalogowego uporządkowania kolekcji* (praca licencjacka), Uniwersytet Śląski, Katowice 2007.

32	Częstochowa	Biblioteka Publiczna im. dr. Władysława Biegańskiego al. Najświętszej Maryi Panny 22, 42-200 Częstochowa	118 woluminów ⁵⁷
33	Częstochowa	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej i Wyższego Instytutu Teologicznego [wcześniej: Biblioteka Diecezjalna] ul. św. Barbary 41, 42-200 Częstochowa	około 40 druków (stan na 2015 rok) ⁵⁸
34	Częstochowa	Jasnogórski Instytut Maryjny (Jasnogórska Biblioteka Maryjna) ul. Kordeckiego 2, 42-225 Częstochowa	około 50 wolumi- nów ⁵⁹
35	Częstochowa	Muzeum Archidiecezji Częstochowskiej ul. św. Barbary 41, 42-200 Częstochowa	brak szczegółowych danych ⁶⁰
36	Człuchów	Muzeum Regionalne (Biblioteka) ul. Kościelna 8, 77-300 Człuchów	brak szczegółowych danych ⁶¹

ski, Katowice 2009; J. Długosz, *Prototypografia z Wenecji w kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie. Indeks typograficzny druków zwartych* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2011; M. Krzyżowski, *Prototypografia ze Strasburga w kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie. Indeks typograficzny druków zwartych* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2011; A. Michalska, *Prototypografia z Bazylei w kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie. Indeks typograficzny druków zwartych* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2011; A. Mirek, *Prototypografia z Lipska w kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie. Indeks typograficzny druków zwartych* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2011; B. Pochaba, *Prototypografia z Kolonii w kolekcji Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie. Indeks typograficzny druków zwartych* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2011. Por. informacje na podstawie <https://podroze.onet.pl/polska/slaskie/jasna-gora-zwiedzanie-klasztoru-historia-co-zobaczyc/10n6hxx>; <https://podroze.onet.pl/polska/slaskie/jasna-gora-zwiedzanie-klasztoru-historia-co-zobaczyc/10n6hxx>.

⁵⁷ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według <http://czestochowa.wyborcza.pl/czestochowa/7,150461,22745296,skarby-biblioteki-w-alejach-sa-tu-ksiazki-ktore-oglada-sie.html> stan zbiorów starodrucznych wynosi ponad 160 druków.

⁵⁸ A. Olczyk, *Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej oraz Wyższego Instytutu Teologicznego w Częstochowie*, „Veritati et Caritati” 4, 2015, s. 354, <http://wydawnictwo.wit-czestochowa.pl/Editor/assets/tom%204/347-358.pdf>.

⁵⁹ <http://bm.jasnagora.pl/pl/o-bibliotece/>; zob. też K. Rospondek, *Biblioteka Maryjna w Częstochowie* (praca magisterska), Uniwersytet Łódzki, Łódź 2001.

⁶⁰ Zob. *Muzea Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. B. Skrzydlewska, Kielce 2004, s. 33; <http://www.muzeakosc.czest.pl/starodruki.php>.

⁶¹ M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 37; <http://www.muzeumczluchow.pl/pl/o-muzeum/biblioteka>.

37	Darłowo	Zamek Książąt Pomorskich (Muzeum) ul. Zamkowa 4, 76-150 Darłowo	157 druków, w tym 10 druków z XVI wieku, 34 druki z XVII wieku oraz 113 druków z XVI-II wieku (stan na 2012 rok) ⁶²
38	Dobra	Muzeum Parafialne (filia Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie) 34-642 Dobra k. Limanowej	brak szczegółowych danych ⁶³
39	Drohiczyn	Archiwum i Muzeum Diecezjalne ul. Kościelna 10, 17-312 Drohiczyn Muzeum Diecezjalne im. Jana Pawła II ul. Kraszewskiego 4, 17-312 Drohiczyn	293 druki, w tym 1 inkunabuł, 5 druków z XVI wieku, 33 druki z XVII wieku, 220 druków z XVIII wieku, 34 druki z lat 1801–1811 (prawdopodobnie cyrylicie) (stan na 2004 rok) ⁶⁴
40	Dukla	Pałac w Dukli (Muzeum Historyczne) Trakt Węgierski 5, 38-450 Dukla	brak szczegółowych danych ⁶⁵

⁶² M. Kurzyńska, *Kolekcje starych druków w bibliotekach muzealnych obszaru woj. zachodniopomorskiego — historia i współczesność. Zarys problematyki* [Prezentacja z konferencji „Zbiory specjalne w bibliotekach polskich — problematyka badawcza i organizacyjna. Ogólnopolska konferencja naukowa”, Książnica Pomorska w Szczecinie 14–15.11.2013], slajd 37–43, <https://muzeum.szczecin.pl/images/pliki/biblioteka/Zbiory-specjalne-w-bibliotekach-polskich-wersja-z-pieczatkami.pdf>; oraz eadem, *Druki pomorskie w kolekcji starych druków Biblioteki Muzeum Narodowego w Szczecinie na tle zasobów bibliotek muzeów Pomorza Zachodniego* [Prezentacja z konferencji „Piśmiennictwo na Pomorzu Zachodnim do końca XVIII wieku”, Uniwersytet Szczeciński 8–9.12.2014], slajd 5–8, <https://muzeum.szczecin.pl/images/pliki/biblioteka/Druki-pomorskie-w-BMNS.pdf>. Zbiory obejmują polonika i pomeranika z zakresu historii, teologii, sztuki oraz prawa i administracji.

⁶³ *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 38; <http://muzeum.diecezja.tarnow.pl/dobra/>.

⁶⁴ E. Borowski, *Ogólna informacja o zasobie Archiwum Diecezjalnego w Drohiczynie*, [w:] *Źródła do dziejów regionu*, Siedlce 2002 (uzupełniona wersja artykułu z 2004 roku), s. 8, http://drohiczynska.pl/wp-content/uploads/2017/01/Ogolna_informacja_o_zasobie_Archiwum_Diecezjalnego_w_Drohiczynie.pdf; *Archiwa Kościoła Katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. M. Dębowska, Kielce 2002, s. 33; zob. też http://www.bu.kul.pl/art_10438.html.

⁶⁵ Zob. <http://cojestgrane24.wyborcza.pl/cjg24/Dukla/1,43,102248,Wystawa-stala--Z-dziejow-Dukli-i-dukielskiego-zesp.html>; <http://www.archiwalne.radio.rzeszow.pl/informacje/41589/spektakl-i-wystawa-w-muzeum-historycznym-w-dukli>; <http://www.powiat.krosno.pl/aktualnoci/1126-na-theatrum-w-dukli>; https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=17&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewjAsvfRuPbdAhXCyaQKHZ-8Bn04ChAWMAZ6BAGDEAI&url=http%3A%2F%2Fwww.brzostek.pl%2Fasp%2Fpliki%2Faktualnoci%2Fkarnet_turystyczny_glowne_atrakcje_turystyczne.pdf&usq=AOvVaw1FKK9Ws68LHjHciFOIP1MC.

41	Elbląg	Archiwum Diecezjalne ul. św. Ducha 11, 82-300 Elbląg	brak szczegółowych danych ⁶⁶
42	Elbląg	Biblioteka Elbląska im. Cypriana Norwida ul. św. Ducha 25, 82-300 Elbląg	9022 woluminy ⁶⁷
43	Elbląg	Muzeum Archeologiczno-Historyczne bulwar Zygmunta Augusta II, 82-300 Elbląg	co najmniej 7 wolu- minów ⁶⁸
44	Ełk	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Ełckiej ul. Kościuszki 9, 19-300 Ełk	5 woluminów ⁶⁹
45	Frombork	Muzeum Mikołaja Kopernika ul. Katedralna 8, 14-530 Frombork	800 druków, w tym 6 inkunabułów ⁷⁰
46	Gdańsk	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. Wałowa 5, 80-858 Gdańsk	brak szczegółowych danych ⁷¹

⁶⁶ Zob. <https://www.info.elblag.pl/5,8778,Historia-na-kartach.html>; *Archiwa Kościoła Katolickiego...*, s. 35.

⁶⁷ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Na obecny zasób starych druków złożyły się głównie zbiory zwrócone w 2001 roku przez Bibliotekę UMK w Toruniu w liczbie 8657 woluminów — zob. https://www.bu.umk.pl/stare_druki; zob. też <http://www.zkpis.umk.pl/?w=bibliotece-elblaskiej-im.-c.-norwida,162>. W ramach EBC zamieszczono 4449 starych druków — <http://dlibra.bibliotekaelblaska.pl/dlibra/collectiondescription?dirids=48>. Według *Zbiorów zabytkowych Biblioteki Elbląskiej. Informatora* (oprac. A. Kowalczyk, Elbląg 2006, s. 11, <http://dlibra.bibliotekaelblaska.pl/dlibra/docmetadata?id=28902>) w 2006 roku w bibliotece znajdowało się 8938 woluminów starych druków, w tym 69 woluminów inkunabułów. Zob. też J. Lassota, *Zarys dziejów Biblioteki Elbląskiej (1601–1945)*, „Rocznik Elbląski” 1, 1961, s. 97–120; K. Greczycho, *Depozyty zbiorów Biblioteki Miejskiej w Elblągu*, [w:] *Biblioteka Elbląska — przeszłość i terażniejszość = Elbląg Library — past and present*, red. P. Derlukiewicz, Elbląg 2001, s. 39–46; J. Sekulski, *Biblioteka gimnazjum elbląskiego w XVII–XVIII w.*, [w:] *Biblioteka Elbląska 1601–2001. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej z okazji 400-lecia Biblioteki Elbląskiej, Elbląg, 23 XI 2001 r.*, red. W. Długokęcki, Elbląg 2001, s. 17–42; idem, *Elbląg i jego biblioteka*, [w:] *Biblioteka Elbląska — przeszłość i terażniejszość...*, s. 5–29; L. Słodownik, *Działalność Biblioteki Miejskiej w Elblągu w XIX i XX wieku (do 1945 roku)*, [w:] *Biblioteka Elbląska 1601–2001...*, s. 53–72; M. Strutyńska, *Stare druki Biblioteki Elbląskiej*, [w:] *Zbiory zabytkowe Biblioteki Elbląskiej. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej w Bibliotece Elbląskiej 24 listopada 2006 r.*, Elbląg 2006, s. 19–31, <http://www.kpbc.ukw.edu.pl/dlibra/plain-content?id=27564>.

⁶⁸ M. Sołtysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 44; <https://www.portel.pl/kultura/zakonczenie-projektu-rozwoj-elblaskiej-biblioteki-cyfrowej-etap-3/87105>; <http://www.museo.pl/content/view/241/207/>; <https://stratyzabytkow.nimoz.pl/aktual/kradzieze-polskich-muzeach-latach-1965-1996/>.

⁶⁹ <http://biblioteka.wsd.elk.pl/zbiory.htm>; <http://biblioteka.wsd.elk.pl/starodr.htm>. W 2005 roku zbiory te miały liczyć 3 woluminy — zob. *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 84.

⁷⁰ <http://frombork.art.pl/pl/biblioteka-muzeum/>; <http://frombork.art.pl/pl/inkunabuly/>. Zob. też *Katalog starodruków Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku*, oprac. H. Szkop, <http://frombork.art.pl/pl/katalog-starodrukow-k/>; <http://frombork.art.pl/pl/starodruki-1-w/>; <http://frombork.art.pl/pl/indeks/>; M. Sołtysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 44.

⁷¹ Stare druki stanowią część zbiorów specjalnych, liczących około 600 jednostek — zob. <https://www.gdansk.ap.gov.pl/pl/top/biblioteka>.

47	Gdańsk	Biblioteka Gdańska Polskiej Akademii Nauk [wcześniej: Biblioteka Polskiej Akademii Nauk (dawna Miejska)] ul. Wałowa 15, 80-858 Gdańsk	ponad 64 tysiące woluminów, w tym 755 inkunabułów (stan na 2012 rok) ⁷²
48	Gdańsk	Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego (Zbiory Specjalne) ul. Wita Stwosza 53, 80-308 Gdańsk	907 woluminów ⁷³
49	Gdańsk	Biblioteka Politechniki Gdańskiej (Pracownia Zbiorów Zabytkowych i Starych Druków) ul. Gabriela Narutowicza 11/12, 80-233 Gdańsk	„659 woluminów i druków, z czego 90 to czasopisma” (opisane jako „Najstarsze zbiory Politechniki Gdańskiej”) (stan na 2017 rok) ⁷⁴

⁷² <http://www.bgpan.gda.pl/zbiory.php>; B. Gryzio, *Muzeum czarnej sztuki. Katalog inkunabułów PAN Biblioteki Gdańskiej*, Gdańsk 2012; zob. też H. Jędrzejowska, M. Pelczarowa, *Katalog inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku*, Gdańsk 1954; *Katalog inkunabułów Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk*, cz. 2. *Uzupełnienia i dodatki*, oprac. H. Jędrzejowska, M. Pelczarowa, Gdańsk 1967; A. Jędrzejowska, H. Jędrzejowska, M. Pelczarowa, *Polonica XVI do XVIII wieku nie znane Bibliografii Estreichera ze zbiorów Biblioteki Gdańskiej*, z. 1, Gdańsk 1968; A. Jędrzejowska, M. Pelczarowa, A. Siemiginowska, *Polonica XVI do XVIII wieku nie znane Bibliografii Estreichera ze zbiorów Biblioteki Gdańskiej*, z. 2, Gdańsk-Poznań 1969; L. Pszczółkowska, A. Siemiginowska, *Polonica XVI do XVIII wieku nie znane Bibliografii Estreichera ze zbiorów Biblioteki Gdańskiej*, z. 3, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1980.

⁷³ <http://www.bg.ug.edu.pl/o-bibliotece/zbiory-specjalne/cymelia>; zob. też Z.I. Brzostowski, *Proweniencja inkunabułów i starodruków Józefa Flawiusza w Bibliotece Gdańskiej PAN. Wydania greckie i łacińskie*, „Rocznik Gdański” 61, 2001, nr 2, s. 179–184.

⁷⁴ <http://lustrbiblioteki.pl/2017/04/najpilniej-strzezone-ksiazki-gdanku-dzien-leza-ognioodpornych-polkach/>; zob. też Wikipedia, https://pl.wikipedia.org/wiki/Biblioteka_Politechniki_Gda%C5%84skiej: „Dopiero rok 2000 przywrócił Politechnice część tego cennego księgozbioru. W czerwcu tegoż roku Senat Miasta Bremy zwrócił Politechnice 850 starodruków, rękopisów i innych materiałów ze zbiorów TPwG. Obecnie wchodzi one w skład najcenniejszej kolekcji Zbiorów Zabytkowych Biblioteki. Część z nich dostępna jest w formie zdigitalizowanej w Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej:

Wystawa starych druków PB, 26–28.04.2017 r. (https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/aktualnosci/-/asset_publisher/T5ivcSIolwc6/content/wystawa-starych-drukow?redirect=https%3A%2F%2Fpg.edu.pl%2Fbiblioteka-pg%2Faktualnosci%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_T5ivcSIolwc6%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_count%3D1)

Konserwacja i digitalizacja starych druków PG [24 woluminy] (https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/aktualnosci/-/asset_publisher/T5ivcSIolwc6/content/konserwacja-i-digitalizacja-starych-drukow?redirect=https%3A%2F%2Fpg.edu.pl%2Fbiblioteka-pg%2Faktualnosci%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_T5ivcSIolwc6%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_count%3D1%26_101_INSTANCE_T5ivcSIolwc6_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_T5ivcSIolwc6_keywords%3D%26_101_INSTANCE_T5ivcSIolwc6_delta%3D100%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_T5ivcSIolwc6_cur%3D2%26_101_IN-

50	Gdańsk	Gdańskie Seminarium Duchowne (Biblioteka im. ks. prof. Kazimierza Kłoskowskiego) ul. Biskupa Edmunda Nowickiego 3, 80-330 Gdańsk	461 druków ⁷⁵
51	Gdańsk	Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Josepha Conrada Korzeniowskiego Targ Rakowy 5/6, 80-806 Gdańsk	1 druk (w 2 woluminach) ⁷⁶
52	Głogów	Muzeum Archeologiczno-Historyczne ul. Brama Brzostowska 1, 67-200 Głogów	brak szczegółowych danych ⁷⁷
53	Głubczyce	Klasztor Franciszkanów pw. św. Idziego i św. Bernardyna (Biblioteka Starodruków) ul. Zakonna 6, 48-100 Głubczyce	brak szczegółowych danych ⁷⁸
54	Głubczyce	Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna ul. Rynek 1, 48-100 Głubczyce	co najmniej 42 druki, w tym co najmniej 1 inkunabuł ⁷⁹
55	Gniezno	Biblioteka Katedralna (Dział Archiwum Archidiecezjalnego) ul. Kolegiaty 2, 62-200 Gniezno	około 40 tysięcy woluminów, w tym około 1100 inkuna- bułów ⁸⁰
56	Gniezno	Biblioteka Prowincjalna Franciszkanów ul. Franciszkańska 12, 62-200 Gniezno	1072 druków (w 1007 wolu- minów), w tym 378 druków z XVI wieku ⁸¹

STANCE_T5ivcSiolwc6_orderByColumn1%3DmodifiedDate%26_101_INSTANCE_T5ivcSiolwc6_andOperator%3Dtrue”.

⁷⁵ <https://www.trojmiasto.pl/Biblioteka-Seminarium-Duchownego-o38604.html>. W 2005 roku zbiory te miały liczyć 441 woluminów — zob. *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 86.

⁷⁶ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. W 2016 roku została wykonana konserwacja tych druków.

⁷⁷ Biblioteka ma w swoich zbiorach stare druki „z najstarszych głogowskich drukarni m.in. Schweickardt’a i Christiana F. Günthera” — <http://www.muzeum.glogow.pl/p,102,hi>.

⁷⁸ Zob. <http://www.zkpis.umk.pl/?w-bibliotece-klasztoru-ojcow-franciszkanow-w-glubczycach,81>; *GMINA GŁUBCZYCE. Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Głubczyce na lata 2014–2017*, oprac. W. Wrona-Gaj, Głubczyce 2013, s. 22, <https://www.prawomiejskowe.pl/api/file/GetZipxAttachment/146/311284/preview>.

⁷⁹ Informacje na podstawie <https://www.sbc.org.pl/dlibra/results?action=AdvancedSearchAction&type=-3&p=0&val1=Localization:g%C5%82ubczyce&val2=Date:14000101~18000101&val3=Type:starodruk>.

⁸⁰ Według <http://www.archiwum.archidiecezja.pl/pl/biblioteka/charakterystyka-zasobu.html> zbiory te zawierają 600 jednostek z kategorii poloników z XVI wieku. Zob. też L. Formanowicz, *Katalog druków polskich XVI w. Biblioteki Kapitulnej w Gnieźnie*, Poznań 1930.

⁸¹ Z. Joskowski, *Stare druki z księgozbiorów klasztornych w zbiorach Biblioteki Prowincjalnej Franciszkanów w Gnieźnie. Apendyks do katalogu starych druków*, [w:] *Hereditas Monasteriorum*,

57	Gorlice	Muzeum w Centrum Diecezjalnym przy cerkwi prawosławnej pw. św. Trójcy (jeden z działów Ośrodka Kultury Prawosławnej Elpis) ul. św. Maksyma 2, 38-300 Gorlice	co najmniej 65 woluminów ⁸²
58	Gorlice	Muzeum Regionalne Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego im. Ignacego Łukasiewicza ul. Wąska 7–9, 38-300 Gorlice	brak szczegółowych danych ⁸³
59	Gorzów Wielkopolski	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. Ignacego Mościckiego 7, 66-400 Gorzów Wielkopolski	brak szczegółowych danych ⁸⁴
60	Gorzów Wielkopolski	Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta (Dział Zbiorów Specjalnych) ul. Sikorskiego 107, 66-400 Gorzów Wielkopolski	279 woluminów ⁸⁵
61	Gostyń	Kongregacja Oratorium św. Filipa Neri Święta Góra-Głogówko 1, 63-800 Gostyń	brak szczegółowych danych ⁸⁶

T. 5, [b.m.w.] 2014, s. 303–327, <https://docplayer.pl/10905492-Stare-druki-z-ksiegozbiorow-klasztornych-w-zbiorach-biblioteki-prowincjalnej-franciszkanow-w-gnieznie-apendyks-do-katalogu-starych-drukow.html>; idem, *Katalog starych druków Biblioteki Franciszkanów w Gnieźnie*, Gniezno-Banino 2010, s. 300. Według *Biblioteki Kościoła Katolickiego...* (s. 192) w 2005 roku zbiory te liczyły 910 woluminów starych druków.

⁸² Według R. Dubec (*Cyrylickie starodruki cerkiewne XVII–XVIII w. ze zbiorów instytucji kościelnych i parafii prawosławnych woj. małopolskiego. Katalog*, Gorlice 2010, s. 3) kolekcja starodruków cerkiewnych z XVII–XVIII wieku zawiera ponad 30 egzemplarzy ksiąg liturgicznych i paraliturgicznych. Sam katalog liczy 47 druków, w tym 28 z XVII wieku. W katalogu internetowym (http://www.okp-elpis.pl/museum,starodruk,0,0,Katalog_starodruk%C3%B3w.html) można znaleźć zaś informację o 65 drukach.

⁸³ Zob. <http://www.beskid-niski.pl/index.php?pos=/obiekty&ID=371>. Wiadomo, że w zbiorze znajdują się *De origine et rebus gestis polonorum* Marcina Kromera, wydane w Bazylei w 1555 roku, porządek sądowy spraw miejskich prawa magdeburskiego z 1616 roku oraz księgi prawa magdeburskiego wydane w Zamościu w 1601 i 1602 roku. Zob. też <https://dnidziedictwa.pl/muzeum-regionalne-pttk-w-gorlicach/>.

⁸⁴ <http://www.gorzow.ap.gov.pl/p,66,edukacja>.

⁸⁵ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler; zob. też <https://www.wimbp.gorzow.pl/kategoria/dzialy-wimbp/dzial-zbiorow-specjalnych/>.

⁸⁶ Zob. *Katalog biblioteki Kongregacji św. Filipa Neri w Gostyniu* z 1881 roku (rękopis), <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/docmetadata?id=347516&from=publication>.

62	Gościkowo	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej w Gościkowie-Paradyżu Gościkowo 3, 66-200 Świebodzin	1328 druków w 1265 woluminach, w tym 14 inkunabułów w 17 woluminach, 218 druków z XVI wieku, 288 druków z XVII wieku, 808 druków z XVIII wieku (stan na 2001 rok) ⁸⁷
63	Góra św. Anny	Sanktuarium św. Anny ul. Klasztorna 6, 47-154 Góra św. Anny	brak szczegółowych danych ⁸⁸
64	Górka Klasztorna	Biblioteka Sanktuarium Maryjnego Rataje 48, 89-310 Łobżenica	brak szczegółowych danych ⁸⁹
65	Grudziądz	Biblioteka Miejska im. Wiktora Kulerskiego ul. Legionów 28, 86-300 Grudziądz	268 druków ⁹⁰
66	Grudziądz	Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi (Dział historii) ul. Wodna 3/5, 86-300 Grudziądz	brak szczegółowych danych ⁹¹
67	Grybów	Muzeum Parafialne (oddział Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie) ul. Kościelna 3, 33-330 Grybów	brak szczegółowych danych ⁹²

⁸⁷ J. Stoś, *Starodruki Paradyża: katalog starodruków seminaryjnej biblioteki w Paradyżu*, Warszawa 2001, s. 16. Dalsza bibliografia i charakterystyka zbiorów zob. idem, *Katalog starodruków biblioteki seminaryjnej w Paradyżu*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 75, 2001, s. 261–396; idem, *Siedemnastowieczne druki okolicznościowe w zbiorach Biblioteki Paradyjskiej*, Szczecin 2002; A. Pliszczynski, *Księgi XVI-wieczne w Bibliotece-Pracowni starodruków Wyższego Seminarium Duchownego w Paradyżu*, Poznań 2003. Według T. Błaszczyka (*Druki XVI-wieczne w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej w Gościkowie-Paradyżu*, „Perspectiva. Legnickie Studia Teologiczno-Historyczne” 6, 2007, nr 1, s. 8–9, http://perspectiva.pl/pdf/p10/ks_blaszczyk.pdf) w 1989 roku biblioteka posiadała 1320 woluminów starych druków, w tym 210 druków z XVI wieku. Z kolei według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 134) w 2005 roku w zbiorach tych miały się znajdować 142 woluminy starych druków, w tym 12 woluminów inkunabułów.

⁸⁸ Zob. http://dziedzictwo.ekai.pl/@@gora_sw_anny_klasztor; <http://radio.opole.pl/100,256662,ksiazki-z-biblioteki-klasztoru-na-gorze-sw-anny-&s=1&si=1&sp=1>.

⁸⁹ Zob. H. Połczyńska, *Starodruki i druki XIX-wieczne w Bibliotece Sanktuarium Maryjnego w Górze Klasztornej* (praca magisterska), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2006.

⁹⁰ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według http://www.biblioteka.grudziadz.pl/index.php?m=m_el&id=215 w tak zwanym księgozbiornie niemieckim biblioteki znajduje się 239 woluminów starych druków.

⁹¹ Zob. <http://muzeum.grudziadz.pl/strona-113-digitalizacja.html>.

⁹² Zob. https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Parafialne_w_Grybowie.

68	Imbramowice	Klasztor Norbertanek Sanktuarium Męki Pańskiej Imbramowice 105, 32-353 Imbramowice	650 druków (stan na 1976 rok) ⁹³
69	Inowrocław	Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza ul. Kilińskiego 16, 88-100 Inowrocław	530 druków ⁹⁴
70	Inowrocław	I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza (Biblioteka) ul. 3 maja 11/13, 88-100 Inowrocław	brak szczegółowych danych ⁹⁵
71	Jarosław	Klasztor pw. św. Trójcy Ojców Franciszkanów Reformatów (Biblioteka) ul. Jana Pawła II 16, 37-500 Jarosław	około 5 tysięcy dru- ków (stan na 2013 rok) ⁹⁶
72	Jarosław	Muzeum Kamienica Orsettich (Biblioteka) Rynek 4, 37-500 Jarosław	132 woluminy (stan na 2005 rok) ⁹⁷
73	Jasło	Muzeum Regionalne ul. Stanisława Kadyiego 11, 38-200 Jasło	138 woluminów, w tym 1 inkunabuł ⁹⁸
74	Jelenia Góra	Książnica Karkonoska (Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej) [wcześniej: Wojewódzka Biblioteka Publiczna] ul. Bankowa 27, 58-500 Jelenia Góra	1 wolumin ⁹⁹

⁹³ R. Nir, *Rękopisy liturgiczne Biblioteki PP. Norbertanek w Imbramowicach*, „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 29, 1976, nr 1, s. 48, http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_21906_rbl_3336/c/3336-3422.pdf; zob. też M. Mól, *Zbiory klasztoru ss. Norbertanek w Imbramowicach* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 2008.

⁹⁴ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według <https://www.jan-kasprowicz.bmino.pl/czytelnia-biblioteki-glownej.html> biblioteka od 1948 roku posiada 532 stare druki z XVIII wieku, pochodzące z księgozbioru rodu Hahn z Postenden w Kurlandii.

⁹⁵ <http://www.kasprowicz.az.pl/biblioteka.php>; https://pl.wikipedia.org/wiki/I_Liceum_Og%C3%B3lnokszta%C5%82c%C4%85ce_im._Jana_Kasprowicza_w_Inowroc%C5%82awiu. O historycznych zbiorach inowrocławskich zob. też J. Starnawski, *Dwa inwentarze biblioteki franciszkanów inowrocławskich z lat 1669 i 1702*, [w:] idem, *Ludzie książki*, Częstochowa 2000, s. 33–60.

⁹⁶ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 214–215; <http://www.jaroslawska.pl/artukul/9691,Gocinni-Franciszkanie>. Zob. A. Sroka, *Biblioteka starodruków Klasztoru Franciszkanów Reformatów w Jarosławiu*, „Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia” 12, 1986–1993, s. 139–144, <http://www.pbc.rzeszow.pl/dlibra/docmetadata?id=10701>.

⁹⁷ http://www.jaroslaw.pl/nasze-wydawnictwa/id17_11_10,80-lat-Muzeum-w-Jaroslawiu-cz.-II.html?print=1. Zob. też <http://www.muzeum-jaroslaw.pl/biblioteka.php>: „Na szczególną uwagę wśród starodruków zasługują księgi wydrukowane w Jarosławiu w drukarni Jana Szeligi na początku XVII wieku, a najstarszym naszym starodrukiem jest leksykon prawniczy wydany w Paryżu w 1534 roku”.

⁹⁸ <http://cojestgrane24.wyborcza.pl/cjg24/Jaslo/1,43,101716,-Kolekcja-starodrukow---stala-wystawa.html>; <https://www.jaslo4u.pl/jasielskie-muzeum-regionalne-zaprezentowalo-kolekcje-starodr-newsy-jaslo-16491>. Zob. też <https://muzeumjaslo.pl/zbiory/starodruki/>; M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 67.

⁹⁹ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Zob. też <https://biblioteka.jelenia-gora.pl/strona-glowna/o-nas/regulamin/>.

75	Jelenia Góra	Muzeum Karkonoskie ul. Jana Matejki 28, 58-500 Jelenia Góra	co najmniej 18 druków ¹⁰⁰
76	Jędrzejów	Państwowe Muzeum im. Przypkowskich pl. Kościuszki 7/8, 28-300 Jędrzejów	około 600 woluminów, w tym kilka inkunabułów (stan na 2006 rok) ¹⁰¹
77	Kalisz	Archiwum Państwowe w Kaliszu (Biblioteka) ul. Poznańska 207, 62-800 Kalisz	brak szczegółowych danych ¹⁰²
78	Kalisz	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Kaliskiej ul. Złota 144, 62-800 Kalisz	15 woluminów ¹⁰³
79	Kalisz	Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz	245 druków (stan na 2018 rok) ¹⁰⁴
80	Kalisz	Publiczna Biblioteka Pedagogiczna (Książnica Pedagogiczna) ul. Południowa 62, 62-800 Kalisz	brak szczegółowych danych ¹⁰⁵
81	Kalwaria Zebrzydowska	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Ojców Bernardynów ul. Bernardyńska 25, 34-130 Kalwaria Zebrzydowska	około 4030 woluminów, w tym 30 woluminów inkunabułów (w depozycie Biblioteki Bernardynów w Krakowie) (stan na 2005 rok) ¹⁰⁶

¹⁰⁰ <https://www.muzeumkarkonoskie.pl/zakonczenia-projektu-konserwacja-wzornika-szklarskiego-oraz-starodrukow-ze-zbiorow-muzeum-karkonoskiego-w-jeleniej-gorze/>.

¹⁰¹ http://www.umjedrzejow.pl/pl/nasze_miasto/zabytki/art1.html; <http://www.jedrzejowska.net/dziela-kopernika-heweliusza-newtona-zyja-jakby-drugim-zyciem/>; M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 70.

¹⁰² <http://www.archiwum.kalisz.pl/pliki/ksiegozbior.pdf>.

¹⁰³ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 89.

¹⁰⁴ <https://www.kalisz.pl/dla-mieszkanca/aktualnosci/kolejna-perla-w-bibliotece,4133>; zob. też https://wkaliszu.pl/8053776/KSIAZKI_Kolejne_unikalne_starodruki_w_kaliskiej_bibliotece.html; M. Sobczak-Waliś, *Calisiana w kolekcji starodruków Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu*, [w:] *Miscellanea archiwalne, biblioteczne i muzealne*, red. B. Celer, Kalisz 2016, s. 157–189.

¹⁰⁵ Zob. <http://www.kp.kalisz.pl/1/katalogi/zbiory/starodruki.html>; <http://www.kp.kalisz.pl/1/obibliotece/charakterystyka.html>.

¹⁰⁶ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 185. Według <https://opoka.org.pl/biblioteka/T/trans/pielgrzymka2002/sanktuarium.html> w bibliotece znajdują się liczne stare druki, w tym 18 inkunabułów polskich.

82	Kamieniec Ząbkowicki	Archiwum Państwowe (Oddział Archiwum Państwowego we Wrocławiu) pl. Kościelny 4, 57-230 Kamieniec Ząbkowicki	brak szczegółowych danych ¹⁰⁷
83	Katowice	Biblioteka Parafialna OO. Franciszkanów ul. Związkowa 20, 40-760 Katowice-Panewniki	65 druków ¹⁰⁸
84	Katowice	Biblioteka Śląska (Czytelnia Zbiorów Specjalnych) pl. Rady Europy 1, 40-021 Katowice	około 27 tysięcy woluminów, w tym 56 woluminów inku-nabułów ¹⁰⁹

¹⁰⁷ <https://www.dhpolska.pl/firma/aktualnosci/archiwum-panstwowe-z-zabezpieczeniami-dh.html>.

¹⁰⁸ <https://parafia.panewniki.pl/dom-parafialny/biblioteka/historia-biblioteki/>. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 144) w 2005 roku zbiory specjalnie jeszcze nie były skatalogowane. *Archiwa Kościoła Katolickiego...* (s. 143) podają natomiast, że w 2002 roku w ramach zasobu Archiwum Prowincji OO. Franciszkanów, przy ul. Panewnickiej 76, wydzielano „starodruki” jako osobną kategorię zbiorów.

¹⁰⁹ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według http://www.bs.katowice.pl/pl/dla_czytelnikow/czytelnia_wypożyczalnia/czytelnia_zbiorow_specjalnych; http://www.bs.katowice.pl/pl/kolekcje/zbiory_specjalne_zbiory_starych_drukow_tprawie_28_tysiecznych_woluminow Bibliografia: http://www.bs.katowice.pl/pdf/dla_czytelnikow/stare_druki.pdf. Zob. też J. Berger-Mayerowa, *Broszury i ulotki z XVII–XIX w. w Księgozbiórze Szembeków*, „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Śląskiej” 2, 1957, s. 59–63; J. Mayer, *Starodruki z oficyn w Antwerpii — w szczególności z drukarni Plantin-Moretów — w zbiorach Biblioteki Śląskiej*, „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Śląskiej” 1, 1969, nr 4, s. 74–82; idem, *Dziela z pieczętkami Żaluskich w księgozbiórce Biblioteki Śląskiej*, „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Śląskiej” 1, 1970, nr 4, s. 113–129; idem, *O śląskim sinologu Janie Wypłerze i jego księgozbiórce w Bibliotece Śląskiej*, „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Śląskiej” 16, 1971, s. 60–71; idem, *Dziela z księgozbióru Jakuba Trembeckiego i rodziny w Bibliotece Śląskiej w Katowicach*, „Roczniki Biblioteczne” 1, 1972, nr 2, s. 79–111; J. Berger-Mayerowa, *Nieznane Estreicherowi „Polonica” i „Silesiaca” w starodrukach Biblioteki Śląskiej*, Seria 1–2, Katowice 1961–1968; M. Kaganiec, *Księgozbiór Kreckwitzów w zbiorach Biblioteki Śląskiej*, „Książnica Śląska” 23, 1985/1987, s. 55–76; U. Gumuła, *O księgozbiórce Lubomirskich z Niedzowa i Sanguszków z Gumnisk w zbiorach Biblioteki Śląskiej*, „Książnica Śląska” 24, 1988/1993, s. 59–86; W. Wojciechowski, *Stare druki Biblioteki Mogielnickiej Starzeńskich i księgozbióru Muzeum Pokuckiego w Kołomyi w Bibliotece Śląskiej*, „Książnica Śląska” 25, 1988/1994, s. 27–52; D. Musioł, E. Tyrna-Danielczyk, *Masonika w zbiorach Biblioteki Śląskiej. Katalog*, Katowice 1998; D. Bałycz, *Druki religijne wydane w warszawskiej oficynie pijarskiej i zgromadzone w Bibliotece Śląskiej w Katowicach* (praca magisterska), Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2009; L. Solarz, *Stare druki warszawskiej oficyny jezuickiej w zbiorach Biblioteki Śląskiej w Katowicach* (praca magisterska), Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2011; *Polonica i silesiaca XVI wieku w zbiorach Biblioteki Śląskiej*, T. 1. A–R, red. W. Pawłowicz, T. Roszkowska, Katowice 2013; *Polonica i silesiaca XVI wieku w zbiorach Biblioteki Śląskiej*, T. 2. S–Ż. *Addenda, indeksy*, red. W. Pawłowicz, T. Roszkowska, Katowice 2013; W. Pawłowicz, *Z księgozbióru Schaffgotschów w Bibliotece Śląskiej*, *Stare druki*, „Książnica Śląska” 30, 2018, s. 32–65; M. Ściążko, *Aleksander i Rozalia Lubomirscy oraz ich księgozbiór w Bibliotece Śląskiej*, *Rekonasans*, „Książnica Śląska” 30, 2018, s. 11–31.

85	Katowice	Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego (od 2012 roku w ramach Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej) ul. Bankowa 11A, 40-007 Katowice	około 400 druków, w tym około 15 druków z XVI wieku, 96 z XVII wieku i 289 z XVIII wieku (stan na 1997 rok) ¹¹⁰
86	Katowice	Biblioteka Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego ul. Wita Stwosza 17, 40-042 Katowice	916 woluminów ¹¹¹
87	Katowice	Muzeum Archidiecezjalne (Dział starodruków oficyn śląskich) ul. Jordana 39, 40-043 Katowice	około 1500 druków (nieopracowanych) ¹¹²
88	Kazimierz Biskupi	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Misjonarzy Świętej Rodziny ul. Klasztorna 2, 62-350 Kazimierz Biskupi	151 woluminów ¹¹³
89	Kazimierz Dolny	Klasztor pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny ul. Klasztorna 3, 24-120 Kazimierz Dolny	brak szczegółowych danych ¹¹⁴
90	Kętrzyn	Muzeum im. Wojciecha Kętrzyńskiego pl. Zamkowy 1, 11-400 Kętrzyn	154 druki (stan na 2017 rok) ¹¹⁵
91	Kielce	Biblioteka Klasztoru Sióstr Karmelitanek Bosych ul. św. R. Kalinowskiego 3, 25-143 Kielce	6 woluminów ¹¹⁶

¹¹⁰ Polonika to aż 328 dzieł z całego zbioru starych druków — zob. L. Czech, *Katalog starych druków w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*, Katowice 1996, s. 5–6; <http://gazeta.us.edu.pl/node/199201>; zob. też <https://integro.ciniba.edu.pl/integro/search/description?bid=19&lang=pl&q=stare+druki&index=4>.

¹¹¹ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 64.

¹¹² Są to druki z oficyn śląskich oraz polskie książki wydawane w Niemczech — *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 48–49; zob. też <http://www.muzeum.archidiecezjakatowicka.com.pl/o-muzeum/>.

¹¹³ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 162.

¹¹⁴ Zob. https://pl.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%9Bci%C3%B3%C5%82_Zwiastowania_Naj%C5%9Bwi%C4%99tszej_Maryi_Panny_i_klasztor_reformat%C3%B3w_w_Kazimierzu_Dolnym; [http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/8152,kazimierz-dolny-barokowy-zespol-klasztoru-reformatow-\(xvii-w-\).html](http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/8152,kazimierz-dolny-barokowy-zespol-klasztoru-reformatow-(xvii-w-).html).

¹¹⁵ W ramach tego zbioru 64 druki pochodzą z dawnej biblioteki pałacowej w Arklitach — <http://niestatystyczny.pl/2017/06/28/uratowane-starodruki/>; <http://www.muzeum.ketrzyn.pl/zbiory/>; <http://www.muzeum.ketrzyn.pl/2017/starodruki-z-palacu-w-arklitach-trafily-do-zbiorow-naszego-muzeum/>; zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 77.

¹¹⁶ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 236.

92	Kielce	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego ul. Jana Pawła II 7, 25-025 Kielce	około 10 096 woluminów, w tym 96 woluminów inkunabułów ¹¹⁷
93	Kielce	Muzeum Narodowe (Biblioteka) pl. Zamkowy 1, 25-010 Kielce	ponad 200 druków (stan na 1988 rok) ¹¹⁸
94	Kielce	Parafia Katedralna pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny (Skarbiec) pl. Najświętszej Maryi Panny 3, 25-010 Kielce	brak szczegółowych danych ¹¹⁹
95	Kielce	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza ul. ks. Piotra Ściegiennego 13, 25-033 Kielce	ponad 6 tysięcy druków (stan na 2001 rok) ¹²⁰
96	Kluczbork	Muzeum im. Jana Dzierżona (Dział historii) ul. Zamkowa 10, 46-200 Kluczbork	brak szczegółowych danych ¹²¹
97	Kłodzko	Muzeum Ziemi Kłodzkiej (Biblioteka Naukowa) ul. Łukasiewicza 4, 57-300 Kłodzko	brak szczegółowych danych ¹²²

¹¹⁷ Ibidem, s. 90; J. Witczak, *Współpraca bibliotek kościelnych z Federacji Fides* [wystąpienie na konferencji „Zbiory specjalne polskich bibliotek naukowych w NUKAT”, Warszawa 25.11.2019]; zob. też <http://wsd.kielce.pl/seminariumm/biblioteka-wsd.html?showall=&start=1>. Niemal 150 druków z tego zbioru pochodzi z klasztoru augustianów-eremitów w Książu Wielkim — zob. <http://wsd.kielce.pl/seminariumm/aktualnosci/341-starodruki-w-ksiazu-wielkim.html>.

¹¹⁸ J. Kuczyński, *W osiemdziesięciolecie Muzeum Narodowego w Kielcach*, „Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach” 16, 1988, s. 17, http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Rocznik_Muzeum_Narodowego_w_Kielcach/Rocznik_Muzeum_Narodowego_w_Kielcach-r1988-t16/Rocznik_Muzeum_Narodowego_w_Kielcach-r1988-t16-s13-33/Rocznik_Muzeum_Narodowego_w_Kielcach-r1988-t16-s13-33.pdf; zob. też https://mnki.pl/pl/o_muzeum/biblioteka_muzealna; B. Skrzypczak, *Biblioteka*, „Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach” 24, 2009, s. 246, 252, http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Rocznik_Muzeum_Narodowego_w_Kielcach/Rocznik_Muzeum_Narodowego_w_Kielcach-r2009-t24/Rocznik_Muzeum_Narodowego_w_Kielcach-r2009-t24-s245-255/Rocznik_Muzeum_Narodowego_w_Kielcach-r2009-t24-s245-255.pdf.

¹¹⁹ Zob. <http://www.kielcekatedra.pl/bazylika-katedralna-16817/skarbiec-16853>; A. Kwaśniewski, *Księgozbiory prywatne zachowane w Bibliotece Kapituły Kieleckiej (XV–XVIII wiek)*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” 62, 2012, s. 69–94.

¹²⁰ http://www.wrota-swietokrzyskie.pl/329/-/asset_publisher/R29g/content/wojewodzka-biblioteka-publiczna-w-kielcach?redirect=http%3A%2F%2Fwww.wrota-swietokrzyskie.pl%2F329%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_R29g%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1.

¹²¹ <https://www.muzeum.kluczbork.pl/zbiory/dzia-historii>; M. Softysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 81.

¹²² Zob. <http://muzeum.klodzko.pl/noc-muzeow-2018/2018-04-24>; <http://muzeum.klodzko.pl/kupione-i-podarowane-nabytki-muzeum-ziemi-klodzkiej-w-klodzku-2015-2017/2018-04-22>.

98	Kłodzko	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej pl. Bolesława Chrobrego 1, 57-300 Kłodzko	81 druków ¹²³
{98}	{Kłodzko}	{Klasztor Franciszkanów pl. Franciszkański 1, 57-300 Kłodzko}	{około 2 tysiące woluminów (stan przed 1997 rokiem) ¹²⁴ }
{98}	{Kodeń}	{Dom Zakonny Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej ul. Rynek 1, 21-509 Kodeń}	{brak szczegółowych danych ¹²⁵ }
99	Kolbuszowa	Parafia Kolegiacka pw. Wszystkich Świętych ul. Narutowicza 6, 36-100 Kolbuszowa	co najmniej 176 druków (stan na 2015 rok) ¹²⁶
100	Kołobrzeg	Miejska Biblioteka Publiczna im. Galla Anonima ul. Frankowskiego 3, 78-100 Kołobrzeg	1 wolumin ¹²⁷
101	Kołobrzeg	Muzeum Oręża Polskiego (Biblioteka i Gabinet Zbiorów Specjalnych) Gierczak 5, 78-100 Kołobrzeg	19 druków, w tym 4 (?) druki z XVII wieku i 15 druków z XVIII wieku (stan na 2012 rok) ¹²⁸
102	Konin	Miejska Biblioteka Publiczna ul. Dworcowa 13, 62-510 Konin	4 woluminy ¹²⁹
103	Koszalin	Koszalińska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela pl. Polonii 1, 75-415 Koszalin	23 woluminy ¹³⁰

¹²³ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według <http://biblioteka.klodzko.pl/zasoby-biblioteczne/> w 2017 roku w bibliotece znajdowało się 129 woluminów starych druków.

¹²⁴ Zbiory te, zawierające również inkunabuły, zostały zalane podczas powodzi w 1997 roku. Informacje na podstawie <http://old.nimoz.pl/pl/wydawnictwa/wydawnictwa-nimoz/cenne-bezcenne-utracone-1/cenne-bezcenne-utracone-archiwum/1998/nr-31998/ratujac-zbiory-biblioteczne-z-powodzi/print>.

¹²⁵ Zob. G. Chodynicka, *Starodruki biblioteki oo. Oblatów w Kodniu* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1999.

¹²⁶ <https://nowiny24.pl/dyrektor-biblioteki-w-kolbuszowej-starodruki-z-xvi-wieku-beda-w-sieci/ar/5815737>.

¹²⁷ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

¹²⁸ Są to zbiory z zakresu historii, z czego 11 dzieł to polonika, a 8 pomeranika — zob. M. Kurzyńska, *Kolekcje starych druków...*, slajd 37–43; eadem, *Druki pomorskie...*, slajd 5–8.

¹²⁹ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

¹³⁰ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

104	Koszalin	Muzeum (Biblioteka) ul. Młyńska 37–39, 75-420 Koszalin	7 druków, w tym 2 z XVII wieku i 5 z XVIII wieku (stan na 2012 rok) ¹³¹
105	Kozłówka	Muzeum Zamoyskich Kozłówka 3, 21-132 Kamionka	572 druki ¹³²
106	Kórnik	Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk (Pracownia Starych Druków) ul. Zamkowa 5, 62-035 Kórnik-Zamek	około 40 tysięcy druków, w tym ponad 200 inkuna- bułów ¹³³
107	Kraków	Archiwum i Biblioteka Ojców Cystersów w Mogile (niebawem jako Muzeum Duchowości i Kultury Cystersów) ul. Klasztorna 11, 31-979 Kraków	około 450 woluminy, w tym 250 wolumi- nów inkunabułów ¹³⁴
108	Kraków	Archiwum i Biblioteka Ojców Karmelitów „Na Piasku” ul. Karmelicka 19, 31-128 Kraków	około 15 262 wo- luminów, w tym 317 inkuna- bułów (w 262 woluminach) ¹³⁵

¹³¹ Są to zbiory z zakresu historii i teologii — zob. M. Kurzyńska, *Kolekcje starych druków...*, slajd 37–43; eadem, *Druki pomorskie...*, slajd 5–8.

¹³² <https://www.muzeumzamoyskich.pl/174,biblioteka>. Według <http://zzwp.wroclaw.pl/2018/10/30/4-dniowa-wycieczka-sandomierz-zamosc-lublin-kozlowka-kazimierz-dolny/w-muzeum-znajduje-sie-620-starych-drukow/> w muzeum znajduje się 620 starych druków.

¹³³ W zbiorze tym znajdują się również ponad 2 tysiące poloników z XVII wieku — zob. <http://www.bkpan.poznan.pl/biblioteka/zbiory/starodruki/>. Zgodnie z informacją na stronie <http://www.bkpan.poznan.pl/biblioteka/stan-zbiorow-starodrucznych-wynosi-30-tysieczny-drukow>. Zob. też http://baza1-bis.man.poznan.pl/cgi-bin/makwww.exe?BZ=Stare_druki; K. Piekarski, *Katalog Biblioteki Kórnickiej*, T. 1. *Polonika XVI-go wieku*, Kraków 1929; *Katalog Starych Druków Biblioteki Kórnickiej*, T. 1. *Polonica XVI w., cz. 2. Nowe nabytki i uzupełnienia*, oprac. P. Buchwald-Pelcowa, Wrocław 1969; R.T. Prinke, „*Ars quam chemiam vocant*”. *Starodruki alchemiczne w zbiorach Biblioteki Kórnickiej*, „Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej” 26, 2003, s. 161–198; K. Kubiś, *Stare druki z kościoła św. Jana w Lesznie w zbiorach biblioteki kórnickiej* (praca magisterska), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2002.

¹³⁴ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 139; zob. http://www.mogila.cystersi.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=164:archiwum-i-biblioteka-cystersow-w-mogile&catid=41:archiwum-i-biblioteka&Itemid=136. W przedwojennym katalogu inkunabułów wymieniono 247 inkunabułów — zob. G. Kowalski, *Katalog inkunabułów biblioteki Opactwa mogińskiego, oraz katalog inkunabułów biblioteki klasztoru Cystersów w Szczrzyńcu*, Kraków 1915, <https://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/61429/edition/58700/content?ref=desc>. Według http://www.mogila.cystersi.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=164:archiwum-i-biblioteka-cystersow-w-mogile&catid=41:archiwum-i-biblioteka&Itemid=136 zbiór ten w 1927 roku zawierał 30 poloników z XVI wieku. Zob. też H. Kuna, *Druki polskie z XVII wieku w zbiorach biblioteki klasztoru oo. Cystersów w Mogile* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1979.

¹³⁵ Według <https://www.gluseum.com/PL/Krak%C3%B3w/240486536073205/Archiwum-i-Biblioteka-OO.-Karmelit%C3%B3w-na-Piasku> w zbiorach tych znajduje się około 12 tysięcy

109	Kraków	Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej Wawel 3, 31-001 Kraków	3208 druków, w tym 272 inkunabuły (poza tym Biblioteka Kapitulna posiada 344 „starodruki i druki muzyczne”) ¹³⁶
110	Kraków	Archiwum Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów (Biblioteka Starodruków) ul. Pijarska 2, 31-015 Kraków	2262 druki (w 1884 woluminach), w tym 35 inkunabułów (w 22 woluminach) ¹³⁷
111	Kraków	Biblioteka Braci Mniejszych Kapucynów ul. Loretańska 11, 31-114 Kraków	5578 woluminów, w tym 15 woluminów inkunabułów ¹³⁸
112	Kraków	Biblioteka Główna Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków	brak szczegółowych danych ¹³⁹
113	Kraków	Biblioteka Główna Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki (Zbiory specjalne) ul. Smoleńsk 9, 31-108 Kraków	brak szczegółowych danych ¹⁴⁰

cy starych druków, w tym ponad 300 inkunabułów. Zob. też S. Sulecki, *Księgozbiór klasztoru karmelitów na Piasku w Krakowie*, Kraków 2014; B. Ćwik, *Druki polskojęzyczne w XVI–XVII wieku w zbiorach Biblioteki Klasztoru oo. Karmelitów Trzewickowych na Piasku w Krakowie* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1993; W. Kolak, *Katalog Klasztoru Ojców Karmelitów w Krakowie „Na Piasku”*, Kraków 1997; M. Dyba, *Rękopisy i inkunabuły (XIV–XVI wiek) oraz ich dekoracja malarska i kaligraficzna w zbiorach Biblioteki Klasztoru OO. Karmelitów Trzewickowych na Piasku w Krakowie* (praca magisterska), Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Kraków 2010.

¹³⁶ *Archiwa Kościoła Katolickiego...*, s. 46. Według <http://akkk.com.pl/zasob/starodruki> zbiór ten liczy około 3 tysięcy woluminów. Zob. też M. Kot, *Inkunabuły* Margarita Decreti *Marcina Polaka w Archiwum Kapituły Krakowskiej i bibliotekach krakowskich* (praca magisterska), Papieska Akademia Teologiczna, Kraków 1986.

¹³⁷ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 211; zob. też http://www.kuria.pijarzy.pl/zakon_i_jego_historia/z_pijarskiego_archiwum/przyczynki_do_historii_archiwum_prowincji_i_biblioteki_starodrukow_d5434_pol.html.

¹³⁸ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 200; zob. też <https://www.biblioteka.kapucyni.pl/home/info>; M. Pęczalska, *Druki XVIII-wieczne w języku polskim wydane w Krakowie w zbiorach oo. kapucynów* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Kraków 1993; M. Toroń, *Druki XVI- i XVII-wieczne w języku polskim w zbiorach Biblioteki oo. Kapucynów w Krakowie* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Kraków 1993; M. Sołtysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 94.

¹³⁹ Zob. <http://www.bg.agh.edu.pl/pl/node/213>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Biblioteka_G%C5%82%C3%B3wna_Akademii_G%C3%B3rniczo-Hutniczej.

¹⁴⁰ Zob. <http://bg.asp.krakow.pl/bg/index.php/zasady-korzystania>.

114	Kraków	Biblioteka Główna Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ul. Bobrzyńskiego 10, 30-348 Kraków	około 6 tysięcy druków, w tym 10 inkunabułów ¹⁴¹
115	Kraków	Biblioteka i Archiwum Konwentu Bonifratrów ul. Krakowska 48, 31-066 Kraków	1876 druków ¹⁴²
116	Kraków	Biblioteka Jagiellońska (Sekcja Starych Druków) al. Mickiewicza 22, 30-059 Kraków	109 160 druków, w tym 3666 inkunabułów oraz około 4200 woluminów czasopism ¹⁴³
117	Kraków	Biblioteka Klasztoru Karmelitów Bosych ul. Rakowicka 18, 31-510 Kraków	5 tysięcy woluminów ¹⁴⁴

¹⁴¹ <http://biblioteka.upjp2.edu.pl/node/45>; J. Witczak, op. cit.; zob. też <http://bc.upjp2.edu.pl/dlibra/collectiondescription?dirids=28>; T. Bryg, *Druki XVIII-wieczne w języku polskim w zbiorach Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie: drukarnie zakonne* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1997); M. Chudzikiewicz, *Druki XVIII-wieczne w języku polskim w zbiorach Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie: drukarnie świeckie i kościelne* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1997.

¹⁴² <https://bonifratrzy.pl/klasztor-krakow/biblioteka-i-archiwum/zasob/>.

¹⁴³ Około 2700 pozycji (prawie 3800 egzemplarzy) to polonika z XVI wieku — zob. <http://www.bj.uj.edu.pl/zbiory-biblioteczne-uj>; <http://www.bj.uj.edu.pl/stare-druki>. Według J. Partyki (*Starodruki Biblioteki Jagiellońskiej — Stan Opracowania, Proweniencje, Perspektywy Badawcze*, Wratislaviae, a.d. III Kal. Oct. CIO CIO XVI, <https://docplayer.pl/51298544-Starodruki-biblioteki-jagiellońskiej-stan-opracowania-proveniencje-perspektywy-badawcze.html>) w bibliotece znajduje się 108 131 starych druków, w tym 2345 edycji inkunabułów (około 3750 egzemplarzy), 17 665 edycji druków z XVI wieku (około 20 tysięcy egzemplarzy), 16 777 rekordów druków z XVII wieku (20 169 egzemplarzy) [w NUKAT] oraz 5088 rekordów druków z XVIII wieku (7611 egzemplarzy) [w NUKAT]. Biblioteka posiada również dublety i depozyty, to jest tak zwane dublety ze starego zasobu (około 10 tysięcy), tak zwane dublety augustiańskie (około 5–6 tysięcy), Berlinka (20 600), księgozbiór Eremitów Srebrnej Góry (9155), księgozbiór Eremitów Pięciu Męczenników (1919), księgozbiór reformatów z Biecza (2049) (stan na 2016 rok). Zob. też A. Lewicka-Kamińska, *Inkunabuły Biblioteki Jagiellońskiej*, Kraków, 1962; J. Szocki, *Księgozbiór domowy Józefa Szujskiego (w świetle sporządzonych jego ręką katalogów)*, cz. 1, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” 39, 1989, nr 1–2, s. 102–119; idem, *Księgozbiór domowy Józefa Szujskiego (w świetle sporządzonych jego ręką katalogów)*, cz. 2, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” 40, 1990, nr 1–2, s. 34–124; *Katalog poloników XVI wieku Biblioteki Jagiellońskiej*, red. M. Malicki, E. Zwino-grodzka, T. 1–2, Kraków 1992–1994; *Catalogus librorum saeculi XVI qui in Bibliotheca Jagellonica Cracoviensis assevantur*, BJ 16, T. 1–8, Baden 2002–2007; *Skarby Biblioteki Jagiellońskiej*, red. Z. Pietrzyk, Kraków 2005; *Biblioteka Jagiellońska — skarbiec bibliofila*, red. M. Malicki, Kraków-Pelplin 2011; J. Partyka, *Historyczny księgozbiór kamedulów eremitów z krakowskich Biel: spojrzenie na kulturę materialno-duchową polskich kamedulów*, Kraków 2017.

¹⁴⁴ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 153; J. Witczak, op. cit.; <http://communiocrucis.pl/index.php/warto-poczyta/584-100-lecie-karmelitow-bosych-w-krakowie-przy-rakowickiej>.

118	Kraków	Biblioteka Kolegium Filozoficzno-Teologicznego Polskiej Prowincji Dominikanów ul. Stolarska 12, 31-043 Kraków	18 948 druki, w tym 445 woluminów inkunabułów ¹⁴⁵
119	Kraków	Biblioteka Książąt Czartoryskich (oddział Muzeum Narodowego) ul. św. Marka 17, 31-018 Kraków	70 009 druków, w tym 333 inkunabuły ¹⁴⁶
120	Kraków	Biblioteka Naukowa i Archiwum (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa) Rynek Główny 35, 31-011 Kraków	143 woluminy ¹⁴⁷
121	Kraków	Biblioteka Naukowa Księży Jezuitów/ Biblioteka Akademii „Ignatianum” ul. Mikołaja Kopernika 26, 31-501 Kraków	20 tysięcy druków w 30 tysiącach woluminów (stan na 2002 rok) ¹⁴⁸
122	Kraków	Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk ul. Sławkowska 17, 31-016 Kraków	17 045 druków, w tym 155 inkunabułów ¹⁴⁹
123	Kraków	Biblioteka Panien Prezentek ul. św. Jana 7, 31-017 Kraków	162 woluminy ¹⁵⁰

¹⁴⁵ J. Witeczak, op. cit. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 141) w 2005 roku w bibliotece znajdowało się 445 woluminów inkunabułów oraz około 25 woluminów starych druków. Według <https://kolegium.dominikanie.pl/biblioteka/> zbiór ten liczy prawie 20 tysięcy starych druków. W zbiorze tym znajdują się liczne polonika z XVI wieku. Zob. też *Tradycja tomistyczna w zbiorach biblioteki Studium OO. Dominikanów w Krakowie. Katalog druków: XV–XVIII w.*, oprac. M. Mydel, Ż. Kubic, „Przegląd Tomistyczny” 13, 2007, nr 2, <http://bc.dominikanie.pl/publication/321>; M. Urbaniak, *Inkunabuły Biblioteki Zakonu Dominikanów w Krakowie w świetle Centralnego Katalogu Inkunabułów* (praca magisterska), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2005.

¹⁴⁶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Biblioteka_Ksi%C4%85%C5%BC%C4%85t_Czartoryskich; <http://mnk.pl/oddzial/biblioteka-ksiazat-czartoryskich/zbiory/fotogalerie/druki>. Według M. Sołtysiak i K. Wierzbickiej (op. cit., s. 95) w 1997 roku zbiór ten przedstawiał się następująco: „Dział Druków i Kartografii — starodruki polskie i Polski dotyczące, w tym 340 inkunabułów, ok. 4500 druków z XVI w., duży zbiór dzieł polskich i obcych z XVIII w. [...], czasopisma polskie i obce z XVIII–XIX w.; zbiory kartograficzne (3500 obiektów, w tym ok. 2000 z XVI–XVIII w.)”.

¹⁴⁷ W ramach tego zbioru 55 woluminów określono jako cracoviana — zob. <https://www.mhk.pl/zbiory/biblioteka-i-archiwum>.

¹⁴⁸ <http://www.ebib.pl/2002/35/grzebien.php>.

¹⁴⁹ <http://pau.krakow.pl/index.php/pl/struktura/biblioteka-naukowa-pau-i-pan>; <http://149.156.51.45/zbiory/zbiory-specjalne/stare-druki>; zob. też *Katalog inkunabułów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*, oprac. T. Dąbrowa, E. Knappek, J. Wojtowicz, Kraków 2015; R. Żurkowska, *Stare druki z księgozbioru Cypriana Walewskiego w Bibliotece PAN w Krakowie*, „Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie” 44, 1999, s. 45–59; 45, 2000, s. 417–447; 46, 2001, s. 105–130.

¹⁵⁰ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 253.

124	Kraków	Biblioteka Prowincjalna Franciszkanów (OFMConv) pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków	ponad 6300 druków, w tym około 300 inkunabułów ¹⁵¹
125	Kraków	Biblioteka Prowincji Ojców Bernardynów (Archiwum Prowincji oraz Centralna Biblioteka Starodruków Prowincji) ul. Bernardyńska 2, 30-960 Kraków	około 14 666 woluminów, w tym 666 woluminów inkunabułów ¹⁵²
126	Kraków	Biblioteka Sapiehów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu (Państwowe Zbiory Sztuki) Wawel 5, 31-001 Kraków	2147 druków (szacunkowo; stan na 2017 rok) w około 1300 woluminach (stan na 2013 rok) ¹⁵³
127	Kraków	Biblioteka Sióstr Albertynek ul. Woronicza 10, 31-409 Kraków	20 woluminów ¹⁵⁴

¹⁵¹ <http://biblioteka.franciszka4.pl/zbiory/>; <http://biblioteka.franciszka4.pl/o-bibliotece/>. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 148) w 2005 roku zbiory te liczyły 6010 woluminów starych druków, w tym około 10 woluminów inkunabułów.

¹⁵² *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 184; <https://dzieje.pl/dziedzictwo-kulturowe/krakow-oo-bernardyni-zaprezentowali-kolejne-inkunabuly-po-konserwacji>: „W bibliotece i archiwum Prowincji OO. Bernardynów w Krakowie znajduje się blisko 700 cennych inkunabułów i kilkanaście tysięcy innych starych druków” (wypowiedź z 2015 roku); <http://krakow.naszemiasto.pl/artukul/cenne-starodruki-bernardynow-po-konserwacji-zdjecia,2681776,artgal,t,id,tm.html>: „W zakonnej bibliotece i archiwum jest ok. 12 tys. woluminów [starych druków – K.S.], ponad 100 rękopiśmiennych kodeksów liturgicznych i ponad 1 tys. kodeksów bibliotecznych” (stan na 2014 rok). Zob. też J. Chwastek, *Druki polskojęzyczne z I poł. XVIII wieku w zbiorach Biblioteki Klasztoru Bernardynów w Krakowie* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1997; R. Wajda, *Druki siedemnastowieczne w języku polskim w księgozbiórze klasztoru oo. Bernardynów w Krakowie* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1998.

¹⁵³ W ramach tego zbioru polonika z XVI–XVIII wieku to 810 pozycje, druki obce z XV–XVII wieku — 322 pozycje (w tym 8 poloników i 4 inkunabuły), a druki obce z XVIII wieku — 1052 pozycje (w tym 29 poloników oraz polonika i druki obce z XVI–XVII wieku odnalezione pod koniec prac nad katalogiem) — zob. *Biblioteka Sapiehów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu*, T. 1. *Katalog starych druków. Polonica z wieków XVI–XVIII*, oprac. i red. nauk. S. Siess-Krzyszowski, K. Stompór-Lesiecka, A. Baran, Kraków 2013; *Biblioteka Sapiehów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu*, T. 2, cz. 1. *Katalog starych druków. Druki obce z wieków XV–XVII*, red. nauk. I. Pietrkiewicz, Kraków 2015, zwł. s. XVI; *Biblioteka Sapiehów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu*, T. 2, cz. 2. *Katalog starych druków. Druki obce z wieku XVIII*, red. nauk. I. Pietrkiewicz, Kraków 2017, zwł. s. VII–VIII. We wstępie do tomu 1 na s. XII podano: „W liczącej obecnie ponad 13 000 woluminów Bibliotece Krasiczyńskiej starodruki stanowią mniej więcej jedną dziesiątą zasobów”. Zob. też <https://www.wawel.krakow.pl/sklep/Biblioteka-Sapiehów-z-Krasiczyna-w-Zamku-Krolewskim-na-Wawelu-t2--cz1-Katalog-starych-drukow-Druki-o-s,karta,id,201>; *Biblioteka Sapiehów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu. Katalog wystawy 18 marca–31 maja 2014*, red. M. Podlowska-Reklewska, Kraków 2014.

¹⁵⁴ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 217.

128	Kraków	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Misjonarzy Saletynów ul. Koszalińska 12, 30-407 Kraków	10 woluminów ¹⁵⁵
129	Kraków	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Ojców Redemptorystów ul. Zamoyskiego 56, 30-523 Kraków	około 200 druków ¹⁵⁶
130	Kraków	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Prowincji Matki Bożej Anielskiej (Archiwum Prowincji Franciszkanów-Reformatów) ul. Ojcowska 1, 31-344 Kraków (Archiwum i Biblioteka Główna Prowincji ul. Reformacka 4, 31-012 Kraków)	4300 druków zarejestrowanych i około 8 tysięcy do opracowania oraz 53 woluminy inkunabułów (stan na 2005 rok) ¹⁵⁷
131	Kraków	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego ul. Tyniecka 39, 30-323 Kraków	1108 woluminów ¹⁵⁸
132	Kraków	Biblioteka Zgromadzenia Księży Misjonarzy (na Stradomiu) ul. Stradomska 4, 31-058 Kraków	około 30 040 woluminów, w tym około 40 woluminów inkunabułów ¹⁵⁹

¹⁵⁵ Ibidem, s. 169.

¹⁵⁶ Ibidem, s. 166.

¹⁵⁷ Ibidem, s. 212. J. Witczak (op. cit.) podaje, że w zbiorach tych znajduje się 13 tysięcy druków. Zob. też <http://popotam.ayz.pl/bibwsdofm/>.

¹⁵⁸ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 171.

¹⁵⁹ Ibidem, s. 158. Według http://biblioteka.misjonarze.pl/?page_id=195 biblioteka posiada zbiór ponad 18 tysięcy starych druków. Z kolei według J. Witczaka (op. cit.) w kolekcji tej znajduje się 15 040 starych druków, w tym 40 inkunabułów. Zob. też K. Socha, *Między katalogowaniem a digitalizacją. Projekt bazy starodruków z Biblioteki Księży Misjonarzy na Stradomiu w Krakowie*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 2, 2012, s. 109–114; L. Moskal, *Druki polskojęzyczne z XVII wieku w Bibliotece Księży Misjonarzy na Stradomiu* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1997; J. Malik, *Druki polskojęzyczne I połowy XVIII wieku w Bibliotece Księży Misjonarzy na Stradomiu w Krakowie* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1997; A. Szewc, *Druki w języku polskim w Bibliotece Zgromadzenia Księży Misjonarzy na Stradomiu* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1998; M. Celer, *Starodruki polskojęzyczne w Bibliotece Księży Misjonarzy w Krakowie. Funkcja informacyjna i reklamowa zestawienia bibliograficznego za okres 1771–1785* (praca magisterska), Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 2004; A.B. Matura-Trzósło, *Kleparskie starodruki polskojęzyczne w Bibliotece Księży Misjonarzy na Stradomiu* (praca magisterska), Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Kraków 2004; M. Dzidek, *Siedemnastowieczne druki krakowskie ze zbiorów Biblioteki Zgromadzenia Księży Misjonarzy na Stradomiu* (praca magisterska), Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 2006.

133	Kraków	Klasztor Bożego Ciała (Kanonicy Regularni Laterańscy) ul. Bożego Ciała 26, 31-059 Kraków	prawie 8 tysięcy druków, w tym 238 inkunabułów (stan na 2018 rok) ¹⁶⁰
134	Kraków	Klasztor Ojców Paulinów (na Skałce) ul. Skałeczna 15, 31-065 Kraków	23 woluminy inkunabułów ¹⁶¹
{134}	{Kraków}	{Klasztor Sióstr Bernardynek ul. Poselska 21, 31-002 Kraków}	{brak szczegółowych danych}
135	Kraków	Klasztor Sióstr Karmelitanek Bosych na Wesołej (Biblioteka/Archiwum) ul. Kopernika 44, 31-501 Kraków	około 3 tysięcy druków (stan na 2016 rok) ¹⁶²
136	Kraków	Klasztor Sióstr Klarysek ul. Grodzka 54, 31-044 Kraków	brak szczegółowych danych ¹⁶³
137	Kraków	Klasztor Sióstr Norbertanek na Salwatorze (Biblioteka) ul. Kościuszki 88, 30-114 Kraków	400 woluminów ¹⁶⁴
138	Kraków	Klasztor Sióstr Wizytek ul. Krowoderska 16, 31-142 Kraków	brak szczegółowych danych ¹⁶⁵
{138}	{Kraków}	{Mniszki Zakonu Kaznodziejskiego (Klasztor na Gródku) ul. Mikołajska 21, 31-027 Kraków}	{brak szczegółowych danych}
139	Kraków	Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli (Biblioteka) ul. Krakowska 46, 31-066 Kraków	39 woluminów z XVII–XVIII wieku ¹⁶⁶

¹⁶⁰ <http://www.bozeczialo.net/index.php/bazylika/przewodniki-menu/przewodnik-bazylika/251-klasztor>; zob. też M. Jastrzemska, *Inkunabuly biblioteki księży Kanoników Regularnych Laterańskich w Krakowie w świetle Centralnego Katalogu Inkunabułów* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2003.

¹⁶¹ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 165; zob. też <http://gazeta.us.edu.pl/node/226931>; <https://krakowskienoce.pl/zalacznik/36722>.

¹⁶² Są to niemal wyłącznie druki w języku polskim — zob. E. Zmuda, *Rękopisy z Archiwum Karmelitanek Bosych Krakowie, na Wesołej, jako źródło do badań językoznawczych*, „Małopolska” 18, 2016, s. 37, przyp. 33, http://www.malopolska.org/images/pliki/roczniki/rm_18_2016/rm_18_2016_s.33-43.pdf. Według *Biblioteki Kościoła Katolickiego...* (s. 238) w 2005 roku w zbiorach tych znajdowało się 2500 woluminów zinwentaryzowanych starych druków (częściowo współprawnych). Zob. też C. Gil, *Życie codzienne karmelitanek bosych w Polsce w XVII–XIX w.*, Kraków 1997, s. 93–100.

¹⁶³ Zob. <http://encyklopediakrakowa.pl/architektura-i-urbanistyka/swiatynie/136-klasztor/96-klasztor-klarysek.html>.

¹⁶⁴ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 252; zob. też <http://encyklopediakrakowa.pl/swiatynie/koscioly/98-klasztor-norbertanek.html>.

¹⁶⁵ Zob. <http://encyklopediakrakowa.pl/architektura-i-urbanistyka/swiatynie/136-klasztor/172-klasztor-wizytek.html>.

¹⁶⁶ D. Rak, *Stare druki w zbiorach Biblioteki Muzeum Etnograficznego w Krakowie*, „Bibliotheca Nostra. Śląski kwartalnik naukowy” 2015, nr 3 (41), s. 98–115, zwł. s. 100.

140	Kraków	Muzeum Farmacji (Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego) ul. Floriańska 25, 31-019 Kraków	260 druków (stan na 2015 rok) ¹⁶⁷
141	Kraków	Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego (oddział Muzeum Narodowego) ul. Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków	ponad 26 tysięcy druków ¹⁶⁸
142	Kraków	Muzeum im. św. Józefa Sebastiana Pelczara ul. Garncarska 24, 31-115 Kraków	brak szczegółowych danych ¹⁶⁹
143	Kraków	Muzeum Narodowe al. 3 maja 1, 30-062 Kraków	ponad 31 tysięcy woluminów, w tym inkunabuły ¹⁷⁰
144	Kraków	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Hugona Kołłątaja al. F. Focha 39, 30-119 Kraków	szacunkowo około 1700 druków, w tym 1 inkunabuł, 62 druki z XVI wieku, 165 druków z XVII wieku, 782 druków z XVIII wieku, 31 druków z XIX wieku oraz około 657 dubletów i defektów ¹⁷¹

¹⁶⁷ Z. Bela, *Wybrane starodruki w bibliotece Muzeum Farmacji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie*, „Forum Bibliotek Medycznych” 8, 2015, nr 1 (15), s. 106, <http://cybra.lodz.pl/Content/13732/download/>; zob. też <https://muzeumfarmacji.uj.edu.pl/ekspozycja/>; M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 91.

¹⁶⁸ <http://mnk.pl/wystawy/zbiory-starych-drukow-i-rekopisow>. Według M. Sołtysiak i K. Wierzbickiej (op. cit., s. 98) zbiory te w 1997 roku przedstawiały się następująco: „Zbiory Starych Druków i Rękopisów — księgozbiory polskich rodów magnackich, uczonych i kolekcjonerów, ogółem 140 inkunabułów i ponad 20 000 starodruków”. Zob. też F. Kopera, *Spis druków epoki Jagiellońskiej w zbiorze Emeryka hrabiego Hutten-Czapskiego w Krakowie*, Kraków 1900.

¹⁶⁹ *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 56.

¹⁷⁰ Zbiór ten podzielony jest chronologicznie na druki XV, XVI, XVII, XVIII i XIX wieku. Wydzielono także panegiryki, kalendarze, czasopisma i muzykalia — zob. <http://mnk.pl/dzial-starych-drukow-i-rekopisow>.

¹⁷¹ Dane na podstawie wystąpienia Agnieszki Fludy-Krokos *Skąd się wzięły stare druki w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Krakowie — studium proveniencyjne*, wygłoszonego podczas „III Spotkania Proveniencyjnej Grupy Roboczej” (Wrocław 12.10.2018). Według <https://www.pbw.edu.pl/o-bibliotece/zbiory/starodruki-w-pbw> w bibliotece znajduje się 1898 starych druków, 1 inkunabuł, około 40 druków z XVI wieku oraz ponad 100 druków z XVII wieku. Z kolei L. Kurowska-Trudzik (*Biblioteki pedagogiczne jako centra informacji edukacyjnej*, „Biuletyn EBIB” 2009, nr 6 (106), sierpień/wrzesień, <http://www.ebib.pl/2009/106/a.php?kurowska>) podaje, że biblioteka posiada około 2 tysiące starych druków.

145	Kraków	Sanktuarium św. Michała Archanioła i bł. Bronisława Markiewicza ul. ks. B. Markiewicza 25A, 38-430 Miejsce Piastowe	brak szczegółowych danych ¹⁷²
146	Kraków	Wyższe Seminarium Duchowne Archidiecezji Krakowskiej [dawniej: Biblioteka Papieskiej Akademii Teologicznej] ul. Podzamcze 8, 31-003 Kraków	około 5090 woluminów, w tym 90 woluminów inkunabułów ¹⁷³
{146}	{Kraków}	{Zgromadzenie Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego de Saxia ul. Szpitalna 10, 31-024 Kraków}	{brak szczegółowych danych}
147	Krasnobród	Muzeum Sakralne ul. Tomaszowska 18, 22-440 Krasnobród	brak szczegółowych danych ¹⁷⁴
148	Krasnystaw	Muzeum Regionalne ul. Piłsudskiego 5A, 22-300 Krasnystaw	brak szczegółowych danych ¹⁷⁵
149	Krośniewice	Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego (oddział Muzeum Narodowego w Warszawie) pl. Wolności 1, 99-340 Krośniewice	brak szczegółowych danych ¹⁷⁶
150	Krzyszów	Opactwo Benedyktynki (Biblioteka) pl. Jana Pawła II 5, 58-405 Krzeszów	353 woluminy ¹⁷⁷

¹⁷² Zob. R. Kucharska, *Polskie starodruki w Bibliotece Zgromadzenia św. Michała Archanioła w Miejsce Piastowym* (praca magisterska), Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 2002.

¹⁷³ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 52.

¹⁷⁴ *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 62–63; <https://www.krasnobrod-sanktuarium.pl/muzeum-sakralne/starodruki/>.

¹⁷⁵ Zob. M. Sołtyśiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 104; http://www.muzeumkrasnystaw.webd.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=60&Itemid=58; <https://krasnystaw.nasze-miasto.pl/imprezy/wystawa-quot-historia-krasnegostawu-i-okolic-xiv-xx-w-quot-875544.html>.

¹⁷⁶ Według <http://powiatkutno.eu/dokumenty/turystyka/Muzeum%20LKROSNIEWICE.pdf> znajduje się tam „wielotysięczny księgozbiór z kilkoma inkunabułami i kilkuset starodrukami”.

¹⁷⁷ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 219; <http://benedyktynki-krzeszow.pl/lwowski-ksiegozbiór-benedyktynki>. W 1995 roku stan zbiorów starodrukowych miał wynosić 292 tytuły; por. A. Faber-Chojnacka, *Dzieje szkoły i biblioteki Panien Benedyktynki lwowskiej (na podstawie kronik klasztornych)*, [w:] *Lwów: Miasto, społeczeństwo, kultura*, Kraków 1995, s. 41–42, http://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/2725/03_dzieje_szkoly_i_biblioteki_a_faber_chojnacka.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Według A. Kowalskiej ze Lwowa do Krzeszowa po II wojnie światowej przewieziono 586 starych druków — eadem, *Biblioteka klasztoru panien Benedyktynki Łacińskich w Krzeszowie w latach 1946–2000*, „Saeculum Christianum. Pismo historyczno-społeczne” 20, 2013, s. 235, http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Saeculum_Christianum_pismo_historyczne/Saeculum_Christianum_pismo_historyczne-r2013-t20/Saeculum_Christianum_pismo_historyczne-r2013-t20-s233-249/Saeculum_Christianum_pismo_historyczne-r2013-t20-s233-249.pdf. Zob. też J. Gwóźdź, *Biblioteka Panien Benedyktynki łacińskich we Lwowie (XVI–XVIII wiek)*, Katowice 2001; <http://www.zkpis.umk.pl/?w-opactwie-siostr-benedyktynki-w-krzeszowie,226>; <http://www.zkpis.umk.pl/?w-opactwie-siostr-benedyktynki-w-krzeszowie,250>; <http://www.zkpis.umk.pl/?w-opactwie-siostr-benedyktynki-w-krzeszowie,215>.

151	Kwidzyn	Biblioteka Miejsko-Powiatowa ul. Kościuszki 54, 82-500 Kwidzyn	brak szczegółowych danych ¹⁷⁸
152	Ląd	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego Ląd nad Wartą 101, 62-406 Lądek	290 woluminów, w tym 2 woluminy inkunabułów (stan na 2011 rok) ¹⁷⁹
153	Legnica	Legnicka Biblioteka Publiczna ul. Piastowska 22, 59-220 Legnica	1 wolumin ¹⁸⁰
154	Legnica	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Legnickiej ul. Jana Pawła II 1, 59-220 Legnica	715 woluminów ¹⁸¹
155	Leszno	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. Ludwika Solskiego 71, 64-100 Leszno	brak szczegółowych danych ¹⁸²
156	Leszno	Biblioteka Publiczna Miejska im. Stanisława Grochowiaka ul. Bolesława Chrobrego 3, 64-100 Leszno	32 woluminy ¹⁸³
157	Leszno	Muzeum Okręgowe (Biblioteka) pl. J. Metziga 17, 64-100 Leszno	418 druków (stan na 2001 rok) ¹⁸⁴
158	Leżajsk	Klasztor Ojców Bernardynów (Biblioteka) pl. Mariacki 8, 37-300 Leżajsk	5690 woluminów (stan na 2005 rok) ¹⁸⁵

¹⁷⁸ <https://www.portalpomorza.pl/wiadomosci/32990,kodeks-wroclil-do-kwidzyna>.

¹⁷⁹ M. Babicz, *Biblioteka w Łądzie w latach 1921–2011*, [w:] *Salezjanie w Łądzie 1921–2011*, red. J. Nowiński, Warszawa-Ląd 2011, s. 128. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 172) w 2005 roku w zbiorach tych znajdowało się 275 woluminów starych druków, w tym 2 woluminy inkunabułów. Zob. też S. Kosiński, *Dwadzieścia pięć lat Wyższego Seminarium Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie n. Wartą 1952–1977*, „Seminare. Poszukiwania Naukowe” 3, 1978, s. 14, http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Seminare_Poszukiwania_naukowe/Seminare_Poszukiwania_naukowe-r1978-t3/Seminare_Poszukiwania_naukowe-r1978-t3-s7-35/Seminare_Poszukiwania_naukowe-r1978-t3-s7-35.pdf; M. Babicz, *Stare druki biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą. Katalog, t. I–III* (praca dyplomowa), Ląd 1992; idem, *Stare druki biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 80, 2003, s. 17–27; idem, *Biblioteka Cystersów w Łądzie nad Wartą od XII do XIX wieku, t. I–III* (praca doktorska), Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Warszawa 2019; <http://wsds.pl/biblioteka/>.

¹⁸⁰ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

¹⁸¹ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 94; <http://www.biblioteka.diecezja.legnica.pl/historia-4>.

¹⁸² Zob. <http://archiwum.leszno.pl/biblioteka/>.

¹⁸³ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

¹⁸⁴ K. Szymańska, *Katalog starych druków Muzeum Okręgowego w Lesznie*, Leszno 2001, s. 5; M. Sołtyśiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 111.

¹⁸⁵ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 187. Według <https://nowiny24.pl/99letni-kustoszw-pilnuje-ksiegozbioru-w-klasztornej-bibliotece-w-lezajsku/ar/5810537> w 2015 roku w zbiorach tych znajdowało się 2650 starych druków. Z kolei https://pl.wikipedia.org/wiki/Zesp%C3%B3%C5%82_Ko%C5%9Bcio%C5%82a_i_Klasztoru_Bernardyn%C3%B3w_w_Le%C5%BCajsku podaje, że

159	Leżajsk	Muzeum Ziemi Leżajskiej ul. Mickiewicza 20A, 37-300 Leżajsk	brak szczegółowych danych ¹⁸⁶
160	Licheń Stary	Muzeum im. ks. Józefa Jarzębowskiego (Skarbczyk Starej Książki) ul. Klasztorna 4, 62-563 Licheń Stary	320 druków (w tym inkunabuły) (stan na 2000 rok) ¹⁸⁷
161	Lubań	Muzeum Regionalne Rynek-Ratusz, 59-800 Lubań	co najmniej 24 druki ¹⁸⁸
162	Lubiń	Opactwo Benedyktynów ul. Mickiewicza 6, 64-010 Lubiń	brak szczegółowych danych ¹⁸⁹
163	Lublin ¹⁹⁰	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. Jezuicka 13, 20-400 Lublin	235 druki (stan na luty 2014 roku) ¹⁹¹
164	Lublin	Biblioteka Klasztoru Karmelitów Bosych ul. Świętoduska 14, 20-082 Lublin	1164 woluminy ¹⁹²
165	Lublin	Biblioteka Metropolitalnego Seminarium Duchownego [wcześniej: Muzeum Starodruków i Sztuki Sakralnej] ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 6, 20-001 Lublin	17 989 druków, w tym 256 inkunabułów ¹⁹³

stan zbiorów wynosi „około 4000 starodruków”. Zob. też *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 67; Z. Larendowicz, *Biblioteka klasztoru Ojców Bernardynów w Leżajsku* (maszynopis), Leżajsk 1999, za: *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 187.

¹⁸⁶ Zob. <http://muzeum-lezajsk.pl/biblioteka/>; <https://fakty.interia.pl/podkarpackie/news-cenny-dar-dla-muzeum-ziemi-lezajskiej,nId,1247313>.

¹⁸⁷ http://www.lichen.pl/pl/192/historia_kolekcji; http://www.lichen.pl/pl/188/muzeum_im_ks_j.jarzebowskiego.

¹⁸⁸ Mowa tu o drukach wydanych w Wittenberdze w latach 1534–1541 — zob. <https://www.eluban.pl/wiadomosci/20699,zaginione-skarby-wracaja-do-lubania>.

¹⁸⁹ Według <https://zabytek.pl/pl/obiekty/lubin-zespol-opactwa-benedyktynow-33> w klasztornej bibliotece do dziś „przechowywane są zbiory inkunabułów i starodruków”. Zob. też J. Ostrowski, *Biblioteka Klasztoru Benedyktynów w Lubiniu*, Poznań 1929, s. 11 — autor podaje, że w 1929 roku w zbiorach tych znajdowało się 56 poloników z XVI wieku oraz 13 inkunabułów.

¹⁹⁰ Zob. *Lublin a książka*, red. A. Krawczyk, E. Józefowicz-Wisińska, Lublin 2004.

¹⁹¹ B. Dymitrzak, *Biblioteka w Archiwum*, „APLA — Biuletyn” 2014, nr 1 (11), s. 19–21, https://issuu.com/ap_lublin/docs/numer11.

¹⁹² *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 155. Zob. też M. Stopa, *Oprawy starodruków XVI-wiecznych w zbiorach biblioteki oo. karmelitów bosych w Lublinie* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2008; J. Łuszczczyk, *Oprawy na XVII-wiecznych starodrukach w bibliotece oo. karmelitów bosych w Lublinie* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2008; K. Ślusarczyk, *Proweniencja starodruków z XVII wieku w Bibliotece oo. Karmelitów Bosych w Lublinie* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2008; <http://karmel.lublin.pl/base.php?id=5/historia.2>.

¹⁹³ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 95. Według <https://lublin.gosc.pl/doc/1842373>. Nowe-muzeum-w-Lublinie liczba inkunabułów w 2014 roku miała wynosić 175 tytuły. Zob. też B. Jawor, *Inkunabuły w Bibliotece Kanoników regularnych w Kraśniku* (praca magisterska), Uni-

166	Lublin	Biblioteka Uniwersytecka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (Oddział Zbiorów Specjalnych — Sekcja Starych Druków) ul. Chopina 27, 20-023 Lublin	50 928 woluminów, w tym 139 woluminów inkunabułów (stan na 2005 rok) ¹⁹⁴
167	Lublin	Biblioteka Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (Pracownia Starodruków i Rękopisów) ul. I. Radziszewskiego 11, 20-031 Lublin	19 248 woluminów, w tym 4 inkunabuły ¹⁹⁵
168	Lublin	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Księży Marianów ul. Bazyliańówka 54B, 20-160 Lublin	2074 woluminy, w tym 34 woluminy inkunabułów ¹⁹⁶

wersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1986; H. Rokicka, *Paradycki inkunabul — sygnatura Inc. 9, 10, 11 z Biblioteki Seminarium Duchownego w Lublinie: analiza inkunabulistyczna* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1995; J. Ziółkowska, *Inkunabuly Biblioteki Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Lublinie w świetle Centralnego Katalogu Inkunabułów* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2003.

¹⁹⁴ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 40; B. Zezula, *Biblioteka Uniwersytecka KUL wczoraj i dziś*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 22, 2016, nr 1, s. 7, <http://digital.fides.org.pl/dlibra/docmetadata?id=1760>; http://www.bu.kul.pl/stare-druki-xvi-xviii-w-w-zbiorach-biblioteki-uniwersyteckiej-kul-wstep-i-wprowadzenie.art_10846.html; zob. tam całe opracowanie dotyczące starych druków w KUL mgr Małgorzaty Trojneckiej. W 2015 roku biblioteka wzbogaciła się o 6 starych druków z XVII wieku — zob. <http://lublin.wyborcza.pl/lublin/1,48724,19247005,cenne-starodruki-dla-biblioteki-kul-dar-kolekcjonera.html>. Zob. też J. Wasilewska, *Oprawy inkunabułów wydrukowanych w Wenecji w zbiorach Biblioteki KUL* (praca magisterska), Katolicki Uniwersytet Lubelski, Lublin 1994; M. Trojnecka, *Znaki własnościowe w starych drukach lubelskich (XVII–XVIII w.) w BU KUL*, [w:] *Lublin a książka, cz. 2. Centrum i peryferie. Materiały z konferencji naukowej z okazji 35-lecia studiów bibliotekoznawczych na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej*, red. A. Krawczyk, Lublin 2011, s. 37–58; eadem, *Stare druki z drukarni bazylianów wileńskich w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*, [w:] *Związki Lublina i Wilna. Studia i materiały*, red. T. Rodziewicz, Lublin 2012, s. 303–328.

¹⁹⁵ W ramach tego zbioru wyróżniono również druki krakowskie z XVI wieku (23 dzieła) — zob. <https://www.umcs.pl/pl/starodruki.htm>. Zob. też W. Gmiterek, *Starodruki zamojskie w zbiorach Biblioteki Głównej UMCS w Lublinie*, „Folia Bibliologica 1995” 38–39, 1990–1991, s. 117–122.

¹⁹⁶ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 156. Według J. Ptaka (*Użytkownik zostawia ślad... Odręczne zapiski w starodrukach Biblioteki Księży Marianów*, „Folia Bibliologica” 48–49, 2006–2007, s. 41, <http://dlibra.umcs.lublin.pl/dlibra/docmetadata?id=19610&from=publication>) księgozbiór ten liczy ponad 2 tysiące pozycji. Zob. też <https://www.dziennikwschodni.pl/lublin/byly-zakonnik-kradl-cenne-ksiegi-z-seminarium-robilem-to-z-zemsty,n,1000013282.html>; M. Mikulska-Gurdziel, *Nicolaus Perottus: Cornu Copiae Linguae Latinae ed. Aldus Manutius. Venezia 1499 — Sygnatura XV. 12 z biblioteki Seminarium Duchownego Księży Marianów w Lublinie: analiza inkunabulistyczna* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1999; A. Bartzak, *Szesnastowieczne oprawy ślepo tłoczone i złożone starodruków ze zbiorów Biblioteki Braci Marianów w Lublinie* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2002; A. Wasil, *Orationes ed. Philippus Beroaldus-Janus Cardo Bononiensis: Ciceronis Adversus Valerium Oratio. Bologna, Ben Hectoris Faelli, 13 IV 1499. Sygnatura XV. 20 z Biblioteki Seminarium Duchownego Księży Marianów w Lublinie: analiza inkunabulistyczna* (praca magi-

169	Lublin	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego ul. Narutowicza 4, 20-950 Lublin	11 898 druków ¹⁹⁷
170	Lubomierz	Klasztor Sióstr Benedyktynek pl. Kościelny 1, 59-623 Lubomierz	brak szczegółowych danych ¹⁹⁸
171	Łańcut	Biblioteka Muzeum-Zamek/Biblioteka Potockich w Łańcucie ul. Zamkowa 1, 37-100 Łańcut	1194 druków, w 1773 woluminy (stan na 1974 rok) ¹⁹⁹
172	Łask	Muzeum parafialne w kolegiacie Łaskiej (oddział Muzeum Archidiecezji Łódzkiej) ul. Warszawska 15, 98-100 Łask	brak szczegółowych danych ²⁰⁰
173	Łomża	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Łomżyńskiej pl. Jana Pawła II, 18-400 Łomża	brak szczegółowych danych ²⁰¹
174	Łomża	Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wągów ul. Długa 13, 18-400 Łomża	brak szczegółowych danych ²⁰²

sterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2002; M. Stachyra, *Starodruki Biblioteki Ojców Reformatów w Warszawie przechowywane w Bibliotece Ojców Marianów w Lublinie* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2004.

¹⁹⁷ <http://hl.wbp.lublin.pl/wbp/index.php/zbiory/zbiory-specjalne.html>. Zob. też A. Dziuba, *Katalogi Działu Zbiorów Specjalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie*, „Bibliotekarz Lubelski” 127, 1996, s. 48–55; I. Dziok-Strelnik, *Bibliografia starych druków lubelskich 1630–1800*, Lublin 1998; J. Smolarz, *Zbiory specjalne Biblioteki im. H. Łopacińskiego w Lublinie*, „Bibliotekarz Lubelski” 43, 2000, s. 75–104; I.M. Kozłowska, *Starodruki z biblioteki oo. Dominikanów z Wilna w Bibliotece im. H. Łopacińskiego w Lublinie* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1999; A. Myrcha, *Starodruki oo. reformatów z Chełma w zbiorach Biblioteki im. H. Łopacińskiego* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1999.

¹⁹⁸ Zob. <http://niedziela.pl/artikul/124582/nd/Cenny-relikwiarz-i-starodruki>.

¹⁹⁹ Z. Wiśniowska, *Katalog starych druków Biblioteki Muzeum-Zamku w Łańcucie*, Łańcut 1974, s. VIII. W ramach tych zbiorów z kolekcji Mikołaja Potockiego pochodzi 715 druków, w tym 1 inkunabuł (zob. http://www.bu.kul.pl/lancut,art_10370.htm), a z kolekcji Izabeli z Czartoryskich Lubomirskiej — 18 druków (zob. <http://www.zamek-lancut.pl/muzykalia/strony/biblioteka-lancucka>). Według <https://www.zamek-lancut.pl/pl/ZamekDzisiaj> w bibliotece znajduje się obecnie 300 woluminów starych druków cyrylickich. W katalogu wydanym w 1994 roku w zbiorze tym odnotowano 109 pozycji — zob. *Katalog starodruków cyrylickich Muzeum Zamku w Łańcucie*, oprac. W. Witkowski, Kraków 1994.

²⁰⁰ *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 79; <https://archidiecezja.lodz.pl/muzeum/linki.htm>.

²⁰¹ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 100: „stare druki nie są skatalogowane”. Zob. też K. Pruszyński, *Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży w roku 2000*, [w:] *Księga Jubileuszowa Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży (1919–2000)*, red. J. Sokołowski, Łomża 2000, s. 205–207.

²⁰² Według <http://ltn2.nazwa.pl/wp/biblioteka-ltn/> księgozbiór biblioteki to „w przeważającej części starodruki i książki XIX-wieczne”. Z kolei na stronach <https://archiwa.org/archiw/a/%C5%82om%C5%BCy%C5%84skie-towarzystwo-naukowe-im-wag%C3%B3w> oraz <https://>

175	Łomża	Muzeum Diecezjalne ul. Giełczyńska 20A, 18-400 Łomża	brak szczegółowych danych ²⁰³
{175}	{Łomża}	{Opactwo Benedyktynek ul. Dworna 32, 18-400 Łomża}	{brak szczegółowych danych ²⁰⁴ }
176	Łowicz	Archiwum i Biblioteka Kapituły Katedralnej Diecezji Łowickiej Stary Rynek 19A, 99-400 Łowicz	około 3450 druków, w tym 80 inkunabu- łów ²⁰⁵
177	Łowicz	Klasztor Sióstr Bernardynek al. Sienkiewicza 15, 99-400 Łowicz	ponad 6 druków ²⁰⁶
178	Łowicz	Muzeum w Łowiczu (Biblioteka) Stary Rynek 5/7, 99-400 Łowicz	brak szczegółowych danych ²⁰⁷
179	Łódź	Archiwum Państwowe (Biblioteka) pl. Wolności 1, 91-415 Łódź	220 druków ²⁰⁸

pl.wikipedia.org/wiki/%C5%81om%C5%BCy%C5%84skie_Towarzystwo_Naukowe_im._Wag%C3%B3w znajdziemy informację, że „starodruki oraz wydawnictwa z XIX i początku XX wieku stanowią 30% zasobu”.

²⁰³ Muzeum ma posiadać między innymi graduał krakowski z 1641 roku oraz komentarz do Ewangelii wydany w Moguncji w 1602 roku — zob. <https://kz1.pl/4755/muzea-w-województwie-podlaskim>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Diecezjalne_w_%C5%81om%C5%BCy.

²⁰⁴ Zob. <https://4lomza.pl/index.php?wiad=15411>.

²⁰⁵ S. Majkut podaje, że liczba zbiorów biblioteki (przechowującej rękopisy, inkunabuły i starodruki) liczy ponad 3500 egzemplarzy (w tym druki z biblioteki biskupa Łukasza Watzenrode oraz 800 ksiąg z biblioteki arcybiskupa gnieźnieńskiego Ignacego Krasickiego, Prymasa Polski). Z kolei z opracowania T. Makowskiego dowiadujemy się, że tamtejsze zbiory rękopisów to 60 jednostek. Łącząc przytoczone informacje możemy zatem otrzymać szacunkową liczbę zbiorów starych druków wynoszącą około 3450 egzemplarzy. Zob. S. Majkut, *Obiekty sakralne Diecezji Łowickiej — przegląd dokonań konserwatorskich*, [w:] *Konferencja Krajowa „Potrzeby Konserwatorskie Obiektów Sakralnych na przykładzie makroregionu łódzkiego” Łódź, 9–10 grudnia 2005 r.*, s. 70, http://thermo.p.lodz.pl/sacrum/pdfs/art_08.pdf; *Rękopisy w zbiorach kościelnych*, oprac. T. Makowski przy współpracy P. Sapały [„Zbiory Rękopisów w Polsce”, T. 2], Warszawa 2014, s. 242. Zob. też <https://diecezja.lowicz.pl/historia/>; A. Owczarek-Cichowska, *Inwentarz Biblioteki Kapitulnej w Łowiczu z XVIII wieku*, Łowicz 1993, https://books.google.pl/books/about/Inwentarz_Biblioteki_Kapitulnej_w_%C5%81owic.html?id=BEsvAQAIAAJ&redir_esc=y; Z. Skiełczyński, *Superekslibrisy z Biblioteki Kapitulnej w Łowiczu*, „*Studia Theologica Varsaviensia*” 28, 1990, nr 1, s. 243–259, http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Studia_Theologica_Varsaviensia/Studia_Theologica_Varsaviensia-r1990-t28-n1/Studia_Theologica_Varsaviensia-r1990-t28-n1-s243-259/Studia_Theologica_Varsaviensia-r1990-t28-n1-s243-259.pdf; Z. Modrzewska, *Katalog drukowanych zarządzeń pruskich z lat 1766–1809 przechowywanych w Bibliotece Kapitulnej w Łowiczu* (praca magisterska), Uniwersytet Łódzki, Łódź 1983.

²⁰⁶ <http://www.bernardynki.lowicz.opoka.org.pl/tekst/sa8.html>.

²⁰⁷ Wiadomo, że w muzeum znajduje się „cenny zbiór starodruków, począwszy od XVI w., pochodzących ze zbiorów: Władysława Tarczyńskiego, Romualda Oczykowskiego, Emila Balcera i Muzeum Polskiego w Rapperswilu” — zob. <http://muzeumlowicz.pl/biblioteka/>.

²⁰⁸ Zob. <http://www.lodz.ap.gov.pl/art,51,starodruki-w-zbiorach-biblioteki-archiwum-panstwego-w-lodzi>; A. Lajdenfrost, *Starodruki i cymelia z Archiwum Państwowego w Łodzi. Katalog*, cz. 1,

180	Łódź	Biblioteka im. prof. Jerzego Wróblewskiego (Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego) ul. Kopcińskiego 8/12, 90-232 Łódź	brak szczegółowych danych ²⁰⁹
181	Łódź	Biblioteka Instytutu Historii Uniwersytetu Łódzkiego ul. A. Kamińskiego 27A, 90-219 Łódź	brak szczegółowych danych ²¹⁰
182	Łódź	Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego (Czytelnia Zbiorów Specjalnych) ul. Jana Matejki 32/38, 90-237 Łódź	prawie 28 tysięcy druków, w tym 21 inkunabułów (w 23 woluminach) ²¹¹

„Rocznik Łódzki” 49, 2002, s. 195–268, zwł. s. 199; idem, *Starodruki z Archiwum Państwowego w Łodzi. Katalog*, cz. 2, „Rocznik Łódzki” 56, 2009, s. 196–237.

²⁰⁹ <https://www.wpia.uni.lodz.pl/struktura/biblioteka>.

²¹⁰ Stare druki zostały wyodrębnione w ramach cymeliów biblioteki, liczących około 15 tysięcy woluminów druków zwartych — zob. <http://www.historia.uni.lodz.pl/index.php/home/biblioteka-instytutu-historii-ii>.

²¹¹ Polonika stanowią jedną piątą zbioru; produkcja polska: około 2500 tytułów — zob. <http://www.lib.uni.lodz.pl/?idx=Stare%20Druki&wew=profil>. J. Andrzejewski (*Zbiory specjalne w bibliotekach Łodzi*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum” 3, 1992, s. 139) wspomina o 24 inkunabułach (w ramach BUŁ, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Muzeum Sztuki, Biblioteki Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych oraz Ośrodka Dokumentacji Zabytków). Według danych podanych przez J. Andrzejewskiego (ibidem, s. 138–140) w 1992 roku stan zbiorów starodrucznych wynosił około 30 tysięcy druków. Na s. 139 autor podaje również, że „Biblioteki Instytutu Historii i Wydziału Prawa UE posiadają starodruki [por. *Sprawozdania Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi 1945–1985/1986 — K.S.*]”. Zob. też J. Cesak, *Skrócony opis druków eksponowanych na wystawie [Starodruki medyczne w zbiorach łódzkich bibliotek naukowych]*, „Archiwum Historii Medycyny” 1982, z. 1–4, s. 96–100; J. Potemska, *Polonika XVI-wieczne w księgozbiorze Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi*, „Listy Bibliofilskie” 1983, s. 43–48; A. Felchner, M. Dutkiewicz, M. Kuna, *Starodruki medyczne w zbiorach bibliotek naukowych Łodzi*, Łódź 1984; M. Polak, *Stare druki*, [w:] *Zbiory i prace polonijne Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi*. *Informator*, Łódź 2000, s. 64–69; C. Hilmes, M. Kubisiak, *Niemieckojęzyczna literatura podróżnicza osiemnastego wieku na podstawie zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi*, „Folia Librorum” 2007, nr 14, s. [11]–26; M. Przybysz-Stawska, *Zbiory specjalne na przykładzie wybranych łódzkich bibliotek*, [w:] *Zbiory specjalne i regionalia w polskich bibliotekach naukowych i publicznych*, red. R. Gaziński, Szczecin 2010, s. 138; D. Bartnik, *Stare druki źródłem informacji kartograficznej o ziemiach polskich*, [w:] *Zbiory specjalne w bibliotekach polskich: problematyka badawcza i organizacyjna*, red. A. Borysowska, Szczecin 2015, s. 119–130, <https://zbc.książnica.szczecin.pl/dlibra/show-content/publication/35415?id=35415>; P. Kowal, *Polskie książki podróżnicze z okresu XVII i XVIII w. w zbiorach Sekcji Starych Druków Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego*, [w:] *Od przeszłości do teraźniejszości: Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego 1945–2015*, red. M. Wrocławska, I. Kujawska, I. Łabiszewska, Łódź 2015, s. 297–310, <http://repozytorium.uni.lodz.pl:8080/xmlui/handle/11089/13179>; P. Lewkowicz, *Użytkowanie książki jako uruchomienie wadła jej pamięci — wybrane przykłady wypożyczeń starych druków Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego*, [w:] *Biblioteka w czasie — czas w bibliotece*, T. 1. *Przez dzieje ku współczesności: materiały konferencyjne, Lublin 25–26 września 2014*, red. S. Wojnarowicz, B. Kasperek, Lublin 2015, s. 271–283;

183	Łódź	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego ul. Wodna 36, 90-046 Łódź	brak szczegółowych danych ²¹²
184	Łódź	Muzeum Archidiecezji Łódzkiej (Dział książki zabytkowej) ul. ks. I. Skorupki 13, 90-458 Łódź	350 druków, w tym inkunabuły ²¹³
{184}	{Łódź}	{Muzeum Historii Medycyny Uniwersytetu Medycznego ul. Żeligowskiego 7/9, 90-643 Łódź}	{brak szczegółowych danych ²¹⁴ }
185	Łódź	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego ul. Wólczańska 202, 90-531 Łódź	129 druków w 95 woluminach (stan na 2015 rok) ²¹⁵
186	Łódź	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego ul. Gdańska 100/102, 90-508 Łódź	3500 druków (stan na 1992 rok) ²¹⁶
187	Łódź	Wyższe Seminarium Duchowne Ojców Franciszkanów [wcześniej: Biblioteka Prowincjalna Ojców Franciszkanów (przeniesiona z Warszawy w 1986 roku)] ul. Okólna 185, 91-520 Łódź-Łągiewniki	brak szczegółowych danych
188	Malbork	Archiwum Państwowe ul. Starościńska 1, 82-200 Malbork	brak szczegółowych danych ²¹⁷

M. Sulejewicz-Nowicka, *Gromadzenie rzadkich wydawnictw XIX- i XX-wiecznych oraz druków przeznaczonych do zbiorów specjalnych w latach 2005–2012 w BUŁ*, [w:] *Od przeszłości do teraźniejszości...*, s. 179–199.

²¹² *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 174: „stare druki [...] nie skatalogowane”.

²¹³ Według *Muzeów Kościoła katolickiego...* (s. 83) w 2004 roku zbiory te były jedynie częściowo zinwentaryzowane. Zob. też <https://archidiecezja.lodz.pl/muzeum/zbiory.htm>; M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 126; oraz M. Przybysz-Stawska, *Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi: Wybrane zagadnienia*, „Przegląd Biblioteczny” 2013, z. 4, s. 492: „W II połowie lat 90. XX w. biblioteka przekazała »białe kruki« (m.in. starodruki) do Muzeum Archidiecezjalnego w Łodzi”.

²¹⁴ Według https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Uniwersytetu_Medycznego_w_%C5%81odzi w Muzeum znajdują się „cenne starodruki i dokumenty, w tym dzieło Paracelsusa, *Zielnik Szymona Syreńskiego* (Syreniusza) wydrukowany w języku polskim w 1612 roku, podręczniki chirurgii polowej Ludwika Perzyny”. Zob. też <http://muzeauczelniane.pl/muzeum-universytetu-medycznego-w-lodzi/>.

²¹⁵ <http://cymeliapbwloz.blogspot.com/2014/11/lkjlljh.html>; por. J. Andrzejewski, op. cit., s. 139.

²¹⁶ J. Andrzejewski, op. cit., s. 139. Biblioteka posiada 1129 starych druków zdigitalizowanych po konserwacji — zob. <http://mak.wimbp.lodz.pl/index.php/bazy-katalogowe/stare-druki.html>. Zob. też I. Książek, *Fragment księgozbioru Konstancji Malachowskiej-Biernackiej w zbiorze starych druków WiMBP w Łodzi*, „Rocznik Książnicy Miejskiej w Łodzi” 1998, s. 22–32.

²¹⁷ Zob. <http://www.malbork.ap.gov.pl/p,104,ksiegozbior>.

189	Malbork	Muzeum Zamkowe (Biblioteka — Zbiory specjalne) ul. Starościńska 1, 82-200 Malbork	brak szczegółowych danych ²¹⁸
190	Miechów	Parafia Grobu Bożego (Biblioteka) ul. Warszawska 1A, 32-200 Miechów	brak szczegółowych danych ²¹⁹
191	Międzyrzecz	Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego (Dział historii) ul. Podzamcze 2, 66-300 Międzyrzecz	brak szczegółowych danych ²²⁰
192	Mikołajki	Muzeum Reformacji Polskiej pl. Kościelny, 11-730 Mikołajki	brak szczegółowych danych ²²¹
193	Mława	Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Prusa ul. 3 maja 5, 06-500 Mława	3 woluminy ²²²
194	Muszyna	Parafia św. Józefa ul. Kościelna 62, 33-370 Muszyna	41 druków ²²³
195	Nieborów	Pałac (Muzeum Narodowe w Warszawie, oddział Muzeum w Nieborowie i Arkadii) al. Lipowa 35, 99-416 Nieborów	około 12 tysięcy druków ²²⁴
196	Niepokalanów	Biblioteka Klasztorna Ojców Franciszkanów Konwentualnych Niepokalanów, 96-515 Teresin	kilka woluminów ²²⁵

²¹⁸ Zob. <http://www.zamek.malbork.pl/biblioteka/zbiory-specjalne-12>. Wiadomo, że w zbiorze znajduje się 14 woluminów druków z XVI wieku — zob. <http://www.zamek.malbork.pl/wydawnictwa/dotacja-na-konserwacje-starodrukow-568>.

²¹⁹ Zob. M. Kowalski, *Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji: „Bożogrobcy w służbie Sanktuarium Świętego Grobu Jerozolimskiego Naszego Pana Jezusa Chrystusa w Miechowie” Miechów 27–28 maja 2015*, „Kieleckie Studia Teologiczne” 15, 2016, s. 384, http://wsd.kielce.pl/wp-content/uploads/2016/12/KST_15_2016/KST_15_2016_23.pdf; M. Podyma, *Druki polskie od XVI do XIX wieku w zbiorach Biblioteki Bożogrobców w Miechowie* (praca magisterska), Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 2008; <http://bozogrobcy.miechow.info/>.

²²⁰ M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 133; J. Patarska, *Muzeum w Międzyrzeczu*, „Rocznik Lubuski” 31, 2005, nr 1, s. 107, http://www.roczniklubuski.uz.zgora.pl/wydania/tom_31/RL_T31_1_Patarska.pdf; zob. też <http://www.muzeum-miedzyrzecz.pl/muzeum/zbiory.html>.

²²¹ Kolekcja obejmuje druki ewangelickie od XVI do XX wieku — zob. M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 134; <https://meteor-turystyka.pl/miejsce/muzeum-reformacji-polskiej-w-mikolajkach>; https://polska-org.pl/7665221,Mikolajki,Muzeum_Reformacji_Polskiej.html.

²²² Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

²²³ W. Kmiotowicz, *Krótką historią biblioteki parafialnej w Muszynie*, „Almanach Muszyny” 2004, s. 24–27, <http://www.almanachmuszyny.pl/spisy/2004/KROTKA%20HISTORIA.pdf>.

²²⁴ <http://anhotravel.pl/?product=na-salonach-u-radziwilow-i-chaty-malowane-czyli-nieborow-i-lowicz>. Według <https://www.powiat.lowicz.pl/474,zabytki-w-powiecie-liczba-starych-drukow-wynosi-ponad-10-tysiecy-woluminow>. Zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 140.

²²⁵ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 190.

197	Nowe Miasto nad Pilicą	Muzeum Regionalne pl. bł. o. H. Koźmińskiego 1/2, 26-420 Nowe Miasto nad Pilicą	brak szczegółowych danych ²²⁶
198	Nowe Opole	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Siedleckiej (Dział Zbiorów Specjalnych) ul. Seminaryjna 26, 08-103 Nowe Opole	44 woluminy ²²⁷
199	Nowy Sącz	Muzeum Okręgowe ul. Jagiellońska 56, 33-300 Nowy Sącz	brak szczegółowych danych ²²⁸
200	Nowy Sącz	Sąddecka Biblioteka Publiczna im. Józefa Szujskiego ul. Franciszkańska 11, 33-300 Nowy Sącz	136 woluminów ²²⁹
201	Nysa	Muzeum Powiatowe (Dział Sztuki i Rzemiosła Artystycznego) ul. Biskupa Jarosława 11, 48-300 Nysa	90 woluminów, w tym 7 inkunabu- łów (w 4 wolumi- nach), 20 wolumi- nów z XVI wieku, 29 woluminów z XVII wieku oraz 37 woluminów z XVIII wieku ²³⁰
202	Oblęgorek	Pałacyk Henryka Sienkiewicza (oddział Muzeum Narodowego w Kielcach) al. Lipowa 24, 26-067 Strawczyn	ponad 50 druków ²³¹

²²⁶ M. Sołtysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 142; <http://muzeum.nowemiasto.pl/2-2/>; <https://www.grojec24.net/news-wielkie-muzeum-w-malym-miescie,1806.html>.

²²⁷ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 121; zob. <https://wsd.siedlce.pl/biblioteka/dzialy/zbiory-specjalne/>. <https://wsd.siedlce.pl/biblioteka/histroyiab/>: „Pod koniec 1966 r. ponad 120 starodruków ze zbiorów biblioteki seminaryjnej za zgodą ówczesnego biskupa siedleckiego Ignacego Świrskiego zostało przekazanych do Biblioteki Uniwersyteckiej KUL”.

²²⁸ Według M. Sołtysiak i K. Wierzbičkowej (op. cit., s. 142) są to „starodruki cerkiewne”. Zob. też [²²⁹ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według W. Wczesnego \(*Katalog starych druków Sąddeckiej Biblioteki Publicznej w Nowym Sączu. Polonica XVI–XVIII w.*, Nowy Sącz 2001, zwł. s. 6, <http://www.sbc.nowysacz.pl/dlibra/docmetadata?id=2210&from=publication>\) biblioteka posiada 147 dzieł, w tym polonika — 72 dzieła \(4 z XVI wieku, 13 z XVII wieku oraz 55 z XVIII wieku\).](http://karnet.krakow.pl/152-krakow-muzeum-okregowe-w-nowym-saczu; Pietas et litterae. Wplyw kolegium pijarów w Podolińcu na rozwój dawnego szkolnictwa. Katalog wystawy, listopad 2004–marzec 2005 = Vplyv kolégia piaristov v Podolinci na rozvoj školstva v minulosti. Katalog výstavy, november 2004–marec 2005, red. M. Marcinowska, Nowy Sącz 2004.</p>
</div>
<div data-bbox=)

²³⁰ Informacje na podstawie rozmowy telefonicznej z pracownikiem muzeum panią Pauliną Murzyniak (Dział Sztuki i Rzemiosła Artystycznego) z 8 października 2019 roku. Zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 145; <http://www.muzeum.nysa.pl/web.n4?go=35>; <https://ilovenysa.pl/kultura/obiekt-miesiaca-mapa-slaska-z-xvii-wieku/>.

²³¹ Ł. Wojtczak, *Starodruki w bibliotece Pałacyku Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku*, „Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach” 28, 2013, s. 59; https://mnki.pl/sienkiewicz/pl/dla_zwiedzajacych/wystawy_czasowe/zakonczone/2014/22,skarby_biblioteki_sienkiewiczowskiej.

203	Obra	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej ul. Szkolna 12, 64-211 Obra	179 druków (w 249 woluminach), w tym 13 druków z XVI wieku, 41 druków z XVII wieku i 97 druków z XVIII wieku (stan na 2016 rok) ²³²
204	Olsztyn	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. Partyzantów 18, 10-521 Olsztyn	brak szczegółowych danych ²³³
205	Olsztyn	Biblioteka Muzeum Warmii i Mazur ul. Zamkowa 2, 10-074 Olsztyn	2066 druków, w tym co najmniej 2 inkunabuły (w 1 woluminie) ²³⁴
206	Olsztyn	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” ul. Stanisława kard. Hozjusza 15, 11-041 Olsztyn	7942 woluminy, w tym 324 woluminy inkunabułów oraz 1559 druków z XVI wieku ²³⁵

²³² *Druki z XVI–XVIII wieku w zbiorze Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej w Obrze. Katalog*, oprac. H. Mieczkowska, Poznań 2016, s. 11.

²³³ Zob. *Archiwum Państwowe w Olsztynie. Sprawozdanie z działalności w 2015 roku*, Olsztyn 2016, s. 13, <http://bip.ap.gov.pl/plik.php?id=7052>; *Archiwum Państwowe w Olsztynie. Sprawozdanie z działalności w 2016 roku*, Olsztyn 2017, s. 11, <http://bip.ap.gov.pl/plik.php?id=7041>.

²³⁴ <http://muzeum.olsztyn.pl/2149,Biblioteka-Muzeum-Warmii-i-Mazur-w-Olsztynie.html>. Nieco inne dane (2063 druki) podaje http://leksykonkultury.ceik.eu/index.php/Biblioteka_Muzeum_Warmii_i_Mazur_w_Olsztynie. W 1984 roku było ich 2007 — zob. E. Guska, *Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie w latach 1945–1985*, „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” 1985, nr 1–2, s. 205. Zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 149; D. Konieczna, *Biblioteka Muzeum Warmii i Mazur*, [w:] *Olsztyn 1945–2005: kultura i nauka*, red. S. Achremczyk, W. Ogrodziński, Olsztyn 2006, s. 250–254.

²³⁵ http://www.hosianum.edu.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=105&Itemid=544; J. Wojtkowski, *Katalog druków XVI wieku Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie*, Lublin 2012, s. 17; *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 66. Według J. Witczaka (op. cit.) w bibliotece znajduje się 7616 starych druków, w tym 324 inkunabuły. Zob. też R. Romanowski, *Inkunabuły z oficyn niemieckich w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego w Olsztynie w świetle Centralnego Katalogu Inkunabułów* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2003; idem, *Inkunabuły w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego w Olsztynie w świetle Centralnego Katalogu Inkunabułów* (praca magisterska), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2005; J. Obłąk, Z. Jaroszewicz-Pieresławcew, J. Wojtkowski, *Katalog inkunabułów Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie*, Olsztyn 2007; Z. Jaroszewicz-Pieresławcew, *Cyrylometejskie dziedzictwo piśmiennicze na Warmii i Mazurach*, „Acta Polono-Ruthenica” 20, 2015, s. 33–42.

207	Olsztyn	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny ul. 1 maja 5, 10-117 Olsztyn	136 druków (w 63 woluminach), w tym 13 druków z XVI wieku, 40 druków z XVII wieku, 83 druki z XVIII wieku ²³⁶
208	Ołtarzew	Biblioteka Wyższego Seminarium Księży Pallotyńów Ołtarzew, ul. Jana Kilińskiego 20, 05-850 Ożarów Mazowiecki	1289 woluminów, w tym 7 woluminów inkunabułów ²³⁷
209	Opatów	Kolegiata św. Marcina w Opatowie (Biblioteka)/Archiwum kapituły i parafii Opatów ul. „Grotą” Roweckiego 8, 27-500 Opatów	brak szczegółowych danych ²³⁸
210	Opole	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. Zamkowa 2, 45-016 Opole	172 woluminy ²³⁹

²³⁶ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Zob. też K. Kresymon, *Konserwacja i restauracja starodruku „Constitutiones Synodales Dioecesis Varmiensis” Apud Georgium Schönfels, Brunsbergae 1612. Zbiory Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie*, „Bibliotekarz Warmińsko-Mazurski” 3–4, 2013, s. 37–39; A. Romulewicz, *Duńczyk na Warmii*, „Bibliotekarz Warmińsko-Mazurski” 3–4, 2013, s. 34–36; idem, *Stare druki niemieckie w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie*, „Bibliotekarz Warmińsko-Mazurski” 3–4, 2014, s. 18–23; K. Kresymon, *Stan zachowania starych druków Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie*, [w:] *Zabytkowe zbiory biblioteczne w województwie warmińsko-mazurskim. Stan zachowania*, red. Z. Jaroszewicz-Pieresławcew, D. Konieczna, A. Romulewicz, Olsztyn 2015, s. 162–168; A. Romulewicz, *Martin Luthers Psalmen und Biblia Germanica. Alte deutsche Drucke in den Sammlungen der Wowoidenschaftsbibliothek in Allenstein*, „Masurische Storchenpost” 2, 2015, s. 3–11, 43; idem, *Stare druki w zasobach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie*, [w:] *Zabytkowe zbiory biblioteczne w województwie warmińsko-mazurskim...*, s. 79–94; idem, *Różnorodność językowa zabytkowych zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie*, „Prace Językoznawcze” 4, 2016, s. 192–196.

²³⁷ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 164; https://pl.wikipedia.org/wiki/Biblioteka_Wy%C5%BCszego_Seminarium_Duchownego_w_O%C5%82tarzewie. Zob. też *Idźcie na cały świat... 75 lat Pallotyńskiego Wyższego Seminarium Duchownego*, red. J. Nowak, Ołtarzew 1993.

²³⁸ M. Rzepecka (*Archiwum kapituły i parafii Opatów*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 93, 2010, s. 262) podaje, iż w bibliotece zgromadzono 800–900 egzemplarzy starych druków i nowszych książek. W samym zaś archiwum mieszczą się *Katalog Biblioteki Kapituły Opatowskiej* sporządzony przez ks. Leona Figarskiego. Według https://pl.wikipedia.org/wiki/Kolegiata_%C5%9Bw._Marcina_w_Opatowie w bibliotece znajdują się „inkunabuły oraz starodruki”, a także „księgozbiór dzieł teologicznych i filozoficznych w liczbie około 500 woluminów”.

²³⁹ <http://opole.ap.gov.pl/zasob/biblioteka-podreczna.html>.

211	Opole	Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego (Oddział Gromadzenia i Opracowania Wydawnictw Ciągłych i Zbiorów Specjalnych) Strzelców Bytomskich 2, 45-084 Opole	650 woluminów (stan na 2013 rok) ²⁴⁰
212	Opole	Biblioteka Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego ul. Wojciecha Drzymały 1A, 45-342 Opole	7704 druki, w tym 136 inkunabułów ²⁴¹
213	Opole	Muzeum Śląska Opolskiego (Dział historii) ul. św. Wojciecha 13, 45-023 Opole	brak szczegółowych danych ²⁴²
214	Opole	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka ul. Kościuszki 14, 45-062 Opole	100 druków w 106 woluminach, w tym 7 druków z XVI wieku, 10 druków z XVII wieku, 83 druki z XVIII wieku ²⁴³

²⁴⁰ B. Orłowska, B. Smentek, D. Wierzbicka-Próchniak, *Udział Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego w tworzeniu zasobów* [prezentacja w ramach VII Zebrań Uczestników Śląskiej Biblioteki Cyfrowej, 28.11.2013 roku], slajd 3, <https://sbc.org.pl/Content/81786/Udzia%C5%82%20Biblioteki%20G%C5%82%C3%B3wnej%20Uniwersytetu%20Opolskiego%20w%20tworzeniu%20zasob%C3%B3w%20C5%9A1%C4%85skiej%20Biblioteki%20Cyfrowej.pdf>. W 2001 roku zbiór liczył 578 starodruków — zob. W. Matwiejczuk, *Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego 2001–2011. Daty i fakty*, Opole 2011, s. 16, <https://sbc.org.pl/Content/164070/tmpf264.pdf>.

²⁴¹ J. Witzak, op. cit. Według T. Grabuńczyka (*Pochodzenie i historia starych druków przechowywanych w Bibliotece Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego*, „Pomagamy Sobie w Pracy” 2004, nr 3, s. 16, <http://www.bibliotekarzopolski.pl/arch/043.pdf>) w 2004 roku w bibliotece znajdowało się około 6 tysięcy woluminów starych druków, w tym 122 inkunabuły. Do zbiorów tych należy również kolekcja z Biblioteki Seminarium Duchownego w Nysie, w ramach której w XIX wieku przechowywano 10 tysięcy starych druków (dzieł), stanowiących około 8 tysięcy woluminów, w tym prawie 170 inkunabułów — zob. ibidem, s. 14.

²⁴² M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 152; <http://muzeum.opole.pl/kolekcje/historia/>; U. Zajączkowska, *Starodruki i druki śląskie w zbiorach Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu*, „Opolski Rocznik Muzealny” 9, 1989, s. 35–68; zob. też https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_%C5%9A1%C4%85ska_Opolskiego_w_Opolu.

²⁴³ *Katalog starodruki w zbiorach Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu*, oprac. A. Paszkowska, Opole 2009, s. 5. Według <https://pedagogiczna.pl/2017/10/30/zbiory-pedagogicznej-biblioteki-wojewodzkiej-opolu/> zbiór liczy 111 druków.

215	Opole	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smółki ul. Piastowska 18–19–20, 45-081 Opole Zbiory przechowywane w Zamku/Zespole pałacowo-parkowym w Rogowie Opolskim (Oddział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych) ul. Parkowa 38, 47-300 Rogów Opolski	2868 woluminów, w tym 4 inkunabuły (stan na 2004 rok) ²⁴⁴
216	Oświęcim	Muzeum Zamek ul. Zamkowa 1, Oświęcim 32-600	brak szczegółowych danych ²⁴⁵
217	Pelplin	Biblioteka Diecezjalna im. Biskupa Jana Bernarda Szłagi ul. Biskupa Dominika 7, 83-130 Pelplin	około 13 tysięcy druków, w tym 543 inkunabuły ²⁴⁶
218	Pelplin	Muzeum Diecezjalne ul. Biskupa Dominika 11, 83-130 Pelplin	brak szczegółowych danych ²⁴⁷
219	Piotrków Trybunalski	Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Próchnika ul. Jerozolimska 29, 97-300 Piotrków Trybunalski	41 druków w 45 woluminach ²⁴⁸

²⁴⁴ M. Koćwin, *Przegląd zbiorów zabytkowych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu*, „Pomagamy Sobie w Pracy” 2004, nr 3, s. 38, <http://www.bibliotekarzopolski.pl/arch/043.pdf>; zob. też M. Wójcik, *Proweniencje starych druków Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Bibliotekoznawstwo” 21, 1998, s. 79–93; M. Kalczyńska, *Starodruki Śląskie w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E. Smółki w Opolu*, „Bibliotekarz” 4–5, 1989, s. 17–22; <https://wbp.opole.pl/zbiory>; <https://wbp.opole.pl/wsrod-starodrukow>.

²⁴⁵ Zob. <https://dzieje.pl/aktualnosci/unikatowy-zielnik-syreniusza-trafil-do-zbiorow-muzeum-w-oswiecimiu>; <https://oswiecim.pl/iii-jarmark-kasztelanski-z-krolowa-bona/1490/>.

²⁴⁶ <http://biblioteka.diecezja-pelplin.pl/historia-1>. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 106) zbiory te w 2005 roku liczyły 12 543 woluminy starych druków, w tym 543 woluminy inkunabułów. Zob. też B. Derkowska-Kostkowska, S. Warmijak, *Gotycka rzeźba pomorska i starodruki z XV wieku ze zbiorów Muzeum Diecezjalnego i Biblioteki Diecezjalnej w Pelplinie*, Bydgoszcz 1992; K. Nierzwicki, *Pozostałości biblioteki biskupa Stanisława Wojciecha Okoniewskiego w zbiorach Książnicy WSD w Pelplinie*, „Studia Pelplińskie” 26, 1997, s. 79–103; M. Urbaniak, *Inkunabuły Opactwa Cysterskiego w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2003; B. Beszczyńska, *Inkunabuły Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie zarejestrowane w Gesamthkatalog der Wiegendrucke* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2004; A. Kruszyńska, *Straty wojenne w polskich zbiorach inkunabułów. Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2003; K. Nowak, *Straty wojenne w latach 1939–1945 w Bibliotece Seminaryjnej w Pelplinie w kolekcji inkunabułów* (praca magisterska), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2014.

²⁴⁷ M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 158; <http://www.muzeum.diecezja.org/muzeum/nasze-zbiory/>; <http://www.muzeum.diecezja.org/muzeum/nasze-zbiory/biblia-gutenberga/>.

²⁴⁸ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

220	Piotrków Trybunalski	Muzeum (Dział historii) pl. Zamkowy 4, 97-300 Piotrków Trybunalski	brak szczegółowych danych ²⁴⁹
221	Pisz	Muzeum Ziemi Piskiej pl. Daszyńskiego 7, 12-200 Pisz	brak szczegółowych danych ²⁵⁰
222	Płock	Biblioteka im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego pl. Narutowicza 2, 09-402 Płock	13 366 woluminów, w tym 93 woluminy inkunabułów ²⁵¹
223	Płock	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego ul. abp. A. Nowowiejskiego 2, 09-400 Płock	1676 druków (w 1653 woluminach) [1968 z defektami], w tym 11 inkunabułów (w 10 woluminach), 220 druków (209 woluminów) z XVI wieku [+ 10 defektów], 405 druków (393 woluminy) z XVII wieku [+ 161 defektów] oraz 1051 druków (1051 woluminów) z XVIII wieku [+ 121 defektów] ²⁵²

²⁴⁹ M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 161; <http://muzeumpiotrkow.pl/aktualnosci/wystawa-starodruki-i-ksiazki-pomoca-naukowa/>; <http://www.piotrkow.pl/pl/kultura-i-edukacja-t72/aktualnosci-a108/starodruki-w-muzeum-r12161>; <https://www.epiotrkow.pl/news/O-dziejach-i-zagladzie-gminy-zydowskiej-w-Piotrkowie.-Zobacz-wyjatkowa-wystawe-w-naszym-muzeum,37130>.

²⁵⁰ M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 161; https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Ziemi_Piskiej_w_Piszu.

²⁵¹ <http://www.tnp.org.pl/oferta.html>; zob. też W. Kaczanowska, *Najstarsze drukowane Bibliie w zbiorach Biblioteki im. Zielińskich TNP (XV–XVIII w.)*, „Notatki Płockie” 3, 1992, s. 8–14; eadem, *Kolekcja starych Biblii (XV–XVIII w.) w zbiorach Biblioteki im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego*, „Notatki Płockie” 3, 1994, s. 17–20.

²⁵² W. Graczyk, J.M. Marszałska, *Księgi rękopiśmienne i stare druki w zbiorach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku. Z dziejów kultury polskich bibliotek kościelnych w dawnych wiekach*, Kraków 2010, s. 37. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 110) w 2005 roku w zbiorach tych miało znajdować się około 4 tysięcy starych druków. Zob. też <http://www.wsd-plock.pl/o-nas/biblioteka>; B. Trojanowska, *Stare druki z biblioteki miejskiej dawnego Królewca w Bibliotece Seminarium Duchownego w Płocku* (praca magisterska), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 1995; M. Sitek, *Straty wojenne w polskich zbiorach inkunabułów. Biblioteka Seminarium Duchownego w Płocku. Druki niemieckie* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2003; eadem, *Straty wojenne w polskich zbiorach inkunabułów. Biblioteka Seminarium Duchownego w Płocku* (praca magisterska), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2005.

224	Płock	Muzeum Diecezjalne ul. Tumska 3A, 09-402 Płock	brak szczegółowych danych ²⁵³
225	Poznań	Archiwum Państwowe ul. por. Janiny Lewandowskiej 41/43, 60-967 Poznań	1525 druków, w tym 1 inkunabuł, 38 druków z XVI wieku, 531 druków z XVII wieku, 939 druków z XVIII wieku, 6 druków z przełomu XVIII/XIX wieku (zdefektowane) (stan na 2016 rok) ²⁵⁴
226	Poznań	Biblioteka Główna i Centrum Informacji Naukowej Uniwersytetu Przyrodniczego ul. Witosa 45, 61-693 Poznań	brak szczegółowych danych ²⁵⁵
227	Poznań	Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego ul. Przybyszewskiego 37A, 60-356 Poznań	491 druków ²⁵⁶
228	Poznań	Biblioteka Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań	ponad 15 tysięcy druków, w tym 1408 z XVI wieku ²⁵⁷
229	Poznań	Biblioteka Raczyńskich al. Marcinkowskiego 23, 61-745 Poznań	17 986 woluminów ²⁵⁸

²⁵³ Zob. <https://ekai.pl/jedno-z-najcenniejszych-i-najstarszych-muzeum-diecezjalne-w-plocku/>.

²⁵⁴ M. Janeczek, *Katalog starych druków Archiwum Państwowego w Poznaniu*, Poznań 2016, s. 21, 23.

²⁵⁵ Wiadomo, że biblioteka ta posiada kilkaset starych druków, które zostały podtopione w 2015 roku — zob. <https://www.wprost.pl/zycie/513955/zalana-biblioteka-universytecka-w-poznaniu-tysiace-ksiazek-do-wyrzucenia.html>.

²⁵⁶ <http://www.bg.ump.edu.pl/info/charakt.php>; <https://gazetawroclawska.pl/universytet-medyczny-ma-nowoczesna-biblioteke-stara-bierze-kosciol/ar/8968574>.

²⁵⁷ Spośród wymienionych druków z XVI wieku 562 to polonika — zob. <http://biblioteka.ptpn.poznan.pl/o-bibliotece/zbiory/>. Zob. też *Katalog starych druków Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Polonica XVI wieku*, oprac. E. Stelmaszczyk, Poznań 1991.

²⁵⁸ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według http://www.bracz.edu.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=45#starydruk w bibliotece znajduje się prawie 18 tysięcy starych druków, w tym 253 inkunabuły. Zob. też *Katalog der Raczyńskischen Bibliothek in Posen*, T. 1. *Biographie des Grafen Eduard Raczyński, Geschichte der Bibliothek, Manuscripte, Urkunden, Inkunabeln, Theologie, Rechtswissenschaft, Philosophie, Paedagogik, Mathematik, Naturwissenschaften, Landwirthschaft, Gewerbe, Handel, Kunst, Kriegswissenschaft, Medicin*, oprac. M.E. Sosnowski, L. Kurtzmann, Posen 1885; *Katalog der Raczyńskischen Bibliothek in Posen*, T. 2. *Literatur u. Geschichte*, oprac. M.E. Sosnowski, L. Kurtzmann, Posen 1885; *Katalog der Raczyńskischen Bibliothek in Posen*, T. 3. *Polnische Geschichte u. Literatur*, oprac. M.E. Sosnowski, L. Kurtzmann, Posen 1885; *Katalog der Raczyńskischen Bibliothek in Po-*

230	Poznań	Biblioteka Uniwersytetu Adama Mickiewicza (Oddział Zbiorów Specjalnych — Pracownia Starych Druków) ul. Ratajczaka 38/40, 61-816 Poznań	około 75 tysięcy woluminów, w tym 377 inkunabułów (w 322 woluminach) ²⁵⁹
231	Poznań	Biblioteka Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Adama Mickiewicza Oddział Rękopisów i Starodruków (Archiwum Archidiecezjalne) ul. ks. Ignacego Posadzego 2, 61-108 Poznań	3508 druków, w tym 799 inkunabułów ²⁶⁰
232	Poznań	Centralna Biblioteka Starodruków i Rękopisów (Klasztor Franciszkanów) ul. Garbary 22, 61-867 Poznań	szacunkowo około 9550 druków, w tym 172 inkunabuły ²⁶¹
233	Poznań	Muzeum Historii Miasta Poznania (oddział Muzeum Narodowego) Stary Rynek 1, 61-768 Poznań	brak szczegółowych danych ²⁶²
234	Przemyśl	Archiwum Archidiecezjalne pl. Katedralny 4A, 37-700 Przemyśl	brak szczegółowych danych ²⁶³

sen, T. 4. *Indices*, oprac. M.E. Sosnowski, L. Kurtzmann, Posen 1885. A. Bederski, *Druki poznańskie wieku XVI–XVIII znajdujące się w Bibliotece Raczyńskich*, Poznań 1929; *Katalog Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu: 1885–1931*, T. 1. *Dokumenty nr 231–237, rękopisy nr 360–499 i druki A do K*, oprac. A. Wojtkowski, Poznań 1932; D. Gołębiwska, *Stare druki w Bibliotece Raczyńskich w Poznaniu. Informator*, Poznań 1998.

²⁵⁹ Dane na podstawie informacji udzielonej przez jednego z recenzentów niniejszego opracowania. Według informacji zamieszczonej na stronie internetowej biblioteki (<http://lib.amu.edu.pl/pracownia-starych-drukow/>) księgozbiór ten zawiera około 80 tysięcy woluminów druków. Zob. W. Wydra, *Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*, Poznań 2002, s. 5; zob. też Z. Kawecka, *Materiały do Katalogu inkunabułów Biblioteki Głównej Uniwersytetu im. A. Mickiewicza*, Poznań 1960; J. Cybertowicz, H. Kowalewicz, *Katalog druków polskich XVI wieku Biblioteki Głównej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, Poznań 1963.

²⁶⁰ <http://aap.poznan.pl/zasob/biblioteka-wt-uam-oddzial-rekopisow-i-starodrukow/>; zob. też J. Nowacki, *Dzieje Archidiecezji Poznańskiej*, T. 2. *Archidiecezja Poznańska w granicach historycznych i jej ustrój*, Poznań 1964, s. 233–235.

²⁶¹ Stan zbiorów starodrukowych ustalony na podstawie <http://www.franciszkanie.poznan.pl/?p=main&what=16> oraz *Rękopisy w zbiorach kościelnych...*, s. 294. Zob. też *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 100; S.B. Tomczak, *Biblioteka Główna Prowincji Św. Franciszka z Asyżu Zakonu Braci Mniejszych w Poznaniu*, „Forum Bibliotek Medycznych” 10, 2017, nr 1, s. 282–340, http://digital.fides.org.pl/Content/1766/Tomczak_2017.pdf; M. Prusaczyk, *Inkunabuły biblioteki Bernardynów w Poznaniu w świetle Centralnego Katalogu Inkunabułów* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2003.

²⁶² W zbiorze tym znajdują się również inkunabuły — zob. <https://www.mnp.art.pl/oddzialy/muzeum-historii-miasta-poznania/zbiory/>.

²⁶³ Według *Archiwów Kościoła Katolickiego...* (s. 88) w archiwum znajdują się austriackie druki rządowe z końca XVIII wieku.

235	Przemyśl	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. Lelewela 4, 37-700 Przemyśl	113 druków, w 70 woluminów (stan na 1993 rok) ²⁶⁴
236	Przemyśl	Biblioteka Kapituły Metropolitalnej (Archidiecezja Przemyska) ul. Kapitulna 2, 37-700 Przemyśl	7017 woluminów ²⁶⁵
237	Przemyśl	Archidiecezja Przemysko-Warszawska Kościoła Greckokatolickiego [wcześniej: Biblioteka Archidiecezjalna im. Biskupa Konstantego Czechowicza (przy ul. Basztowej 13)] ul. bp. Jozafata Kocyłowskiego 4, 37-700 Przemyśl	180 woluminów (stan na 2005 rok) ²⁶⁶
238	Przemyśl	Biblioteka Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej pl. Berka Joselewicza 1, 37-700 Przemyśl	około 700 dru- ków (w tym inkunabuły) ²⁶⁷
239	Przemyśl	Biblioteka Towarzystwa Przyjaciół Nauk im. Kazimierza Marii Osińskiego ul. Kościuszki 7, 37-700 Przemyśl	261 druków (w 432 woluminach), głównie z XVIII wieku) ²⁶⁸
240	Przemyśl	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego ul. Zamkowa 5, 37-700 Przemyśl	6500 druków, w tym 22 inkunabuły ²⁶⁹
{240}	{Przemyśl}	{Klasztor Karmelitanek Bosych ul. Tatarska 7, 37-700 Przemyśl}	{brak szczegó- wych danych}

²⁶⁴ E. Długosz, *Starodruki w Archiwum Państwowym w Przemyślu*, Przemyśl 1993, s. 6. Większą część zbioru (80 pozycji inwentarзовych) tworzą konstytucje i ustawy sejmowe oraz materiały do historii ustroju i państwa polskiego.

²⁶⁵ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 263; zob. też <http://przemyska.pl/ks-dominik-bialic/>.

²⁶⁶ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 261. Zob. też E. Zawałek, *Prezentacja zbiorów cerkiewnych Greckokatolickiej Archidiecezji Przemysko-Warszawskiej*, [w:] *Muzea kościelne wobec nowych wyzwań*, red. N.W. Błażejczyk, P. Majewski, Warszawa 2019, s. 303, <https://www.nimoz.pl/files/publications/61/Muzea%20ko%20C5%9Bcielne%20internet.pdf>; <http://cerkiew.org/historia/>.

²⁶⁷ <http://mnzp.pl/pl/biblioteka>. Według E. Długosz (op. cit., s. 8) w 1993 roku zbiór liczył około 1 tysiąca druków, w tym 1 inkunabuł.

²⁶⁸ E. Długosz, *Stare druki w zbiorach Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu*. Katalog, Przemyśl 1999, s. 8.

²⁶⁹ *Roczne sprawozdanie z działalności Biblioteki Seminarium Duchownego w Przemyślu*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 1–2, 2005, s. 109, <http://digital.fides.org.pl/Content/1209/07-Slemp.pdf>; J. Witzak, op. cit. Według E. Ślemp (*Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 1–2, 2005, s. 103) w 2005 roku w bibliotece było około 5 tysięcy dzieł starych druków. Podobne dane znajdziemy również w: *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 112, gdzie podano, że w zbiorach jest 5027 woluminów starych druków, w tym 27 woluminów inkunabułów.

241	Przemyśl	Opactwo Benedyktynek pl. Konstytucji 3 maja 8, 37-700 Przemyśl	brak szczegółowych danych ²⁷⁰
242	Przemyśl	Parafia Ojców Franciszkanów pw. św. Antoniego z Padwy ul. Jagiellońska 2, 37-700 Przemyśl	brak szczegółowych danych ²⁷¹
243	Pszczyna	Muzeum Zamkowe ul. Brama Wybrańców 1, 43-200 Pszczyna	230 druków (XVI–początek XIX wieku) (stan na 2009/2010 rok) ²⁷²
244	Racibórz	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Ryszarda Kincla ul. Jana Kasprówicza 12, 47-400 Racibórz	2 woluminy ²⁷³
245	Racibórz	Muzeum (Dział historii) ul. Rzeźnicza 15, 47-400 Racibórz	około 50 druków, w tym 1 inkunabuł ²⁷⁴
246	Radom	Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa Andrzeja i Andrzeja Stanisława Załuskich ul. J. Piłsudskiego 12, 26-600 Radom	240 woluminów ²⁷⁵
247	Radom	Muzeum im. Jacka Malczewskiego Rynek 11, 26-600 Radom	około 100 druków ²⁷⁶
248	Radom	Wyższe Seminarium Duchowne ul. Młyńska 23/25, 26-616 Radom	około 150 druków ²⁷⁷
249	Rybnik	Muzeum (Dział historii i kultury regionu) Rynek 18, 44-200 Rybnik	brak szczegółowych danych ²⁷⁸

²⁷⁰ Zob. <http://archiwalne.radio.rzeszow.pl/informacje/42519/siostry-benedyktynki-udostepnia-stare-druki>; <http://rzeszow.wyborcza.pl/rzeszow/1,34962,3535117.html>.

²⁷¹ Zob. <http://www2.kki.pl/pioint/przemysl/zabytki/koscioly/refor/refor.html>.

²⁷² „Więści Sudeckiego UTW”, nr 14, II semestr 2009/2010, s. 29, <http://www.sudecki-utw.walbrzych.pl/wiesci14.pdf>; w liczbie tej także druki z początku XIX wieku.

²⁷³ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

²⁷⁴ <http://muzeum.raciborz.pl/dzialy-izb/dzial-historia/>. W 2002 roku w Muzeum i Bibliotece Miejskiej miało być razem ponad 200 starych druków — zob. <https://www.nowiny.pl/egazeta/nawiny-raciborskie/2002-02-20/17156-dziela-starych-oficyn.html>.

²⁷⁵ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Zob. też <http://www.mbpradom.pl/index.php/obibliotece/hisl>: „Miejska Biblioteka Publiczna przejęła wówczas [po II wojnie światowej — K.S.] zbiory wszystkich przedwojennych bibliotek radomskich w liczbie 39 000 woluminów. Wśród nich był cenny, bo zawierający także st a r o d r u k i , liczący 9000 tomów, zbiór z Biblioteki Sejmikowej im. Stefana Hempla. Część z nich została potem zwrócona prawowitym właścicielom. Tak stało się z księgozbiorem biblioteki żydowskiej, który przekazano Gminie Żydowskiej w Lublinie”.

²⁷⁶ <http://www.muzeum.edu.pl/pl/radom/biblioteka,34.htm>; por. https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_im._Jacka_Malczewskiego_w_Radomiu.

²⁷⁷ Informacje na podstawie http://seminarium.radom.pl/?page_id=533. Zob. też M. Mizerska, *Starodruki Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Radomiu* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2007.

²⁷⁸ Zob. <http://www.muzeum.rybnik.pl/pl/29,dzial-historii-i-kultury-regionu.html>.

250	Rzepiennik Strzyżewski	Muzeum przy parafii Miłosierdzia Bożego (filia Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie) 33-163 Rzepiennik Strzyżewski 67	brak szczegółowych danych ²⁷⁹
251	Rzeszów	Biblioteka Instytutu Teologiczno-Pastoralnego i Wyższego Seminarium Duchownego ul. Witolda 11A, 35-302 Rzeszów	78 druków ²⁸⁰
252	Rzeszów	Biblioteka Sióstr Karmelitanek Bosych ul. Morgowa 98, 35-301 Rzeszów	1 wolumin ²⁸¹
253	Rzeszów	Muzeum Okręgowe (Biblioteka) ul. 3 maja 19, 35-030 Rzeszów	brak szczegółowych danych ²⁸²
254	Rzeszów	Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna ul. Sokoła 13, 35-010 Rzeszów	434 woluminy ²⁸³
255	Sandomierz	Biblioteka Diecezjalna ul. Żeromskiego 6, 27-600 Sandomierz	około 20 297 woluminów, w tym 297 woluminów inkunabułów (13 unikatów) ²⁸⁴

²⁷⁹ *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 118.

²⁸⁰ <http://www.biblioteka.wsd.rzeszow.pl/index.php/o-nas>. Z kolei B. Dec (*Biblioteka Instytutu Teologiczno-Pastoralnego i Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 2, 2015, s. 56, <http://digital.fides.org.pl/dlibra/docmetadata?from=rss&id=174>) podaje, że „w kolekcji starodruków znajduje się dziewięćdziesiąt sześć pozycji”. Same zaś zbiory starych druków w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego w 2013 roku wynosiły 37 tytułów w 28 woluminach objętych katalogiem oraz 41 woluminach nieopracowanych — zob. A. Przywara, *Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie: dwadzieścia lat istnienia*, „Resovia Sacra. Studia Teologiczno-Filozoficzne Diecezji Rzeszowskiej” 18–20, 2011–2013, s. 415, http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Resovia_Sacra_Studia_Teologiczno_Filozoficzne_Diecezji_Rzeszowskiej/Resovia_Sacra_Studia_Teologiczno_Filozoficzne_Diecezji_Rzeszowskiej-r2011_2013-t18_20/Resovia_Sacra_Studia_Teologiczno_Filozoficzne_Diecezji_Rzeszowskiej-r2011_2013-t18_20-s409-420/Resovia_Sacra_Studia_Teologiczno_Filozoficzne_Diecezji_Rzeszowskiej-r2011_2013-t18_20-s409-420.pdf. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 116) w 2005 roku w samej Bibliotece WSD Diecezji Rzeszowskiej miało znajdować się 25 woluminów starych druków. Zob. też A. Przywara, *Starodruki w zbiorach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie. Zarys problematyki*, Rzeszów 2012, s. 7, 27; zob. też eadem, *Starodruki w bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie* (praca magisterska), Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2008.

²⁸¹ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 241.

²⁸² Na stronie internetowej prezentowane są 4 druki, w tym 1 inkunabuł — zob. <http://www.muzeum.rzeszow.pl/pl/biblioteka-zbiory/>. Zob. też S. Darłakowa, *Starodruki polskie XVI–XVIII w. w zbiorach Biblioteki Muzeum w Rzeszowie. Katalog*, Rzeszów 1965; R. Płonka, *Polskie druki i polonica do roku 1820 w zbiorach Biblioteki Muzeum Okręgowego w Rzeszowie*, Rzeszów 2000.

²⁸³ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Zob. też <http://www.wimbp.rzeszow.pl/biblioteka/zbiory/>.

²⁸⁴ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 119; <http://www.bdsandomierz.pl/historia.html>. Około 2 tysiące druków pochodzą ze zbiorów Kapituły Kolegiackiej i Katedralnej w Sandomierzu. Według J. Witeczaka (op. cit.) w zbiorach tych znajduje się 17 tysięcy starych druków, w tym 300 inkunabułów. Zob. też J. Rokoszny, *Stare druki przechowywane w bibliotece seminaryjnej w Sando-*

256	Sandomierz	Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Długosza ul. Parkowa 1, 27-600 Sandomierz	około 35 druków (stan na 2017 rok) ²⁸⁵
257	Sanok	Muzeum Historyczne ul. Zamkowa 2, 38-500 Sanok	około 300 druków cyrylickich z XVI– XX wieku ²⁸⁶
258	Sędziszów Małopolski	Klasztor Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów ul. Jana Pawła II 42, 39-120 Sędziszów Małopolski	2900 druków ²⁸⁷
259	Siedlce	Muzeum Diecezjalne (Biblioteka starodruków i innych ksiąg zabytkowych) ul. bp. I. Świrskiego 56, 08-110 Siedlce	brak szczegółowych danych ²⁸⁸

mierzu, „Kwartalnik Teologiczny” 1902, nr 3–4, s. 1–6; J. Mazur-Pietrzyk, *Druki sandomierskie przechowywane w Bibliotece Seminarium Duchownego w Sandomierzu* (praca magisterska), Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 1984; D. Rejman, *Promocja realizacji projektu „Konservacja, digitalizacja i udostępnianie kolekcji starych druków opatrzonych supereklibrisami ze zbiorów Biblioteki Diecezjalnej w Sandomierzu”*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 2, 2014, s. 43–50; I. Bąkowska, *Druki jezuickie i pojezuickie w zbiorach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Sandomierzu* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Jana Kochanowskiego, Kielce 1998; B. Ciastek, *Inkunabuły w zbiorach Biblioteki Seminarium Duchownego w Sandomierzu* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Jana Kochanowskiego, Kielce 1999; A. Leśniak-Błasiak, *Motywy biblijne na ilustracjach drzeworytowych inkunabułów Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Sandomierzu* (praca magisterska), Akademia Świętokrzyska im. Jana Kochanowskiego, Kielce 2004; K. Małkowska, *Inkunabuły w zbiorach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Sandomierzu* (praca magisterska), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2008; https://pl.wikipedia.org/wiki/Biblioteka_Diecezjalna_w_Sandomierzu.

²⁸⁵ <http://www.sandomierz.naszabiblioteka.com/o-nas/historia>; <http://www.mbpsand.internetsl.pl/historia.htm>. Zob. też *Wykaz zbiorów dotyczących Sandomierza znajdujących się w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Sandomierzu*, s. 1, <http://www.sandomierz.naszabiblioteka.com/pliki/plik/drukisandomierskie20wrzesnia2017-1505905744.pdf>.

²⁸⁶ <http://www.podkarpacie24.pl/aktualnosci/9/1776>; <http://www.muzeum.sanok.pl/pl/zbiory/biblioteka>.

²⁸⁷ <http://www.sedziszow.kapucyni.pl/klasztor/poznaj-klasztor>. Według <https://sedziszow-mlp.pl/o-miescie/zabytki> oraz https://pl.wikipedia.org/wiki/S%C4%99dzisz%C3%B3w_Ma%C5%82opolski zbiór liczy 4 tysiące druków. Zob. też A. Ziętek, *Starodruki polskojęzyczne w klasztorze oo. Kapucynów w Sędziszowie Małopolskim* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Kraków 1994.

²⁸⁸ *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 125–126. W muzeum znajduje się „ciekawy zbiór starodruków, mszałów, modlitewników i dokumentów pochodzących z kancelarii watykańskich i królewskich, pisanych ręcznie na pergaminie (XVI–XX wiek)” — zob. <http://muzeum.siedlce.pl/zbiory/starodruki/>; <http://cojestrgrane24.wyborcza.pl/cjg24/Siedlce/1,43,423607,Starodruki-i-dokumenty-na-pergaminie.html>.

260	Sieradz	Muzeum Okręgowe (Dział Starodruków) ul. Dominikańska 2, 98-200 Sieradz	1500 druków (w tym inkunabuły) (stan na lata 50. XX wieku) ²⁸⁹
261	Skoczów	Muzeum parafialne im. św. Jana Sarkandra Rynek 2, 43-430 Skoczów	brak szczegółowych danych ²⁹⁰
262	Słupsk	Akademia Pomorska (Biblioteka) ul. Arciszewskiego 22C, 76-200 Słupsk	brak szczegółowych danych ²⁹¹
263	Słupsk	Muzeum Pomorza Środkowego ul. Dominikańska 5–9, 76-200 Słupsk	315 druków ²⁹²
264	Sobótka	Muzeum Śłęzańskie im. Stanisława Dunajewskiego ul. św. Jakuba 18, 55-050 Sobótka	brak szczegółowych danych ²⁹³
265	Sosnowiec	Miejska Biblioteka Publiczna im. Gustawa Daniłowskiego ul. Kościelna 11, 41-200 Sosnowiec	7 woluminów ²⁹⁴
266	Stadniki	Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów Stadniki 81, 32-422 Stadniki	234 woluminy, w tym 1 inkunabuł ²⁹⁵

²⁸⁹ <http://muzeum-sieradz.com.pl/biblioteka-2/>. W zbiorze tym znajdują się również druki z klasztoru dominikanów — zob. <https://muzeum-sieradz.com.pl/stare-druki-z-sieradzkiego-klasztoru-dominikanskiego-w-muzeum-okregowym-w-sieradzu-2/>; <https://www.powiat-sieradz.pl/index.php/historia-i-kultura/2583-spuscizna-po-dominikanach-w-zbiorach-muzeum>. Zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 196.

²⁹⁰ *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 127; https://dziedzictwo.ekai.pl/@@skoczow_muzeum_parafialne_sw_jana_sarkandra_.

²⁹¹ <https://biblioteka.apsl.edu.pl/zasoby.php>; zob. też M. Babicz, *Zbiór rękopisów i starych druków Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Słupsku. Katalog* (praca magisterska), Uniwersytet Gdański, Gdańsk 1985; <https://www.kurtiak-ley.pl/starodruki-konserwacja/>.

²⁹² A. Konias, *Przeгляд planów miasta Słupska od XVIII do XX wieku ze zbiorów Biblioteki Muzeum Pomorza Środkowego*, „Słupskie Prace Geograficzne” 6, 2009, s. 146, https://spg.apsl.edu.pl/baza/wydawn/spg06/konias_strzelecki.pdf; zob. też <http://www.muzeum.slupsk.pl/index.php/16-o-muzeum/struktura-mps>; <http://www.muzeum.slupsk.pl/index.php/oferta/biblioteka/konserwacja-starodrukow>.

²⁹³ M. Sołtysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 200; zob. też https://muzeum.sobotka.pl/?page_id=14.

²⁹⁴ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

²⁹⁵ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 178. 44 z tych druków zostało skatalogowanych komputerowo; w bibliotece pozostaje nadal około 3 tysięcy woluminów nieskatalogowanych podręczników oraz dubletów — zob. L. Poleszak, *Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów w Stadnikach — historia i teraźniejszość*, „Sympozjum” 1, 2004, nr 12, s. 254–255, http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-ca13f373-0712-497c-8172-f9adcf47b078/c/15_Poleszak_L_-_Wyzsze_Seminarium_MIsyjne_Ksiezy_Sercanow_w_Stadnikach.pdf; <http://www.seminarium.scj.pl/strony/nasza-historia>. Zob. też K. Ruman, *Starodruki Biblioteki Wyższego Se-*

267	Staniątki	Opactwo św. Wojciecha Mniszek Benedyktynek Staniątki 299, 32-005 Niepołomice	2327 druków oraz 2 woluminy inkunabułów ²⁹⁶
268	Stara Wieś	Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej (Biblioteka) Stara Wieś 460, 36-200 Brzozów	kilkaset druków ²⁹⁷
269	Stargard	Biblioteka Muzeum Archeologiczno-Historycznego Rynek Staromiejski 2–4, 73-110 Stargard	107 druków, w tym 3 z XVI wieku, 43 druki z XVII wieku, 67 z XVIII wieku (stan na 2012 rok) ²⁹⁸
270	Stargard	Książnica Stargardzka ul. Mieszka I 1, 73-110 Stargard	5 druków, w tym co najmniej 4 druki ulotne z XVII wieku ²⁹⁹
{270}	{Stary Sącz}	{Klasztor Sióstr Klarysek (Biblioteka) ul. Bandurskiego 6/pl. św. Kingi 1, 33-340 Stary Sącz}	{brak szczegółowych danych ³⁰⁰ }

minarium Duchownego w Stadnikach (praca magisterska), Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 2010.

²⁹⁶ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 220; zob. też <http://www.benedytkynki.eu/index.php?ram=s&id=28>; <https://www.deon.pl/religia/kosciol-i-swiat/z-zycia-kosciola/art,32528,benedytkynki-ze-staniatek-prosza-o-pomoc-pomozmy-uratowac-dziedzictwo-narodowe.html>; Z. Klima, *Druki XVII-wieczne w języku polskim w księgozbiorze klasztoru pp. Benedyktynek w Staniątkach* (praca magisterska), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 1995.

²⁹⁷ <http://www.szkolastarawies.cba.pl/index.php/stara-wie>; <https://opencaching.pl/viewcache.php?wp=OP8WFN>.

²⁹⁸ Według M. Kurzyńskiej (*Kolekcje starych druków...*, s. 37–44) w bibliotece funkcjonuje katalog 46 druków (w rękopisie) oraz 2 artykuły na temat tego zbioru; 60% kolekcji stanowią pomenika z zakresu historii, teologii, sztuki, medycyny oraz prawa i administracji). Zob. też eadem, *Druki pomorskie...*, s. 5–8; M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 203.

²⁹⁹ A. Puławski, B. Śpiechowicz, *Najciekawsze zbiory historyczne Książnicy Stargardzkiej*, Stargard 2017; <http://stargard.naszemiasto.pl/artukul/ksiaznica-stargardzka-noc-bibliotek-2018-w-naszym-miescie,4673886,artgal,t,id,tm.html>. Zob. też <https://www.youtube.com/watch?v=3qCtByiwJr0>.

³⁰⁰ Zob. G. Hudáková, D. Kristeková, M. Styczyński, *Stary Sącz i Lewocza. Karpackie miasteczka z klimatem*, Kraków 2011, s. 40, http://www.maslev.sk/txt/Zauj%C3%ADmavosti/stary_sacz-lewocza_PL%5B1%5D.pdf.

271	Stary Sącz	Muzeum Regionalne im. Seweryna Udzieli oraz Muzeum Księdza Józefa Tischnera, tak zwany Dom na Dołkach Rynek 6, 33-340 Stary Sącz	brak szczegółowych danych ³⁰¹
272	Sucha Beskidzka	Muzeum Miejskie ul. Zamkowa 1, 34-200 Sucha Beskidzka	brak szczegółowych danych ³⁰²
273	Suwałki	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. T. Kościuszki 69, 16-400 Suwałki	brak szczegółowych danych ³⁰³
274	Szczecin	Archiwum Archidiecezjalne ul. Papieża Pawła VI 2, 71-459 Szczecin	zbiory z Biblioteki Trzebiatowskiej (od 2014 roku): 404 druki (w 98 woluminach), w tym 44 druki z XVI wieku, 326 druków z XVII wieku, 25 druków z XVIII wieku oraz 9 druków bez roku wydania zbiory z Kamienia Pomorskiego (od 2004 roku): 506 druków (w 444 woluminach), w tym 21 inkunabułów,

³⁰¹ Według <http://www.malopolska24.pl/index.php/2014/04/w-7-dni-dookola-sadeczczyzny-stary-sacz/> oraz <http://www.wstarymsaczu.pl/atracje/zabytki/muzeum-regionalne-im-seweryna-udzieli-dom-na-dolkach/> w muzeum znajduje się wiele cennych starych druków. Część z nich ma pochodzić z byłego klasztoru franciszkanów — zob. http://krakow.wyborcza.pl/krakow/1,35825,7974422,Spacerownik__Stary_Sacz.html.

³⁰² Zob. https://www.muzeum.sucha-beskidzka.pl/zbiory_muzeum.html. W 2018 roku do Suchej Beskidzkiej przeniesiono zbiory starych druków z Muzeum Emila Zegadłowicza w Gorzeniu Górnym — zob. M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 58–59. Według https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_Suchej_Beskidzkiej w 1932 roku zbiory Muzeum w Suchej Beskidzkiej zawierały między innymi „22 inkunabuły oraz 666 XVI-wiecznych tomów wydanych drukiem”.

³⁰³ Zob. <http://www.suwalki.ap.gov.pl/p,87,biblioteka-archiwum>.

			198 druków (w 150 woluminach) z XVI wieku, 168 druków (w 124 woluminach) oraz 119 druków (w 149 woluminach) z XVIII wieku (stan z lat 80. XX wieku) [oba zbiory pierwotnie w Bibliotece Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego] (stan na 2017 rok) ³⁰⁴
275	Szczecin	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. św. Wojciecha 13, 70-410 Szczecin	1669 druków, w tym 2 inkunabuły, 131 druków z XVI wieku, 310 druków z XVII wieku, 726 (szacunkowo) druków z XVIII wieku (stan na 2017 rok) ³⁰⁵

³⁰⁴ Najwyższa zachowana sygnatura z Biblioteki Trzebiatowskiej: 374 — zob. K. Zabuski, *Katalog starodruków trzebiatowskich* (praca magisterska), http://www.archiwum.szczecin.pl/index.php?art_id=205; http://www.archiwum.szczecin.pl/index.php?art_id=200; <http://www.archiwum.szczecin.pl/?id=45>; S. Dąbrowski [edyt. Z. Lec], *Katalog starych druków dawnej Biblioteki Katedralnej w Kamieniu Pomorskim (Stan z lat 80. XX w.)*, [w:] *Biblioteki i archiwa kościelne na Pomorzu Zachodnim i Ziemi Lubuskiej w latach 1945–2005*, red. G. Wejman, Szczecin 2005, s. 56. Zob. też J. Waluś, *Od biblioteki seminaryjnej do uniwersyteckiej. Historia Biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego*, „Colloquia Theologica Ottoniana” 1, 2017, s. 134–136, <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-c0f41a99-6939-422f-8dda-cd7e596b43c5/c/walus.pdf>. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 123) w 2005 roku w zbiorach tych znajdowało się około 130 woluminów starych druków.

³⁰⁵ W ramach tych zbiorów wydzielono również 49 pomeraników z XVI wieku, 156 pomeraników z XVII wieku oraz 500 pomeraników z XVIII wieku — zob. *Pomeranica XVI i XVII w. w zbiorach biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie. Katalog*, oprac. J. Kosman, Szczecin 2013; *Pomeranica XVIII wieku w zbiorach biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie. Katalog*, oprac. J. Kosman, Szczecin 2016; *Stare druki XV–XVII wieku w zbiorach biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie. Katalog*, oprac. J. Kosman, Szczecin 2017, zwł. s. 3, <https://www.szczecin.ap.gov.pl/media/publikacje/2017/Katalog%20starych%20druk%C3%B3w%20XV-XVII%20w.pdf>.

276	Szczecin	Biblioteka Główna Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego al. Powstańców Wielkopolskich 20, 70-204 Szczecin	53 druki, w tym 10 druków z XVI wieku, 8 druków z XVII wieku, 35 druków z XVIII wieku (stan na 2013 rok) ³⁰⁶
277	Szczecin	Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego (Czytelnia Zbiorów Specjalnych) ul. Franciszka Tarczyńskiego 1, 70-387 Szczecin	231 druków ³⁰⁷
278	Szczecin	Biblioteka Główna Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego (Zbiory specjalne) ul. Ku Słońcu 140, 71-073 Szczecin	brak szczegółowych danych ³⁰⁸
279	Szczecin	Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica (Dział Zbiorów Specjalnych — Pracownia Starych Druków) [od 1995 Miejska Biblioteka Publiczna obsługuje wszystkie filie będące wcześniej pod opieką Książnicy Pomorskiej] ul. Podgórna 15/16, 70-205 Szczecin	32 514 druków, w tym 55 inkunabułów ³⁰⁹
280	Szczecin	Muzeum Historii Szczecina (oddział Muzeum Narodowego) ul. Księcia Mściwoja II 8, 70-533 Szczecin	9 druków (1 druk ulotny, 8 dzieł książkowych) (stan na 2012 rok) ³¹⁰

³⁰⁶ Wśród druków z XVIII wieku 3 są w języku polskim — zob. A. Kojder, *Starodruki w zbiorach Biblioteki Głównej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie*, „Forum Bibliotek Medycznych” 6, 2013, nr 1 (11), s. 279, http://cybra.lodz.pl/Content/7368/278_FBM_2013_nrl.pdf.

³⁰⁷ <https://bg.szczecin.pl/czytelnie/>.

³⁰⁸ <https://bg.zut.edu.pl/strona-glowna-bg/o-bibliotece/informacje-o-bibliotece.html>.

³⁰⁹ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według <http://www.ksiaznica.szczecin.pl/www/stare-druki> w Książnicy Pomorskiej znajduje się 30 tysięcy starych druków, w tym 41 woluminów inkunabułów (52 dzieła). Wśród zbioru starych druków można ponadto wyróżnić 2200 woluminów poloników oraz 4 tysiące woluminów pomeraników. Zob. też U. Szajko, *Katalog dzieł naukowych XV–XVIII w. w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szczecinie*, Szczecin 1978; *Katalog starych druków Książnicy Szczecińskiej. Pomeranica XVI wieku*, oprac. U. Szajko, Szczecin 1988; *Katalog starych druków Książnicy Pomorskiej. Pomeranica XVI i XVII wieku*, oprac. U. Szajko, Szczecin 2003; A. Michalska, A. Łojko, *Katalog inkunabułów Książnicy Pomorskiej w Szczecinie*, Szczecin 2016.

³¹⁰ M. Kurzyńska, *Kolekcja starych druków Biblioteki Muzeum Narodowego w Szczecinie*, „Cenne, Bezcenne, Utracone” 2012, nr 4 (73), s. 25, https://issuu.com/nimoz/docs/cenne_bezcenne_utracone_4_73/23.

281	Szczecin	Muzeum Narodowe (Biblioteka) ul. Staromłyńska 27, 70-561 Szczecin	577 druków w 744 woluminach, w tym 29 druków z XVI wieku, 180 druków z XVII wieku, 352 druków z XVIII wieku (stan na 2012 rok) ³¹¹
282	Szczecin	Zamek Ksiąząt Pomorskich ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin	brak szczegółowych danych ³¹²
283	Szczecinek	Muzeum Regionalne ul. Szkolna 1, 78-400 Szczecinek	141 druków, w tym 11 z XVIII wieku (stan na 2012 rok) ³¹³
284	Szczyrzyc	Biblioteka Opactwa Cystersów 34-623 Szczyrzyc 1	77 inkunabułów w 51 woluminach (stan na 2002 rok) ³¹⁴
285	Świdnica	Muzeum Dawnego Kupiectwa Rynek 37, 58-100 Świdnica	brak szczegółowych danych ³¹⁵

³¹¹ 40% tych zbiorów to pomeranika (8 z XVI wieku, 82 z XVII wieku, 148 z XVIII wieku); polonika obejmują 17 tytułów. Kolekcja zawiera dzieła z zakresu historii, teologii, sztuki, medycyny, prawa i administracji, alchemii, architektury i numizmatyki. 14 druków zgromadzono jeszcze przed 1945 rokiem, a 25% zasobu wymaga obecnie konserwacji — zob. M. Kurzyńska, *Kolekcje starych druków...*, slajd 37–43; eadem, *Druki pomorskie...*, slajd 5–8; eadem, *Kolekcja starych druków Biblioteki...*, s. 23.

³¹² Zob. <http://zamek.szczecin.pl/kalendarz.php?id=6424>; <https://dzieje.pl/aktualnosci/polskie-rody-magnackie-na-zamku-ksiazat-pomorskich-w-szczecinie>.

³¹³ Są to zbiory z zakresu historii i teologii, z czego 140 tytułów to pomeranika, a 1 — polonika. Kolekcja zawiera również 128 mów pogrzebowych z XVI–XVII wieku — zob. M. Kurzyńska, *Kolekcje starych druków...*, slajd 37–43; eadem, *Druki pomorskie...*, slajd 5–8.

³¹⁴ *Katalog inkunabułów Biblioteki Opactwa OO. Cystersów w Szczyrzycu*, oprac. J.M. Marszalska, Kraków 2002, s. 10. W przedwojennym katalogu inkunabułów G. Kowalski podawał, że bibliotece znajduje się 79 inkunabułów — zob. idem, *Katalog inkunabułów biblioteki Opactwa mogińskiego, oraz katalog inkunabułów biblioteki klasztoru Cystersów w Szczyrzycu*, Kraków 1915. W bibliotece przechowywane są również druki z XVI–XVIII wieku — zob. <http://www.szczyrzyc.cystersi.pl/muzeum.php>. Zob. też. J.M. Marszalska, *Inwentarze ksiąg biblioteki opactwa cystersów w Szczyrzycu do końca XIX wieku*, „Saeculum Christianum. Pismo Historyczne” 22, 2015, s. 184–193, <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-8888e846-a0ae-4d2a-beca-d58fed19072a>; eadem, *Inkunabuły klasztoru oo. Cystersów w Szczyrzycu. Aktualny stan badań*, „Rocznik Sądecki” 30, 2002, s. 139–156; eadem, *Inkunabuły w zbiorach Biblioteki Opactwa oo. Cystersów w Szczyrzycu. Zarys problematyki*, „Z badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 21, 2003, s. 321–342; eadem, *Opaci komedataryjni wobec książki. Przyczynek do dziejów Opactwa oo. Cystersów w Szczyrzycu*, [w:] *Klasztor w Państwie średniowiecznym i nowożytnym*, Wrocław-Opole-Warszawa 2005, s. 351–363; eadem, *Biblioteka Opactwa Cystersów w Szczyrzycu do końca XIX stulecia. Dziedzictwo wieków*, Tarnów 2007.

³¹⁵ Zob. <http://www.mojemiasto.swidnica.pl/?p=1022>; <http://www.twoje-sudety.pl/index.php?action=show&type=news&id=6724>; <http://um.swidnica.pl/pages/posts/kosciol-pokoju-na-liscie-unesco-juz-10-lat-185.php>.

286	Świdnica	Parafia Ewangelicko-Augsburska (Kościół Pokoju) pl. Pokoju 6, 58-00 Świdnica	około 37 druków ³¹⁶
287	Święta Anna	Klasztor w Świętej Annie (Siostry Dominikanki) Aleksandrówka 42, 42-248 Przyrów	brak szczegółowych danych ³¹⁷
{287}	{Święta Katarzyna}	{Klasztor Sióstr Bernardynek ul. Kielecka 2, Święta Katarzyna, 26-010 Bodzentyn}	{brak szczegółowych danych ^{318}} }
288	Święty Krzyż	Muzeum Historyczno-Misyjne Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej Święty Krzyż 1, 26-006 Nowa Słupia	brak szczegółowych danych ³¹⁹
289	Tarnobrzeg	Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzega (Zamek w Dzikowie) ul. Sandomierska 27, 39-400 Tarnobrzeg	brak szczegółowych danych ³²⁰
290	Tarnów	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego ul. Piłsudskiego 6, 33-100 Tarnów	6224 druków w 5280 woluminach, w tym 154 inkunabuły (w 127 woluminach) (stan na 2014 rok) ³²¹
291	Tarnów	Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego (Dział Starych Druków) ul. Krakowska 4, 33-100 Tarnów	640 druków w 523 woluminach ³²²

³¹⁶ <http://kosciolpokoju.pl/biblioteka/?D=8>.

³¹⁷ Zob. <http://www.zkpis.umk.pl/?w-klasztorze-siostr-dominikanek-zakonu-kaznodziejskie-go-w-swietej-annie,185>.

³¹⁸ Zob. <https://bernardynkiklaur.wixsite.com/swietakatarzyna/historia-swietej-katarzyny>.

³¹⁹ *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 131.

³²⁰ Kolekcja zawiera druki z dawnej Biblioteki Dzikowskiej. Według <https://dzieje.pl/dziedzictwo-kulturowe/starodruki-i-rekopisy-z-kolekcji-tarnowskich-na-wystawie-w-tarnobrzegu-w-zbiorach-tych-znajduje-sie-25-inkunabułow>. Zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 221; T. Zych, *Kolekcja Dzikowska, zbiory hrabiów Tarnowskich*, Tarnobrzeg 2019; <https://mhmt.pl/zamek-tarnowskich/>.

³²¹ T. Kudroń, *Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie — dziedzictwo i nowa lokalizacja*, „Forum Bibliotek Medycznych” 7, 2014, nr 2 (14), s. 195, <http://digital.fides.org.pl/Content/1692/Kudron.pdf>; J. Witczak, op. cit. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 125–126) w 2005 roku w zbiorach tych znajdowało się 5280 woluminów starych druków, w tym 127 woluminów inkunabułów. Zob. też <http://www.wsd.tarnow.pl/43-biblioteka/biblioteka>.

³²² Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według <https://www.biblioteka.tarnow.pl/zbiory> liczba starych druków wynosi 522 woluminy. Z kolei B. Sawczyk (*Skarby Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie w stulecie istnienia biblioteki*, Tarnów 2008, s. 6) podaje, że w bibliotece liczba druków z XVI wieku wynosi 28 tytułów. Zob. też J.M. Marszałska, *Katalog rękopisów i wariów z dawnej rodowej biblioteki XX Sanguszków. (Fragment archiwum XX Sanguszków)*, Tarnów 1994; eadem, *Najcenniejsze zabytki piśmiennictwa w zbiorach specjalnych MBP. Informator*, Tarnów 1995; eadem, *Polonica XVI–XVIII wieku w zbiorach Wojewódzkiej*

292	Tarnów	Muzeum Okręgowe w Tarnowie Rynek 3, 33-100 Tarnów	brak szczegółowych danych ³²³
{292}	{Tomaszów Mazowiecki}	{Parafia Ewangelicko-Augsburska ul. św. Antoniego 37/39, 97-200 Tomaszów Mazowiecki}	{brak szczegółowych danych ³²⁴ }
293	Toruń	Archiwum Państwowe (Biblioteka) pl. Rapackiego 4, 87-100 Toruń	131 druków w 83 woluminach (stan na 2002 rok) ³²⁵
294	Toruń	Biblioteka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (Sekcja Starych Druków) ul. Gagarina 13, 87-100 Toruń	53 412 druków (w 39 707 woluminach), w tym 137 inkunabułów (w 104 woluminach) ³²⁶
295	Toruń	Dom Mikołaja Kopernika ul. Kopernika 15/17, 87-100 Toruń	brak szczegółowych danych ³²⁷
296	Toruń	Książnica Kopernikańska/Wojewódzka Biblioteka Publiczna (Dział Zbiorów Specjalnych) ul. Słowackiego 8, 87-100 Toruń	26 294 druków, w tym 75 inkunabułów ³²⁸

Biblioteki Publicznej w Tarnowie, Tarnów 1988; eadem, *Polonica XVI–XVIII wieku. Katalog*, Tarnów 1993; eadem, *Stare druki obce XVI–XVIII wieku. Katalog*, Tarnów 1996.

³²³ Zob. <http://www.dofe.fundusze.malopolska.pl/miasta/tarnow/muzeum-okregowe-w-tarnowie>.

³²⁴ Zob. <https://tomaszow.luteranie.pl/node/67>.

³²⁵ K. Kopiński, J. Milewska-Kozłowska, *Stare druki w bibliotece Archiwum Państwowego w Toruniu*, „Folia Toruniensia” 2, 2002, s. 133–175, zwł. s. 134, <http://kpbk.umk.pl/dlibra/publication?id=24016>.

³²⁶ https://www.bu.umk.pl/stare_druki. Zob. wykaz literatury na temat tych zbiorów w: <https://www.bu.umk.pl/literatura2>; zob. też <http://www.zkpis.umk.pl/?indywidualna-w-bibliotece-universyteckiej-w-toruniu,167>; L. Jarzębowski, F. Jurewicz, *Polonika nie umieszczone w Bibliografii Polskiej Estreicherów. Starodruki, wiek XVI. Ze zbiorów Biblioteki Głównej UMK w Toruniu*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu” 11, 1972, nr 2, s. 93–142. *Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu* (oprac. M. Strutyńska, Toruń 1995, s. 7) odnotowuje 213 pozycje inkunabułów w 170 woluminach.

³²⁷ M. Sołtysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 227; https://torun.wyborcza.pl/torun/1,35574,11662235,Dom_Kopernika_zajal_sie_rola_kobiet_w_astrologii.html?disableRedirects=true.

³²⁸ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według <http://ksiaznica.torun.pl/o-nas/zbiory/stare-druki-z-inkunabulami/> w bibliotece znajduje się 26 306 tytułów starych druków, w tym 62 woluminy inkunabułów (73 pozycje). A. Lewandowska (*Inkunabuły Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika w Toruniu*, Toruń 1979, s. 5) określała liczbę inkunabułów na 68 pozycji. Zob. też M. Curtze, *Katalog der Bibliothek des Königl[ichen] Gymnasiums zu Thorn*, T. 1, *Nachtrag: 1871–1882*, Thorn 1883; idem, *Katalog der Bibliothek des Königl[ichen] Gymnasiums zu Thorn*, T. 2, *Nachtrag: 1883–1891*, Thorn 1892; *Katalog der Rathsbibliothek zu Thorn*, Thorn 1896; A. Tujakowski, *Wśród rękopisów i starodruków Książnicy Miejskiej*, „Rocznik Toruński” 2, 1967, s. 151–174; M. Strutyńska, *Stare druki proveniencji gdańskiej w zbiorach Biblioteki UMK w Toruniu*, „Libri Gedanenses” 13–14, 1995–1996, s. 219–222; K. Wyszomirska, *Rękopiśmienne dedy-*

297	Tropie	Muzeum Parafialne (filia Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie) Tropie 6, 33-316 Rożnów	brak szczegółowych danych ³²⁹
298	Trzcianka	Biblioteka Parafialna (Parafia pw. św. Jana Chrzciciela) ul. Żeromskiego 39, 64-980 Trzcianka	2 druki ³³⁰
299	Trzcianka	Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. W. Stachowiaka ul. S. Żeromskiego 7 i 36A, 64-980 Trzcianka	brak szczegółowych danych ³³¹
300	Trzebnica	Dom Pielgrzyma/Muzeum Kultu św. Jadwigi ul. Jana Pawła II 3, 55-100 Trzebnica	brak szczegółowych danych ³³²
301	Tubądzin	Muzeum Walewskich (oddział Muzeum Okręgowego w Sieradzu) Tubądzin 31A, 98-285 Tubądzin	brak szczegółowych danych ³³³
302	Tuchów	Biblioteka Prowincjalna Redemptorystów ul. Wysoka 1, 33-170 Tuchów	szacunkowo 2007 woluminów, w tym 2 woluminy inkunabułów, 130 druków (w 125 woluminach) z XVI wieku, 380 woluminów z XVII wieku, 1317 woluminów z XVIII wieku oraz 183 woluminów druków niedatowanych ³³⁴

każe autorskie ze zbiorów starodruków Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika w Toruniu, „Folia Toruniensia” 1, 2000, s. 31–51.

³²⁹ Zob. M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 229; <http://www.tropie.tarnow.opoka.org.pl/kosciol.htm>.

³³⁰ E. Klessa, *Biblioteka parafialna w Trzciance w latach 1983–2017*, „Forum Bibliotek Medycznych” 10, 2017, nr 2 (20), s. 105, http://digital.fides.org.pl/Content/1770/Klessa_2017_2.pdf.

³³¹ M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 230; https://www.eyca.pl/pl/znizki_i_korzysci/wyszukiwarka_znizek?k=&p=&cty=&c=CL00&subc=&page=15.

³³² *Muzea Kościoła katolickiego...*, s. 142.

³³³ Znajduje się tam pewna liczba druków z XVI–XVIII wieku (częściowo z dawnej biblioteki dominikanów), zgromadzonych w dwóch szafach bibliotecznych — zob. <http://polaneis.pl/miejsca/muzeum-walewskich-w-tubadzynie-lodzkie-portrety-w-rol-i-glownej>; <http://konkurs.eduseek.interklasa.pl/phobos/konkursy/konkurs2/k2-26/WWW/mwdwt.html>; <https://www.powiat-sieradz.pl/index.php/historia-i-kultura/2583-spuszczna-po-dominikanach-w-zbiorach-muzeum>.

³³⁴ A. Karaś, *Dzieje Biblioteki Prowincjalnej Redemptorystów w Tuchowie i ogólna charakterystyka księgozbioru*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 1–2, 2010, s. 201–209. Według pracy magisterskiej D. Libery-Kolak z 1992 roku w bibliotece znajduje się 3350 starych druków (w tym 22 pochodzących z Tyńca), jednakże — jak wykazał A. Karaś — różnica ta bierze się z zaliczenia do tego zbioru również druków z XIX wieku. Liczba inkunabułów różni się również w pracach D. Libery-Kolak (3 druki) i M. Hutny z 2001 roku (2 egzemplarze). Zob. D. Libera-

303	Tyniec	Biblioteka Opactwa Benedyktynów ul. Benedyktyńska 37/39, Tyniec, 30-375 Kraków	200 woluminów oraz nieliczne inkunabuły ³³⁵
304	Ustroń	Muzeum Zbiory Marii Skalickiej ul. 3 maja 68, 43-450 Ustroń Brzegi	brak szczegółowych danych ³³⁶
305	Wadowice	Biblioteka Klasztoru Karmelitów Bosych ul. Karmelicka 22, 34-100 Wadowice	7 tysięcy woluminów ³³⁷
306	Wadowice	Wadowicka Biblioteka Publiczna ul. Legionów 1, 34-100 Wadowice	1 wolumin ³³⁸
307	Wałbrzych	Muzeum Porcelany ul. 1 maja 9, 58-300 Wałbrzych	ponad 600 druków ³³⁹
308	Warszawa	Archiwum Archidiecezjalne ul. Dewajtis 3, 01-815 Warszawa	brak szczegółowych danych ³⁴⁰
309	Warszawa	Biblioteka „Bobolanum” ul. Rakowiecka 61, 02-532 Warszawa	11 300 druków, w tym 10 inkunabułów ³⁴¹

-Kolak, *Biblioteka klasztoru Oo. Redemptorystów Tuchowie: jej dzieje i charakterystyka ogólna księgozbioru* (praca magisterska), Uniwersytet Śląski, Katowice 1992; M. Hutny, *Druki XV i XVII wieku w Bibliotece Prowincjonalnej Warszawskiej Prowincji Redemptorystów w Tuchowie* (praca magisterska), Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 2001. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 168) w 2005 roku zbiory te liczyły 1130 woluminów starych druków (nieopracowanych) oraz 2 woluminy inkunabułów. Zob. też E. Sękowska, *Druki z XVII wieku z Biblioteki Prowincjonalnej Redemptorystów w Tuchowie* (praca magisterska), Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków 2010.

³³⁵ *Bibliotek Kościoła Katolickiego...*, s. 183; zob. też <http://whk.up.krakow.pl/biblioteki/tyniec/historia.html>.

³³⁶ <http://www.skalikamuzeum.pl/o-muzeum/wystawy-stale/>; <http://beskidslaski.pl/muzeum-zbiory-skalickiej/>.

³³⁷ *Bibliotek Kościoła Katolickiego...*, s. 206. Według <http://karmel-wadowice.pl/klasztor/historia/> w zbiorach tych obecnie znajduje się „kilkaset starodruków”.

³³⁸ Dane na podstawie kwerendy M. Kyler.

³³⁹ <http://walbrzych.naszemiasto.pl/artukul/wystawa-starodrukow-ze-zbiorow-walbrzyskiego-muzeum-zdjecia,747824,artgal,t,id,tm.html>. Według <http://www.zabytki.pl/sources/muzea/w/walbrzych-okreg.html> stan zbioru wynosi ponad 800 druków. Zob. też <https://muzeum.walbrzych.pl/biblioteka/>.

³⁴⁰ Zob. *Archiwa Kościoła Katolickiego...*, s. 104.

³⁴¹ J. Witczak, op. cit. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 58, 195) w 2005 roku w zbiorach Biblioteki „Bobolanum” znajdowało się 11 tysięcy woluminów starych druków, w Bibliotece Pisarzy Towarzystwa Jezusowego (zlokalizowanej w tym samym budynku) zaś 2983 woluminy starych druków, w tym 10 woluminów inkunabułów (co łącznie powinno dawać 13 983 woluminów starych druków, w tym 10 woluminów inkunabułów). Zob. też http://polishhistory.pl/biblioteki.html?&tx_hmsbn_pi1%5BshowUid%5D=7764&cHash=edffab9d71; R. Machnik, *XVIII-wieczne druki wydane przez Jezuitów polskich w posiadaniu Biblioteki „Bobolanum”* (praca licencjacka), „Bobolanum”, Warszawa 1967; R. Plezia, *Druki nieznanne lub niedokładnie opisane przez „Bibliografię Estreicherów” znajdujące się w Bibliotece Teologicznej „Bobolanum”* (Polo-

310	Warszawa	Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej (Zbiory specjalne) pl. Politechniki 1, 00-661 Warszawa	brak szczegółowych danych ³⁴²
311	Warszawa	Biblioteka Główna Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego ul. Dewajtis 5, 01-815 Warszawa	934 woluminy, w tym 2 inkunabuły, 68 druków z XVI wieku, 318 druków z XVII wieku oraz 528 druków z XVIII wieku ³⁴³
312	Warszawa	Biblioteka Główna Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego ul. Żwirki i Wigury 63, 02-091 Warszawa	98 woluminów (stan na 2016 rok) ³⁴⁴
313	Warszawa	Biblioteka Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk (Dział starodruków) ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa	co najmniej 8 tysięcy druków (z Biblioteki Michalskich) ³⁴⁵
314	Warszawa	Biblioteka Instytutu Slavistyki Polskiej Akademii Nauk im. Zdzisława Stibera ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa	82 woluminy ³⁴⁶
315	Warszawa	Biblioteka Muzeum i Instytutu Zoologii Polskiej Akademii Nauk ul. Wilcza 64, 00-679 Warszawa	1272 druki ³⁴⁷

nica XVIII w.) (praca licencjacka), „Bobolanum”, Warszawa 1967; L. Grzebień, *Katalog starych druków Biblioteki Teologicznej „Bobolanum”*: (polonica XVI w.) (praca licencjacka), „Bobolanum”, Warszawa 1968); idem, *Uzupełnienia do Bibliografii Estreicherów z Biblioteki Teologicznej Bobolanum w Warszawie*, Lublin 1969 (nadb. z „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 19, 1969, s. 48–80); L. Zielińska, *Księgozbiór starodruków świętolipskich w Bibliotece Bobolanum w Warszawie*, [w:] *Święta Lipka: perła na pograniczu ziem, kultur i wyznań*, red. A. Jacyniak, Warszawa 2008, s. 88–91.

³⁴² <http://www.bg.pw.edu.pl/index.php/zasoby>.

³⁴³ <http://www.biblioteka.uksw.edu.pl/pl/node/27>; <http://www.biblioteka.uksw.edu.pl/pl/node/186>. Z wymienionego podziału starych druków szacunkowo powinno być ich 916, choć jednocześnie na tej konkretnej podstronie widnieje informacja, że w biblioteka posiada „dwa inkunabuły i około tysiąca starych druków”. Z kolei według <http://bip.uksw.edu.pl/node/7> oraz *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 46) zbiór ten liczy 929 woluminów starych druków, w tym 2 inkunabuły. Zob. też P. Skalski, *Kryteria doboru starych druków do konserwacji w Bibliotece Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 22, 2016, nr 1, s. 49–60, <http://digital.fides.org.pl/dlibra/docmetadata?id=1760>.

³⁴⁴ <https://biblioteka.gumed.edu.pl/kdbaum/?print=6>.

³⁴⁵ <https://prenumeruj.forumakademickie.pl/fa/2017/12/michalscy/>. W zbiorze wyróżniają się „bardzo cenne broszury z okresu Sejmu Wielkiego i Insurekcji Kościuszkowskiej” — zob. <http://ibl.waw.pl/pl/o-instytucie/biblioteka/o-bibliotece-ibl>. Zob. też <http://ibl.waw.pl/pl/repozytoria>.

³⁴⁶ <http://ispan.waw.pl/default/pl/biblioteka>.

³⁴⁷ <https://miiz.waw.pl/pl/zbiory-biblioteczne>.

316	Warszawa	Biblioteka Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza Rynek Starego Miasta 20, 00-272 Warszawa	brak szczegółowych danych ³⁴⁸
317	Warszawa	Biblioteka Muzeum Narodowego Al. Jerozolimskie 3, 00-495 Warszawa	2800 druków w 3587 woluminach, w tym 13 inkunabułów ³⁴⁹
318	Warszawa	Biblioteka Narodowa (Zakład Starych Druków) Pałac Rzeczypospolitej, pl. Krasińskich 3/5, 00-001 Warszawa	162 415 woluminów, w tym około 1200 inkunabułów (w blisko 1 tysiącu woluminów), około 13 tysięcy druków (w mniej więcej 10 tysiącach woluminów) z XVI wieku, około 50 tysięcy druków (w blisko 34 tysiącach woluminów) z XVII wieku, około 90 tysięcy druków (w około 100 tysiącach woluminów) z XVIII wieku, około 7 tysięcy woluminów periodyków z XVI–XVIII wieku (stan na 31 stycznia 2014 roku) ³⁵⁰

³⁴⁸ Według M. Sołtysiak i K. Wierzbickiej (op. cit., s. 246) biblioteka posiada druki od XV do XX wieku. Zob. też <http://muzeumliteratury.pl/dzialy/biblioteka/>; <https://www.subiektywnie-oksiazkach.pl/2016/07/muzeum-literatury-im-adama-mickiewicza.html>.

³⁴⁹ <https://www.mnw.art.pl/kolekcje/zbiory-studyjne/zbiory-biblioteki/kolekcja-starodrukow/>.

³⁵⁰ <https://www.bn.org.pl/o-nas/zbiory-bn/zbiory/stare-druki>. Polonika stanowią prawie jedną trzecią druków z XVI wieku, ponad jedną trzecią druków z XVII wieku oraz mniej niż połowę druków z XVIII wieku. Zob. też <https://www.bn.org.pl/o-nas/zbiory-bn/zbiory/stare-druki/katalogi-i-kartoteki>; <https://www.bn.org.pl/o-nas/zbiory-bn/zbiory/stare-druki/historia-zbiorow>; *Dokumenty dotyczące akcji delegacji polskich w Komisjach Mieszanych Reewakuacyjnej i Specjalnej w Moskwie*, z. 1–9, Warszawa 1922–1924; S. Demby, *Biblioteka Narodowa w Warszawie*, wyd. 2 uzup., Warszawa 1930; A. Kawecka, *Biblioteka Narodowa w Warszawie*, Warszawa 1934; *Biblioteka Narodowa w latach 1945–1956*, Warszawa 1958; A. Kawecka-Gryczowa, *Ochrona zbiorów Biblioteki Narodowej*, [w:] *Walka o dobra kultury*, T. 1, Warszawa 1970, s. 179–242; P. Buchwald-Pelcowa, *Zakład Starych Druków i Ośrodek Opieki nad Dawną Książką*, [w:] *Księga jubileuszowa Biblioteki Narodowej*, Warszawa 1984, s. 159–176; J. Rudnicka, *Biblioteka Wilanowska*, Warszawa 1967; P. Buchwald-Pelcowa, *Inkunabuły i stare druki z Biblioteki Ordynacji Zamojskiej w Bibliotece Narodowej*, „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej” 2, 1999, s. 15–17; eadem, *Od „Prognostyku na rok 1501” do dokumentu sporów sądowych Wereszczaków z Mickiewicza-*

319	Warszawa	Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy/Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego (Dział Starych Druków i Rękopisów) ul. Koszykowa 26/28, 00-950 Warszawa	około 14 340 woluminów ³⁵¹
320	Warszawa	Biblioteka Sejmowa (Muzealia) ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa	644 druki (797 woluminów) (stan na 1993 rok) ³⁵²
321	Warszawa	Biblioteka Seminarium Metropolitalnego Archidiecezji Warszawskiej ul. Krakowskie Przedmieście 52/54, 00-322 Warszawa	58 tysięcy druków, w tym 158 inkunabułów ³⁵³
322	Warszawa	Biblioteka Szkoły Głównej Handlowej ul. Rakowiecka 22B, 02-521 Warszawa	ponad 4 tysiące woluminów ³⁵⁴

mi, „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej” 1, 2001, s. 17–21; *Katalog druków cyrylickich XV–XVIII wieku w zbiorach Biblioteki Narodowej*, oprac. Z. Żurawińska, Z. Jaroszewicz-Piersławcew, Warszawa 2004.

³⁵¹ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według <http://www.koszykowa.pl/dla-czytelnikow/czytelnie-i-uslugi/6-czytelnie/czytelnia-starych-drukow-i-rekopisow/22> liczba starych druków wynosi około 15 tysięcy woluminów. Zob. też *Katalog starych druków Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy*, cz. 1. *Inkunabuły*, oprac. A. Kawecka-Gryczowa, Warszawa 1949; *Katalog starych druków Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy*, cz. 2. *Polonica XVI wieku*, oprac. A. Kawecka-Gryczowa, Warszawa 1957; *Katalog starych druków Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy*, cz. 3. *Polonica XVII wieku*, oprac. J. Rudnicka, Warszawa 1976; *Historyczne księgozbiory warszawskie*, cz. 1, oprac. J. Jagielska, Warszawa 1995; *Historyczne księgozbiory warszawskie*, cz. 2, oprac. J. Jęsko, Warszawa 1996; M. Parnowska, *Warszawskie kolekcje historyczne w zbiorach Działu Starych Druków i Rękopisów Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy*, [w:] *Historyczne księgozbiory warszawskie*, cz. 2, oprac. J. Jęsko, Warszawa 1996; *Katalog starych druków Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy. Inkunabuły*, oprac. A. Kawecka-Gryczowa, M. Spadowski, wyd. 2, Warszawa 2005; *Czasopisma warszawskie XVII–XIX wieku w zbiorach Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy. Katalog*, oprac. G.M. Lewandowska, Warszawa 2007; *Spuścizna Stanisława Leszczyńskiego w zbiorach Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy*, oprac. R. Nowoszewski, Warszawa 2007; M. Parnowska, A. Komornicka, *O książkach Ludwika Perzyny*, [w:] *Darczyńcy i ich kolekcje w zbiorach Biblioteki na Koszykowej*, red. A. Komornicka, M. Parnowska, Warszawa 2008.

³⁵² W zbiorze tym 60 dzieł to druki obce, polonika nienotowane w *BP Estreicherów* — 29 dzieł, a 497 dzieł (649 egzemplarzy) to druki dotyczące Sejmu i prawa — zob. H. Mieczkowska, *Sejm i prawo w starych drukach Biblioteki Sejmowej: katalog*, red. nauk. A. Mężyński, Warszawa 1993, s. 5. Zob. też http://biblioteka.sejm.gov.pl/zbiory_muzealia/.

³⁵³ J. Witczak, op. cit. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 127) w 2005 roku w zbiorach tych znajdowały się 53 tysiące woluminów starych druków. Zob. też <https://biblioteka.wmsd.waw.pl/>; <http://kbn.icm.edu.pl/pub/kbn/sn/archiwum/9602/2003pos.html>; W. Kwiatkowski, *Biblioteka Archidiecezjalna przy Seminarium św. Jana w Warszawie*, Warszawa 1938.

³⁵⁴ H. Długołęcka, *Starodruki Biblioteki Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie*, Warszawa 2017, s. 6; por. http://www.wydawnictwo.sgh.waw.pl/produkty/profilProduktu/id/972/STARODRUKI_BIBLIOTEKI_SZKOŁY_GŁOWNEJ_HANDLOWEJ_W_WARSZAWIE_Hanna_Dlugolecka/. Zob. też <http://biblioteka.sgh.waw.pl/pl/Starodruki/Strony/default.aspx>.

323	Warszawa	Biblioteka Uniwersytecka (Gabinet Starych Druków) ul. Dobra 56/66, 00-312 Warszawa Stopniowo przejmowane są (jako depozyt) stare druki z bibliotek wydziałowych i instytutow- ych Uniwersytetu Warszawskiego	ponad 130 tysięcy woluminów, w tym 145 inkunabułów (w 119 woluminach), ponad 12 tysięcy druków z XVI wieku oraz około 5 tysięcy woluminów czaso- pism i kalendarzy ³⁵⁵
-----	----------	---	---

³⁵⁵ Książki obce z XVI–XVIII wieku stanowią około 75% zawartości zbiorów; około 12 tysięcy druków pochodzi z dawnej Biblioteki Załuskich — zob. <https://www.buw.uw.edu.pl/zbiory-specjalne/gabinet-starych-drukow/>; W.M. Rudzińska, *Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, skarbnica nauki i sztuki — zbiory specjalne w Bibliotece Uniwersyteckiej W Warszawie*, [w:] *Zbiory Specjalne i regionalia w polskich bibliotekach naukowych i publicznych. Materiały z III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Szczecińskiego 9–11 września 2009*, red. R. Gaziński, Szczecin 2010, s. 65, <http://zbc.książnica.szczecin.pl/Content/21798/Seria%20BPZ%20T%20VII.pdf>. W.M. Rudzińska (ibidem) podaje nieco odmienne szacunki co do druków z XV wieku, to jest: „143 inkunabuły w 147 woluminach”. Zob. też. S.J. Siennicki, *Les Elzevir de la Bibliothèque de l'Université Impériale de Varsovie*, Varsovie 1874; idem, *Recueil des éditions des imprimeurs célèbres de l'Italie, de la France et de la Belgique, conservées dans la Bibliothèque de l'Université Impériale de Varsovie*, Varsovie 1878; T. Wierzbowski, *Bibliographia Polonica XV ac XVI ss.*, T. 1. *Opera et editiones, quae in Bibliotheca Caesareae Varsoviensis asservantur*, Varsovie 1889; M. Łodyński, *Biblioteka Szkoły Rycerskiej*, Warszawa 1930; Z. Nowakowski, *Biblioteka dawnego Banku Polskiego 1828–1885*, Warszawa 1936; W. Stummer, *Biblioteka Sądu Apelacyjnego w Warszawie 1810–1865*, „Roczniki Biblioteczne” 2, 1958, nr 3–4, s. 431–425; M. Brykalska, *Księgozbiór Arkadego Tołoczanowa w BUW*, „Roczniki Biblioteczne” 3, 1959, nr 1–4, s. 97–164; T. Strzembosz, *Jan Strzembosz (1545–1606), jego rękopisy i zbiór*, „Roczniki Biblioteczne” 3, 1959, nr 3–4, s. 401–423; A. Mrozowska, *Najstarsze druki orientalne w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, Warszawa 1962; M. Sipayłło, *Z starych księzek*, „Odrodzenie i Reformacja w Polsce” 11, 1966, s. 147–159; idem, *Z starych księzek*. II. Forma revocoviana *Andrzeja z Brzezia Chrzęstowskiego*, „Odrodzenie i Reformacja w Polsce” 12, 1967, s. 199–222; Z. Rutkowski, *Kartki z dziejów bibliotek wojskowych. Dla upamiętnienia dwóchsetlecia polskich bibliotek wojskowych 1767–1967*, Warszawa 1967; M. Sipayłło, *Fata libellorum*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 4, 1968, s. 253–263; O. Błażejewicz, *Księgozbiór szlachecki Kazimierza Chrońskiego z okresu Oświecenia*, „Roczniki Biblioteczne” 15, 1971, nr 3–4, s. 1–18; H. Domańska, *Z dziejów Biblioteki Kodeńskiej Sapiehow*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 1, 1975, s. 97–126; M. Brzdękiewicz, *Księgozbiór Aleksandra Benedykta Batowskiego*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 1, 1975, s. 127–146; H. Juszcakowska, *Z badań nad załuscanami w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 2, 1976, s. 35–76; O. Błażejewicz, *W kręgu Biblioteki Załuskich. Bibliofilstwo Kazimierza Chrońskiego*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 2, 1976, s. 77–111; M. Cubrzyńska-Leonarczyk, *Sztuka typograficzna dawnej Warszawy*, Warszawa 1978; O. Błażejewicz, *Biblioteka Liceum Warszawskiego*, „Roczniki Biblioteczne” 23, 1979, nr 2, s. 53–92; I. Łukijaniuk, *Biblioteka Marcina i Wawrzyńca Goślickich*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 6, 1981, s. 167–197; *Sobieszciana w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, [rękopisy i stare druki oprac. M. Cubrzyńska-Leonarczyk], Warszawa 1983; E. Truskolaska, *Nieznaną dedykacją Stanisława Lubienieckiego*, „Rocz-

niki Biblioteczne” 28, 1984, nr 1–2, s. 377–383; K. Niklewiczówna, *Oddział Starych Druków Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 8, 1985, s. 5–60; U. Paszkiewicz, *Księgozbiór Stanisława Staszica w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. Studium proveniencyjne*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 9, 1986, s. 79–124; E. Rose, *Księgozbiór Józefa Kalasantego Szaniawskiego zachowany w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 10, 1988, s. 33–61; M. Sipayło, *Polskie superexlibrisy XVI–XVIII wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego*, Warszawa 1988; J. Wojakowski, *Biblioteka Królewskiego Korpusu Kadetów w Warszawie*, Warszawa 1989; S. Rybandt, *Superekslibrisy prymasa Stanisława Karnkowskiego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 11, 1991, s. 5–26; eadem, *Księgozbiór szkoły pijarskiej i popijarskiej z Radomia w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 12, 1992, s. 55–94; S. Rybandt, *Księgozbiór prymasa Stanisława Karnkowskiego, źródło badań nad kulturą umysłową dostojnika kościelnego XVI w.*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 13, 1992, s. 117–130; E. Truskolaska, *Burmistrz siedemnastowiecznej Warszawy Karol Zabrzecki i jego księgozbiór*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 15, 1993, s. 121–154, eadem, *Burmistrz siedemnastowiecznej Warszawy Karol Zabrzecki i jego księgozbiór*, cz. 2. *Katalog*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 17, 1996, s. 127–289; *Katalog druków XV i XVI wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, T. 1–8, red. T. Komender, H. Mieczkowska, Warszawa 1994–2018; M. Czapnik, *Bożogrobcza Stanisław z Łowicza i jego księgozbiór*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 17, 1996, s. 17–49; E. Truskolaska, *Ob odnoj knige iz biblioteki I.I. Suwalova (k istorii pol'sko-russkich bibliofil'skich kontaktov epochi Prosvieščenijsa)*, [w:] *Rukopisy, redkie izdanija, archivy, iz fondov biblioteki Moskovskogo universiteta*, Moskwa 1997, s. 71–80; M. Cubrzyńska-Leonarczyk, *Germanika w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 18, 1997, s. 147–173; E. Bylina, H. Mieczkowska, *Oddział Starych Druków 1949–1980*, [w:] *Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie w latach 1945–1980*, Warszawa 1998, s. 269–285; M. Cubrzyńska-Leonarczyk, *Universitätsbibliothek Warschau*, [w:] *Handbuch deutscher historischer Buchbestände in Europe*, T. 6. *Polen*, oprac. M. Zacharska et al., Hildesheim 1999, s. 61–71; eadem, *Polonica zagraniczne — stare druki*, [w:] *Zbiory polonijne Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie i wybranych bibliotek instytutowych Uniwersytetu Warszawskiego: informator*, [całość oprac. J. Ćwiekowa et al.], Warszawa 1999, s. 23–36; eadem, *Polskie superekslibrisy XVI–XVIII wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego. Centuria druga*, Warszawa 2001; eadem, *Kanonik warszawski Jan Chociszewski (1572–1617) i jego księgozbiór*, „Roczniki Biblioteczne” 46, 2002, s. 177–195; A. Cetera, M. Czapnik, M. Grzegorzewska, *Szekspirowski apokryf (Egzemplarz „The Landgrave of Hessen... [1596] Edwarda Moningsa w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie)*, „Przegląd Humanistyczny” 47, 2003, nr 1, s. 71–87; *Piękne-rzadkie-cenne. Katalog wystawy. Druki XVIII w.* [dokument elektroniczny], oprac. H. Mieczkowska [et al.], Warszawa 2003; *Piękne-rzadkie-cenne. Katalog wystawy. Druki XV i XVI w.* [dokument elektroniczny], oprac. M. Czapnik [et al.], Warszawa 2005; *Piękne-rzadkie-cenne. Katalog wystawy. Druki XVII w.* [dokument elektroniczny], oprac. M. Cubrzyńska-Leonarczyk, K. Opalińska, Warszawa 2005; A. Cetera, M. Grzegorzewska, *Falszerstwo prawie doskonałe (Marginalia Williama Irelanda w książce Edwarda Moningsa „The Landgrave of Hessen... [1596] w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie)*, „Przegląd Humanistyczny” 48, 2004, nr 4, s. 133–143; E. Bylina, *Renesansowy księgozbiór rodziny Strzemboszów*, [w:] *Księgozbiory szlacheckie XVI–XVII wieku*, Warszawa 2004; K. Opalińska, *Instygator koronny Andrzej Lisiecki i jego księgozbiór*, [w:] *Księgozbiory szlacheckie...*; E. Truskolaska, *Księgozbiór bożogrobców miechowskich w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościel-

324	Warszawa	Biblioteka Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej ul. Koszykowa 55, parter, pokój 2, 00-659 Warszawa	brak szczegółowych danych ³⁵⁶
-----	----------	---	--

ne” 81, 2004, s. 353–369; M. Czapnik, *Edward Monings’s account of a visit to Hessen and the forgery of the „Shakespeare Library”*, „Polish Libraries Today” 6, 2005, s. 52–56; H. Mieczkowska, *Elk–Królewiec–Warszawa. Z dziejów unikatowych egzemplarzy Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 37–38, 2006, s. 95–104; M. Czapnik, *Księgozbiór ks. Jana Bogusławskiego świadectwem zainteresowań cysterskiego kaznodziei i tłumacza*, „Roczniki Biblioteczne” 53, 2009, s. 147–172; I. Wienczek, *O Pindarze i jego czytelnikach. Egzemplarz XVI-wiecznej edycji ze zbiorów BUW z rękopiśmiennymi zapiskami Ae. P. z Heidelbergu*, „Studia Źródłoznawcze” 46, 2009, s. 1–27; M. Czapnik, *Księgozbiór Krzysztoporskich. Z dziejów renesansowych bibliotek szlacheckich*, [w:] *Księgozbiory szlacheckie XVI–XVII wieku*, T. 2, Warszawa 2009; K. Opalińska, *Szlachta różnowiercza i pozostałości po jej księgozbiorach w zbiorach BUW (XVI w.)*, [w:] *Księgozbiory szlacheckie...*, T. 2; E. Bylina, *Z dziejów biblioteki kanoników regularnych laterańskich w Mstowie: druki XVI wieku w BUW*, „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” 3, 2009, s. 55–64; I. Wienczek, *Wydarte, zamazane, zaszyte — cenzura w bibliotekach klasztornych (na przykładzie druków XVI–XVII w. ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie)*, [w:] *Czytanie, czytelnictwo, czytelnik*, red. A. Żbikowska-Migoń, przy współpr. A. Luszpak, Wrocław 2011, s. 349–368; M. Czapnik, *Böcker från andra sidan havet. Äldre tryckta skrifter med svensk proveniens i universitetsbiblioteket i Warszawa [Książki zza morza — stare druki proveniencji szwedzkiej w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie]*, przeł. A. Wolodarski, „Biblis” 60, sek 125, 2012–2013, s. 2–25; H. Mieczkowska, *Szesnastowieczne bohemica w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, [w:] *Libri magistri muti sunt: pocta Jaroslave Kasparove*, red. A. Cisarova Smitkova, A. Jelinkova, M. Svobodova, Praha 2013, s. 133–151; I. Wienczek, *O cenzurowaniu ksiąg w dawnych bibliotekach klasztornych*, „Hereditas Monasteriorum” 2013, nr 2, s. 195–218, http://issuu.com/hereditas_monasteriorum/docs/artyku110/24; M. Czapnik, *Druki proveniencji szwedzkiej w księgozbiorze warszawskiej księżnicy uniwersyteckiej*, „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” 7–8, 2013–2014, s. 267–273; E. Bylina, *Pocysterskie księgozbiory z Koprzywnicy, Sulejowa i Wąchocka w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, [w:] *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, T. 3, Wrocław 2014, s. 185–203; M. Czapnik, *Księgozbiory klasztorów w Łowiczu i ich pokasacyjne losy*, [w:] *Kasaty klasztorów...*, s. 205–220; I. Wienczek, *O jezuitcie Andrzeju Obrębskim (ok. 1567–1639). Przyczynek do dziejów klasztornej cenzury bibliotecznej*, „Studia Źródłoznawcze” 52, 2014, s. 73–89; E. Bylina, *Samuel Bogumił Linde — scenariusz wystawy*, [w:] *Bibliotheca Lindiana. Samuel Bogumił Linde (1771–1847) pierwszy dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. W 165. rocznicę śmierci*, red. M. Cubrzyńska-Leonarczyk, Warszawa 2015, s. [273]–299; M. Czapnik, *Książkowe znaki własnościowe i ich znaczenie dla ochrony zbiorów przed kradzieżą*, „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2015, nr 4; eadem, *Oprawy druków poznańskiego Monogramisty MC*, [w:] *Tegumentologia polska dzisiaj. Polish Bookbindings Studies Today*, Toruń 2015, s. 133–164; H. Mieczkowska, „Osobliwość nieznana”. *Zakupy starych druków w Bibliotece Publicznej przy Królewskim Uniwersytecie Warszawskim*, Warszawa 2015, s. 83–99.

³⁵⁶ Zob. <https://www.arch.pw.edu.pl/Studia/Biblioteka>.

325	Warszawa	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Warszawsko-Praskiej ul. Mehoffera 2, 03-131 Warszawa-Tarchomin	ponad 100 druków ³⁵⁷
326	Warszawa	Biblioteka Zamku Królewskiego pl. Zamkowy 4, 00-277 Warszawa	2500 druków ³⁵⁸
327	Warszawa	Centralna Biblioteka Geografii i Ochrony Środowiska Polskiej Akademii Nauk (Zbiory specjalne) ul. Twarda 51/55, 00-818 Warszawa	brak szczegółowych danych ³⁵⁹
328	Warszawa	Centralna Biblioteka Rolnicza im. Michała Oczapowskiego Krakowskie Przedmieście 66, 00-950 Warszawa	828 woluminów ³⁶⁰
329	Warszawa	Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (Dział Zbiorów Specjalnych) ul. Ostrobramska 109, 04-041 Warszawa	3 tysiące druków (stan na 2009 rok — aktualizacja w 2016 roku) ³⁶¹
330	Warszawa	Czytelnia Naukowa nr 1 (Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy) ul. św. Wincentego 85, 03-291 Warszawa	kilka druków ³⁶²
331	Warszawa	Główna Biblioteka Lekarska im. Stanisława Konopki (Dział Starej Książki Medycznej/Zbiorów Specjalnych) ul. Jazdów 1A, 00-467 Warszawa	około 4 tysiące woluminów, w tym 5 inkunabułów (stan na 2014 rok) ³⁶³
332	Warszawa	Główny Urząd Miar (Biblioteka) ul. Elektoralna 2, 00-139 Warszawa	1 druk z XVIII wieku ³⁶⁴

³⁵⁷ <http://wsddwp.edu.pl/o-bibliotece/>. Według *Bibliotek Kościoła Katolickiego...* (s. 129) w 2005 roku w zbiorach tych znajdowało się 21 woluminów starych druków.

³⁵⁸ <https://www.zamek-krolewski.pl/biblioteka>.

³⁵⁹ <http://www.cbgiios.pan.pl/specjalizacja-zbiorow.html>.

³⁶⁰ <http://cbr.gov.pl/index.php/o-bibliotece.html>.

³⁶¹ <https://dzieje.pl/aktualnosci/90-lat-centralnej-biblioteki-wojskowej>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Centralna_Biblioteka_Wojskowa.

³⁶² <http://www.czarniecki.edu.pl/joomla/index.php/o-nas/partnerzy>.

³⁶³ J. Kapuścik, *Główna Biblioteka Lekarska — wczoraj i dziś*, „Przegląd Biblioteczny” 1, 1996, s. 30, http://medioteka.uw.edu.pl/Content/2481/p1996_1_03.pdf; W. Giermaziak, M. Kulesza, *Dział Zbiorów Specjalnych Głównej Biblioteki Lekarskiej im. Stanisława Konopki w Warszawie (1995–2013)*, „Forum Bibliotek Medycznych” 7, 2014, nr 1 (13), s. 376–377, http://cybra.lodz.pl/Content/11295/373_FBM_2014_1.pdf; zob. też M. Sołtyśiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 261.

³⁶⁴ Rozmowa telefoniczna oraz korespondencja e-mailowa z bibliotekarzem GUM panią Agnieszką Fietkiewicz-Zapalską z 6 grudnia 2019 roku.

333	Warszawa	Klasztor Ojców Bazylianów (Biblioteka) ul. Miodowa 16, 00-246 Warszawa	146 druków w 211 woluminach (druki cyryliczne) (stan na 2013 rok) ³⁶⁵
334	Warszawa	Kolegium Zakonu Pijarów (Biblioteka) ul. Gwintowa 3, 00-704 Warszawa	brak szczegółowych danych ³⁶⁶
{334}	{Warszawa}	{Kuria Prowincjalna Prowincji Matki Bożej Niepokalanej Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanie) ul. Zakroczyńska 1, 00-225 Warszawa}	{brak szczegółowych danych}
335	Warszawa	Muzeum Sportu i Turystyki (Biblioteka) ul. Wybrzeże Gdyńskie 4, 01-531 Warszawa	12 druków z XVII–XVIII wieku ³⁶⁷
336	Warszawa	Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma (Biblioteka) ul. Tłomackie 3/5, 00-090 Warszawa	prawie 2500 druków (stan na 2009 rok) ³⁶⁸
337	Wejherowo	Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej (Dział Rękopisów i Starodruków) ul. Zamkowa 2A, 84-200 Wejherowo	411 druków (stan na 2017 rok) ³⁶⁹
338	Wieliczka	Klasztor i Parafia pw. św. Franciszka z Asyżu ul. br. Alojzego Kosiby 31, 32-020 Wieliczka	brak szczegółowych danych ³⁷⁰
339	Wieliczka	Muzeum Żup Krakowskich ul. Zamkowa 8, 32-020 Wieliczka	ponad 80 woluminów ³⁷¹

³⁶⁵ W zbiorze tym znajdują się 64 pozycje o proveniencji z Krystynopola, 2 pozycje z Buczacza oraz pojedyncze druki z Łucka, Dobromiła, Lublina, Lwowa, Mariapouczu, Białej, Zamościa i Chełmu — zob. *Katalog druków cyrylicznych XVI–XVIII wieków w zbiorach biblioteki klasztoru oo. Bazylianów w Warszawie*, oprac. R. Lepak, Warszawa 2013, s. 20.

³⁶⁶ Zob. M. Nowak, *Starodruki z oficyn Prus Królewskich i Warmii w Bibliotece Warszawskiego Kolegium Pijarów* (praca licencjacka), Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2005.

³⁶⁷ *Najstarsze książki w zbiorach Biblioteki Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie. Katalog*, oprac. H. Jeznak, B. Mikocka, Warszawa 2009; <https://www.sendsport.pl/product-pol-552-Najstarsze-ksiazki-w-zbiorach-Biblioteki-Muzeum-Sportu-i-Turystyki-w-Warszawie-Katalog.html>.

³⁶⁸ E. Małkowska-Bieniek, *Polskie judaika jako magnes turystyczny*, „Turystyka Kulturowa” 4, 2009, s. 54, http://www.turystykakulturowa.org/pdf/2009_04_02.pdf; zob. też <http://www.jhi.pl/zbiory/biblioteka>.

³⁶⁹ <http://www.muzeum.wejherowo.pl/d/o-muzeum/dziaj/dzia-rekopisow-i-starodrukow/?cat=26>. Według https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Pi%C5%9Bmiennictwa_i_Muzyki_Kaszubsko-Pomorskiej_w_Wejherowie zbiór ma liczyć 500 druków. Zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbicka, op. cit., s. 265.

³⁷⁰ Zob. <https://wiadomosci.wp.pl/sprawcy-kradziezy-starodrukow-w-wieliczcze-chca-dobrowolnie-poddac-sie-karze-6031694440498305a>. W 2009 roku z biblioteki zginęło 250 ksiąg, w tym inkunabuły — zob. <https://ksiazki.wp.pl/policja-odnalaza-skradzone-starodruki-6146230614173825a>.

³⁷¹ <http://muzeum.wieliczka.pl/biblioteka-i-archiwum/archiwum/>.

340	Wieliczka	Parafia św. Klemensa (Biblioteka) ul. Zamkowa 7, 32-020 Wieliczka	co najmniej 663 druki, w tym 42 inkunabuły, 277 druków z XVI wieku i 344 druki z XVII wieku ³⁷²
341	Wieluń	Muzeum Ziemi Wieluńskiej ul. Narutowicza 13, 98-300 Wieluń	co najmniej 1 wolumin ³⁷³
342	Włocławek	Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego im. księży Chodyńskich ul. Prymasa S. Karnkowskiego 3, 87-800 Włocławek	około 17 006 woluminów, w tym 736 woluminów inkunabułów ³⁷⁴
343	Wodzisław Śląski	Muzeum (Dział historii) ul. ks. płk. Wilhelma Kubsza 2, 44-300 Wodzisław Śląski	co najmniej 18–19 druków (7 z XVII–XVIII wieku) ³⁷⁵
344	Wrocław	Archiwum Archidiecezjalne i Biblioteka Kapitulna ul. Kanonia 12, 50-329 Wrocław	ponad 40 tysięcy druków, w tym 730 inkunabułów (stan na 2009 rok) ³⁷⁶

³⁷² D. Krysa, *Przewodnik po gotyckim kościele p.w. św. Klemensa w Wieliczce*, Wieliczka 2018, s. 23–24, http://wieliczkaklemens.pl/img/cms/gotycki_klemens_przewodnik_2018.pdf; zob. też B. Zapadlińska, *Skarbiec parafialny*, „Panorama Powiatu Wielickiego” 10/12, 2002, s. 1.

³⁷³ <http://www.muzeum.wielun.pl/wielun/02/index.html>; <https://www.e-kalejdoskop.pl/muzea-a217/ocalona-od-stosu-r1378>.

³⁷⁴ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 130; J. Witczak, op. cit. Według T. Stolarczyka (*Inwentarz inkunabułów i starych druków poddominikańskich z Sieradza w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku*, „Forum Bibliotek Medycznych” 8, 2015, nr 1 (15), s. 147, <http://digital.fides.org.pl/dlibra/doccontent?id=1701>) biblioteka posiada około 20 tysięcy druków, w tym 1 tysiąc inkunabułów. W zbiorach tych znajduje się również kolekcja starych druków z Biblioteki Kapituły Katedralnej (21 inkunabułów oraz 687 pozycji w 649 woluminach druków z XVI–XVIII wieku), z byłego klasztoru dominikańskiego w Sieradzu (304 dzieła w 231 woluminach, w tym 46 inkunabułów, 94 druki z XVI wieku, 67 druków z XVII wieku oraz 24 druki z XVIII wieku) oraz księgozbiór księży Chodyńskich (1070 pozycji w 736 woluminach, w tym 127 pozycji w 129 woluminach dubletów) — zob. ibidem, s. 141; B. Iwańska-Cieślak, *Biblioteka kapituły katedralnej we Włocławku*, Bydgoszcz 2013, s. 191, 213–214; K. Rulka, *Księgozbiór księży Chodyńskich w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku*, „Studia Włocławskie” 3, 2000, s. 418, http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Studia_Wloclawskie/Studia_Wloclawskie-r2000-t3/Studia_Wloclawskie-r2000-t3-s418-438/Studia_Wloclawskie-r2000-t3-s418-438.pdf.

³⁷⁵ <https://www.nowiny.pl/informacje/138367-muzeum-pokaze-starodruki-odnalezione-w-polomi.html>; <http://muzeum.wodzislav.pl/news.php?id=216>; zob. też <http://muzeum.wodzislav.pl/page.php?id=39>.

³⁷⁶ *Kościół i kaplice Archidiecezji Wrocławskiej*, red. J. Pater, Wrocław 2002, s. 37, <https://www.smialowice.pl/tinyMCE/plugins/filemanager/files/Archidiecezja.pdf>; por. *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 265; J. Pater, *Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 1–2 (24–25), (2007), s. 95, [http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_\(24_25\)/](http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_(24_25)/)

345	Wrocław	Archiwum Państwowe (Biblioteka) ul. Pomorska 2, 50-215 Wrocław	271 woluminów ³⁷⁷
346	Wrocław	Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego (Zbiory specjalne) ul. C.K. Norwida 29, 50-375 Wrocław	326 druków ³⁷⁸ (stan na 2009 rok)
347	Wrocław	Biblioteka Papieskiego Wydziału Teologicznego pl. Katedralny 14, 50-329 Wrocław	około 9800 druków, w tym 14 inkunabułów, 775 druków z XVI wieku oraz 2040 druków z XVII wieku (stan na 2009 rok) ³⁷⁹
348	Wrocław	Biblioteka Uniwersytecka (Oddział Starych Druków) ul. Fryderyka Joliot-Curie 12, 50-383 Wrocław	około 317 tysięcy druków w około 230 tysiącach woluminów, w tym 3270 inkunabułów, około 40 tysięcy druków z XVI wie- ku ³⁸⁰

Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_(24_25)-s90-97/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_(24_25)-s90-97.pdf; *Biblioteki naukowe Wrocławia. Informator*, oprac. B. Makarska-Deszcz, Wrocław 2009, s. 69.

³⁷⁷ <https://www.ap.wroc.pl/informacje-o-zasobie-biblioteki-archiwum>. Zob. też B. Kumor, *Starodruki o tematyce śląskiej w Bibliotece Archiwum Państwowego we Wrocławiu*, „Roczniki Biblioteczne” 47, 2003, s. 169–200; B. Kumor-Gomułka, *Biblioteka Archiwum Państwowego we Wrocławiu*, [w:] *Archiwum Państwowe we Wrocławiu 1811–2011. Przeszłość i współczesność*, red. J. Drozd, J. Gołaszewski, Wrocław 2011, s. 192–203.

³⁷⁸ *Biblioteki naukowe Wrocławia...*, s. 28. Zob. też <http://www.bibl.up.wroc.pl/ksiego.html>.

³⁷⁹ *Biblioteki naukowe Wrocławia...*, s. 33. W ramach kolekcji wyróżniono ponadto prawie 200 poloników (162 notowane w *BP Estreichera*) oraz około 750 druków śląskich. Zob. też *Starodruki cenne księgozbioru Biblioteki Głównej Papieskiego Wydziału Teologicznego i Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławiu*, red. A. Skura, Wrocław 1993. Według http://www.pwt.wroc.pl/biblioteka/index.php?id=4&idp=2&idpp=2&lang=_pl w bibliotece znajduje się około 7500 woluminów starych druków, w tym 14 inkunabułów. Dane te powtarza również J. Witzak (op. cit.). Z kolei w *Bibliotekach Kościoła Katolickiego...* (s. 61) podano, że w 2005 roku w bibliotece znajdowało się około 7412 woluminów starych druków, w tym 12 woluminów inkunabułów.

³⁸⁰ W zbiorach tych znajduje się około 10 tysięcy poloników z XVI–XVIII wieku — zob. <https://www.bu.uni.wroc.pl/oddzialy/piasek/oddzial-starych-drukow-zbiory>. Według <https://www.bu.uni.wroc.pl/zbiory/specjalne> biblioteka posiada 310 tysięcy jednostek starych druków, w tym 3200 inkunabułów oraz 2 tysiące poloników z XVI wieku. Zob. też A.F. Stenzler, *Librorum saeculo XV impressorum, quos Bibliotheca Universitatis tenet, conspectus generalis*, Wratislaviae 1861; B. Dudik, *Karls von Žerotin Böhmische Bibliothek in Breslau*, Praga 1877; H. Linke, *Katalog der Lehrerbibliothek* [des Elisabeth — Gymnasiums], cz. 1–3, Breslau 1895–1897; H. Mau, *Katalog der mit Lehrerbibliothek des Königlichen Gymnasiums Johanneum vereinigten Bibliotheca*

349	Wrocław	Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław	226 woluminów (stan na 2016 rok) ³⁸¹
350	Wrocław	Biblioteka Uniwersytetu Medycznego (Oddział Zbiorów Specjalnych) ul. Marcinkowskiego 2–6, 50-368 Wrocław	brak szczegółowych danych ³⁸²
351	Wrocław	Biblioteka Wydziału Architektury (Politechni- ka Wrocławska) ul. Chemiczna 4, 50-336 Wrocław	około 20–30 wolu- minów ³⁸³

Rudolfina, cz. 1–5, Liegnitz 1905–1914; R. Mende, *Katalog der Leichenpredigten — Sammlungen der Peter — Paul Kirchenbibliothek und anderer Bibliotheken in Liegnitz*, Marktschellenburg 1938–1940; B. Kocowski, *Historyczne podstawy organizacji zbioru starych druków w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu*, Wrocław 1955; H. Szwejkowska, *Biblioteka klasztoru cysterek w Trzebnicy*, Wrocław 1955; A. Sadowska, *Nieznane Estreicherom polonica w zasobie starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*, cz. 1, „Roczniki Biblioteczne” 2, 1958, s. 155–188; eadem, *Nieznane Estreicherom polonica w zasobie starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*, cz. 2, „Roczniki Biblioteczne” 9, 1965, s. 171–197; B. Kocowski, *Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*, cz. 1–3, Wrocław 1959–1977; B. Górka, A. Skura, *Książka polska wydawana na Śląsku w XV–XVIII w.*, Wrocław 1975; A. Skura, *Trauerschriften vom 16. bis 18. Jahrhundert in der Universitätsbibliothek Wrocław*, [w:] *Leichenpredigten als Quelle historischer Wissenschaften*, T. 3, Marburg/Lahn 1984, s. 337–345; *Katalog ausgewählter Leichenpredigten der ehemaligen Stadtbibliothek Breslau*, oprac. R. Lenz [et al.], Marburg/Lahn 1986; A. Skura, *Katalog druków XV–XVIII w. z zakresu poetyki i retoryki*, Wrocław 1987; idem, *Zbiór starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu jako źródło do badań nad dziejami książki na Śląsku*, „Studia o Książce” 17, 1988, s. 191–201; J. Ożóg, *Katalog poloników XVI w. Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*, T. 1–2, Wrocław 1988–1991; E. Stoeffel-Ożóg, *Numizmatyka i medalierstwo; Katalog dzieł ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*, Wrocław 1992 [zawiera około 600 starych druków]; A. Skura, *Catalogus van Nederland gedrukte boeken in de Univeriteitsbibliothek van Wrocław*, Leiden 1996; idem, *Stare druki*, [w:] *Polonica zagraniczne w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Informator*, Wrocław 1998, s. 136–149.

³⁸¹ A. Rogalińska, *Ewolucja metod udostępniania zbiorów specjalnych*, [w:] *Biblioteka na miarę. Przestrzeń, zasoby, usługi*, red. M. Świrad, B. Żmigrodzka, Wrocław 2016, s. 87, http://www.dbc.wroc.pl/Content/33811/Biblioteka_na_miare_.pdf. W 2008 roku w bibliotece miały znajdować się 233 stare druki — zob. eadem, *Kolekcja starych druków w Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu*, [w:] *Ewolucja procesów bibliotecznych na tle dziejów Biblioteki Głównej Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu*, red. B. Żmigrodzka, Wrocław 2007, s. 31–46, za: E. Cieślińska, K. Żmigrodzka, *Czy na pewno zagrożenie? Książka cyfrowa jako alternatywa i ratunek dla książki drukowanej na przykładzie Dolnośląskiej Biblioteki Cyfrowej*, [w:] *Dokąd zmierzamy? Książka i jej czytelnik: materiały z II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Szczecińskiego, Międzyzdroje, 20–22 września 2007 r.*, red. R. Gaziński, Szczecin 2008, s. 145, <http://zbc.ksiaznica.szczecin.pl/Content/18106/Seria%20BZP%20T%20IV.pdf>. Pozycja *Biblioteki naukowe Wrocławia...* (s. 26) zbiór starych druków określa na „223 jedn. oblicz.”.

³⁸² Zob. <http://bg.umed.wroc.pl/biblioteka-wczoraj-i-dzis.html>.

³⁸³ Informacje dr Doroty Sidorowicz-Mulak. Zob. też <https://doba.pl/wroclaw/artukul/-foto-przekazanie-wladzy-na-politechnice-wroclawskiej/13742/0>.

352	Wrocław	Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich (Dział Starych Druków) ul. Szewska 37, 50-139 Wrocław	68 080 woluminów, w tym 485 inkunabułów (w 394 woluminach), 7287 woluminów z XVI wieku, 15 563 woluminy z XVII wieku oraz 42 588 woluminów z XVIII wieku ³⁸⁴
-----	---------	---	---

³⁸⁴ Zbiory zawierają 3848 poloników z XVI wieku, 11 848 poloników z XVII wieku oraz 23 965 poloników z XVIII wieku, a także 554 tytuły (w 2150 woluminów) czasopism oraz 98 woluminów muzykaliów — zob. <https://ossolineum.pl/index.php/biblioteka-ossolineum/dzialy-i-gabinety/dzial-starych-drukow/>. Zob. też K. Heintsch, *Fragment druku Świętopelka Fiola w Bibliotece Zakładu im. Ossolińskich*, „Ze Skarbca Kultury” 1953, z. 2 (5), s. 78–94; K. Schuster, *Fragment biblioteki Łukasza Opalińskiego w Ossolineum*, „Ze Skarbca Kultury” 1955, z. 1 (7), s. 219–245; *Katalog inkunabułów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu*, na podstawie materiałów K. Piekarskiego oprac. A. Kawecka-Gryczowa, Wrocław 1956; K. Zathej, *Księgozbiór starych druków Biblioteki Zakładu im. Ossolińskich we Wrocławiu*, „Rocznik Zakładu Narodowego im. Ossolińskich” 5, 1957, s. 677–682; H. Oprawko, J. Seifert-Mechowa, *Materiały bibliograficzne XVII i XVIII wieku ze zbioru poloników Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu*, „Roczniki Biblioteczne” 4, 1960, s. 521–581; eadem, *Materiały bibliograficzne XVII i XVIII wieku ze zbioru poloników Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu*, „Roczniki Biblioteczne” 8, 1964, s. 189–233; J.A. Kosiński, *Fragment księgozbioru Piotra Kmity w Bibliotece Ossolineum*, „Ze Skarbca Kultury” 1964, z. 16, s. 116–132; J.A. Kosiński, J. Szczepaniec, *Rękopiśmienne dedykacje autorskie XVI–XVIII w. w zbiorach starych druków Biblioteki Ossolineum*, „Ze Skarbca Kultury” 1964, z. 16, s. 187–213; *Katalog starych druków Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Polonica wieku XVI*, z materiałów rejestracyjnych K. Zatheya oprac. M. Bohonos, Wrocław 1965; J.A. Kosiński, *Monumenta Zygmunta Augusta w zbiorach Ossolineum*, „Roczniki Biblioteczne” 11, 1967, nr 1–2, s. 407–423; B. Górka, *Katalog kalendarzy XVII–XVIII w. w zbiorach Biblioteki Ossolineum*, Wrocław 1968; eadem, *Katalog czasopism XVI–XVIII w. w zbiorach Starych Druków Biblioteki Ossolineum*, „Ze Skarbca Kultury” 1969, z. 15, s. 7–262; E. Triller, *Katalog inkunabułów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Kontynuacja katalogu Alodii Kaweckiej-Gryczowej*, „Ze Skarbca Kultury” 1969, z. 15, s. 263–290; idem, *Materiały do bibliografii druków urzędowych XVIII w. w Polsce w zbiorach Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, „Ze Skarbca Kultury” 1969, z. 20, s. 211–274; J. Szczepaniec, *Mikołaj Rej na tle epoki i w tradycji — wystawa w Bibliotece Ossolineum z okazji czterechsetnej rocznicy śmierci Reja*, „Ze Skarbca Kultury” 1970, z. 21, s. 265–280; B. Górka, *Bresslauer Mercurius aus dem Königreich Pohlen 1697–1699*, „Ze Skarbca Kultury” 1972, z. 23, s. 253–269; J. Szczepaniec, *Co to jest być prawdziwym patriotą? — jakobińska broszura z 1794 r. Zagadnienia autorstwa i tekstu*, „Ze Skarbca Kultury” 1973, z. 24, s. 25–56; Z.M. Zachmacz, *Komisja Edukacji Narodowej na tle epoki*, Wrocław 1973; B. Górka, *Książka polska wydawana na Śląsku w XV–XVIII wieku*, wstępem poprzedził A. Skura, Wrocław 1975; eadem, *Stanisława Orzechowskiego „Policja Królestwa Polskiego” — fragment nieznanego druku z XVI w.*, „Ze Skarbca Kultury” 1976, z. 27, s. 5–12; *Skarby kultury narodowej: ze zbiorów Biblioteki Narodowej, Jagiellońskiej i Ossolineum*, red. T. Rabek, Wrocław 1978; W. Tyszkowski, *Z cenzorskiej działalności Jurysdykcji Marszałkowskiej w Warszawie. Spalenie numeru „Gazette d’ Utrecht” z 21 czerwca 1768 r.*, „Ze Skarbca Kultury” 1980, z. 33,

s. 95–104; B. Górška: *Nordischer Mercurius (1683–1684) w zbiorach Biblioteki Ossolineum*, „Ze Skarbca Kultury” 1984, z. 40, s. 21–57; *Katalog starych druków Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Polonica wieku XVII*, T. 1–2, oprac. B. Górška, W. Tyszkowski, Wrocław 1991–1992; *Katalog starych druków Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Polonica wieku XVII*, T. 2–8, oprac. W. Tyszkowski, Wrocław 1993–1996; *Katalog starych druków Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Polonica wieku XVII*, T. 9, oprac. G. Rolak, W. Tyszkowski, Wrocław 1997; W. Tyszkowski, *Polskie katalogi księgarskie z XVIII w., w zbiorach Biblioteki Ossolineum*, „Ze Skarbca Kultury” 1986, z. 42, s. 35–92; idem, *Walenty Bogusław Szypiński. Wiersz weselny na ślub Filipa Bokija i Zofii Zawadzkiej (r. 1645)*, „Genealogia” 2, 1992, s. 87–103; M. Góralska, *Fragment księgozbioru Michała Hieronima Juszyńskiego w Bibliotece Ossolineum*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 5, 1994, s. 161–180; M.K. Sulowski, *Zakony i klasztory, z których pochodzą druki z XV, XVI, XVII wieku znajdujące się w zbiorach Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich* (praca magisterska), Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 1994; *Emblematy w ossolińskich zbiorach druków i rękopisów XVI–XVIII w.*, oprac. D. Platt, Wrocław 1995; E. Piasecka-Szczerbińska, *Bibliotheca Brodzkiana — zbiory Eugeniusza Brodzkiego w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich*, Wrocław 1996; *Stanisław Staszic — patron Miejskiej Biblioteki w Lubinie*, oprac. J. Grześkowiak, Wrocław-Lubin 1996; W. Tyszkowski, *[Anonima] Oda na dzień weselny Feliksa Ołędzkiego i Róży Węgleńskiej (r. 1775)*, „Genealogia” 7, 1996, s. 115–118; *Katalog der Leichenpredigten und sonstiger Trauerschriften in der Bibliothek des Ossolineums Wrocław (Breslau)*, oprac. R. Lenz [et al.], Sigmarinen 1998; J. Długosz, *Ossoliński zbiór rękopiśmiennych dedykacji autorskich i proveniencyjnych*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 10, 1999, s. 243–250; M. Piłtyczak-Majerowicz, *Księgozbiory zakonne w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 10, 1999, s. 281–294; W. Tyszkowski, *Kolekcja poloników XVII w. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu — próba charakterystyki*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 10, 1999, s. 275–281; G. Rolak, *Anonima „Pulcheryja” albo Pandora polska z 1774 r.*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 11, 2000, s. 137–151; W. Tyszkowski, *Zarys historii Działu Starych Druków Zakładu Narodowego im. Ossolińskich 1918–1998*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 11, 2000, s. 217–226; J. Długosz, *Nowe możliwości badań proveniencyjnych starych druków*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 12, 2001, s. 175–183; W. Tyszkowski, *Ryciny Henryka Czecha w zbiorach starych druków Ossolineum*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 12, 2001, s. 169–174; idem, *Z problematyki badań proveniencyjnych. Fragment Biblioteki ks. Lubomirskich w Przeworsku w zbiorach starych druków Ossolineum. Komunikat*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 12, 2001, s. 185–187; *Biblia: słowo i obraz. Katalog wystawy, kwiecień 2002*, oprac. M. Orzeł, G. Rolak, W. Tyszkowski, Wrocław 2002; J. Długosz, *Dedykacje autorskie na książkach ofiarowanych Władysławowi Dominikowi Ostrogskiemu-Zaslawskiemu (1616–1656)*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 13, 2002, s. 7–11; G. Rolak, *Fragment księgozbioru Józefiny z Mniszchów Potockiej w zbiorach Działu Starych Druków ZNiO*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 13, 2002, s. 137–176; W. Tyszkowski, *Produkcja drukarni Jana Filipowicza we Lwowie*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 13, 2002, s. 13–37; idem, *Na tropach nieznannej drukarni w Zamościu*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 14, 2003, s. 109–118; G. Rolak, *W kręgu Potockich z Tulczyzna. Fragment kolekcji Biblioteki Tulczyńskiej w zbiorach Działu Starych Druków Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 15, 2004, s. 157–181; Mundus Mercatorius. *Świat kupiecki czasów nowożytnych w miarach i dokumentach. Katalog wystawy kwiecień–lipiec 2005*, wstęp i układ katalogu R. Skowron, red. M. Orzeł, Wrocław 2005; G. Rolak, *Dzielo Komisji przez delegację Rzeczypospolitej wyznaczonej do poznania pretensji Zakonu Maltańskiego. Na podstawie druku z 1774 r.*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 16, 2005, s. 115–137; idem, *Z Afryki do Polski. Dar Eustachego Sapiehy dla*

353	Wrocław	Muzeum Narodowe (Biblioteka) pl. Powstańców Warszawy 5, 50-153 Wrocław	1501 druków w 1259 woluminach (stan na 2018 rok) ³⁸⁵
-----	---------	---	---

Ossolineum, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 17, 2006, s. 155–175; D. Sidorowicz, *Spod wrocławskich pras. Nowe nabytki Działu Starych Druków ZNiO*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 17, 2006, s. 145–154; *Wszystkie Modlitwy Rzeczypospolitej. Katalog wystawy 3 lipca–30 sierpnia 2009*, oprac. katalogu D. Sidorowicz, Wrocław 2009; D. Sidorowicz, *Gromadzenie i opracowanie starych druków w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich. Historia, współczesność, perspektywy*, [w:] *L'vivska nacional'na naukova biblioteka Ukraini imieni V. Stefaniika, istorija i sučasnist*, L'viv 2010; D. Sidorowicz, M. Grocholska, *Konserwacja i digitalizacja zbiorów biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu*, [w:] *Między teorią a praktyką. Ochrona zbiorów w małych bibliotekach i archiwach*, red. A. Czajka, R. Lis, Cieszyn 2010 (e-book); D. Sidorowicz, *Digitalizacja starych druków biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu*, [w:] *Wykorzystanie funduszy europejskich w bibliotece Ossolineum i Książnicy Cieszyńskiej*, red. B. Bednarska-Michalska, Wrocław-Toruń 2010; D. Sidorowicz-Mulak, *Profil gromadzenia starych druków*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 22, 2011, s. 267–269; eadem, *Ossolińskie stare druki w Sieci. Opracowanie i udostępnianie*, [w:] *Dobra kultura w Sieci*, red. E. Herden, A. Seidel-Grzesińska, K. Stanicka-Brzezicka, Wrocław 2012; A. Franczyk-Cegła, *Fragmenty księgozbioru klasztoru karmelitów w Sąsiadowicach w zbiorach Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, „Hereditas Monasteriorum” 6, 2015, s. 117–156; D. Sidorowicz-Mulak, *Z królewskich księgozbiorów XVII–XVIII wieku. Oprawy z supereklibrisami polskich królów i królowych ze zbiorów Ossolineum*, [w:] *Tegumentologia polska dzisiaj*, red. A. Wagner, Toruń 2015, s. 299–324; D. Sidorowicz-Mulak, A. Wagner, *Dzieło Vesaliusa w oprawie Mistrza Dawida a problem początków księgozbioru króla Zygmunta Augusta*, „Roczniki Biblioteczne” 59, 2015, s. 3–24; A. Franczyk-Cegła, *Podróże i odkrycia geograficzne na kartach osiemnastowiecznych starych druków*, [w:] *W czwartek o szesnastej. Wybrane wykłady ossolińskie z lat 2014–2016*, red. T. Sokół, Wrocław 2016, s. 15–38; D. Sidorowicz-Mulak, *Królewskie księgi w Ossolineum i ich proveniencje. O kilkunastu woluminach z biblioteki Zygmunta Augusta*, [w:] *W czwartek o szesnastej...*, s. 151–172; A. Franczyk-Cegła, *Francuskie cymelia w zbiorach Działu Starych Druków Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 26–27, 2016, s. 9–45; eadem, *Zarys dziejów klasztoru oo. karmelitów w Sąsiadowicach*, „Nasza Przeszłość” 2016, nr 125, s. 75–126; eadem, *Pinocciana w zbiorach Działu Starych Druków Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, „Z Badań nad Książką i Księgozbiarami Historycznymi” 10, 2016, s. 59–78; eadem, *Nieznany prognostyk astrologiczny Jana z Głogowa na 1505 rok*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich” 28, 2017, s. 145–158; eadem, *Inkunabuly i szesnastowieczne polonika z kolekcji Ossolineum*, „Spotkania z Zabytkami” 2017, nr 9–10, s. 49–52; eadem, *Zbiory książkowe Biblioteki im. Gwalberta Pawlikowskiego*, „Galicja. Studia i Materiały” 2017, nr 3, s. 121–146; eadem, *Книгозбірня oo. кармелітів з Суусідовичів у зібраннях Львівської Національної Наукової Бібліотеки України ім. В. Стефаника і Національного Закладу ім. Оссолінських у Вроцлаві*, „Zapyski Lwiwskoji Naukowej Biblioteki im. W. Stefanyka” 2017, nr 25, s. 24–57; *Katalog druków XVI wieku z historycznej kolekcji Ossolineum*, red. D. Sidorowicz-Mulak, Wrocław 2017; D. Sidorowicz-Mulak, *Dział Starych Druków ZNiO i jego kolekcja*, [w:] *Nie tylko książki. Ossolińskie kolekcje i ich opiekunowie*, red. M. Dworsatschek, Wrocław 2018, s. 103–147.

³⁸⁵ B. Fercowicz, M. Piotrowska, *Sztuka druku. Europejskie oficyny wydawnicze w starodrukach biblioteki Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Katalog wystawy*, Wrocław 2018, s. 7–8; zob. też <https://mnwr.pl/wizyta/biblioteka/>; <https://mnwr.pl/sztuka-druku/>.

354	Wschowa	Klasztor Zakonu Braci Mniejszych — Franciszkanie (Biblioteka) ul. Klasztorna 2, 67-400 Wschowa	co najmniej 832 druki, w tym 45 inkunabułów, 285 druków z XVI wieku oraz 402 dru- ki z XVII wieku ³⁸⁶
355	Wschowa	Muzeum Ziemi Wschowskiej (Biblioteka Naukowa) pl. Zamkowy 2, 67-400 Wschowa	brak szczegółowych danych ³⁸⁷
356	Zabrze	Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Fusieckiego ul. ks. Józefa Londzina 3, 41-800 Zabrze	16 woluminów ³⁸⁸
357	Zabrze	Muzeum Górnictwa Węglowego (Biblioteka) ul. Jodłowa 59, 41-800 Zabrze	brak szczegółowych danych ³⁸⁹
358	Zakliczyn	Klasztor i Parafia pw. Matki Bożej Anielskiej ul. Klasztorna 2, 32-840 Zakliczyn	brak szczegółowych danych ³⁹⁰
359	Zakroczym	Biblioteka Prowincjonalna Klasztoru Braci Mniejszych Kapucynów/Centrum Duchowości „Honoratianum” ul. O. Honorata Koźmińskiego 36, 05-170 Zakroczym	9860 druków, w tym 33 inkunabuły (stan na 2007 rok) ³⁹¹

³⁸⁶ Wśród zbiorów tych 274 tytułów to wydania polskie — zob. https://www.winobranie.pl/artykuly.php/6/213,klasztor_franciszkanow_we_wschowie. Zob. też K. Soliński, *Biblioteka kościoła ewangelickiego imienia Żłóbka Chrystusa (Kripplein Christi) we Wschowie w świetle fragmentu jej księgozbioru w zasobach Biblioteki Narodowej oraz innych źródeł*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 47, 2016, s. 25–50.

³⁸⁷ Zob. <http://muzeum.wschowa.pl/zbiory/>; „Soli Deo Gloria”. *Protestanckie dziedzictwo kulturowe Ziemi Wschowskiej w XVI–XVIII wieku*, red. M. Małkus, K. Szymańska, Wschowa 2014, http://muzeum.wschowa.pl/pliki/soli_deo_gloria.pdf; <http://muzeum.wschowa.pl/2016/06/23/kronika-lauterbacha-nowy-nabytek-w-muzeum-ziemi-wschowskiej/>.

³⁸⁸ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

³⁸⁹ W zbiorach muzeum znajduje się 150 starych druków i druków rzadkich — zob. <http://krajoznawca.org/kg17/258-spacer-po-centrum-zabrze>. Zob. też <https://muzeumgornictwa.pl/o-muzeum/biblioteka>.

³⁹⁰ Zob. <http://www.zakliczyn.com/zakliczyn/oo.php>.

³⁹¹ G. Filipiuk, *Archiwum i biblioteka Warszawskiej Prowincji Kapucynów w Zakroczymiu*, „Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 1–2 (24–25), 2007, s. 113, [http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_\(24_25\)/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_\(24_25\)-s103-117/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_\(24_25\)-s103-117.pdf](http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_(24_25)/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_(24_25)-s103-117/Fides_Biuletyn_Bibliotek_Koscielnych-r2007-t1_2_(24_25)-s103-117.pdf). Według J. Witzzaka (op. cit.) w bibliotece znajduje się 7500 starych druków, w tym 33 inkunabuły. Według <http://www.kapucyni-nm.pl/historia-klasztoru/> w bibliotece klasztornej zgromadzono około 10 tysięcy starych druków. Zob. też <http://wyborcza.pl/1,75248,1344107.html>.

360	Zamość	Archiwum i Biblioteka Diecezjalna ul. Zamoyskiego 1, 22-400 Zamość	1982 woluminy ³⁹²
361	Zamość	Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego (Dział Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie) ul. Kamienna 20, 22-400 Zamość	47 druków (w 37 woluminach) ³⁹³
362	Zamość	Muzeum Zamojskie ul. Ormiańska 30, 22-400 Zamość	207 woluminów ³⁹⁴
363	Zawiercie	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna Miejska ul. Szymańskiego 2, 42-400 Zawiercie	2 woluminy ³⁹⁵
364	Zduńska Wola	Biblioteka Domu Misyjnego Wyższego Seminarium Duchownego Księży Orionistów ul. Łaska 88, 98-220 Zduńska Wola	116 woluminów ³⁹⁶
365	Zielona Góra	Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna imienia Cypriana Norwida al. Wojska Polskiego 9, 65-077 Zielona Góra	2400 druków ³⁹⁷

³⁹² *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 269; zob. też <https://diecezja.zamojskolubaczowska.pl/kuria/muzeum-i-archiwum-diecezjalne>.

³⁹³ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Od 2008 roku w depozycie znajduje się również ponad 6500 jednostek wchodzących w skład kolekcji „Księgozbiór Klemensowski Rodziny Zamojskich”. Zob. też R. Pałczyńska, *Starodruki w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zamościu*, „Bibliotekarz Zamojski” 1, 1997, s. 14–18 oraz „Zamojski Kwartalnik Kulturalny” 1, 1997, s. 26–29; P. Bartnik, *Radelka Jagiellońskie na oprawach starodruków z Biblioteki Kolegiackiej w Zamościu* (praca magisterska), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1999.

³⁹⁴ 119 z tych woluminów było drukowanych w Zamościu — zob. <http://muzeum-zamojskie.pl/455>; <http://muzeum-zamojskie.pl/stdruk/>. Zob. też M. Sołtysiak, K. Wierzbička, op. cit., s. 286.

³⁹⁵ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler.

³⁹⁶ *Biblioteki Kościoła Katolickiego...*, s. 163; zob. też M. Borkowska-Kurek, *Stare druki i druki XIX-wieczne Biblioteki Księży Orionistów w Zduńskiej Woli* (praca magisterska), Uniwersytet Łódzki, Łódź 1985.

³⁹⁷ Dane na podstawie kwerendy M. Kycler. Według <https://polska-org.pl/4603279,foto.html> w 1978 roku w bibliotece znajdowało się około 1950 woluminów starych druków. Z kolei http://stare.biblioteki.org/repository/PROJEKT%2018/Strategie%20WBP/Wojewodzka_i_Miejska_Biblioteka_Publiczna_w_Zielonej_Gorze.pdf podaje, iż w bibliotece mieści się 67 tysięcy jednostek zbiorów specjalnych (między innymi starodruków i zabytkowej kartografii). Zob. też A. Lipińska, *Ciekawsze śląskie starodruki w Dziale Zbiorów Specjalnych WiMBP im. C. Norwida w Zielonej Górze*, „Pro Libris” 2, 2002, s. 96–99.

366	Zielona Góra	Biblioteka Uniwersytecka (Dział Zbiorów Specjalnych) (w jej skład włączono Bibliotekę Wyższej Szkoły Pedagogicznej oraz Bibliotekę Główną Politechniki Zielonogórskiej) al. Wojska Polskiego 71, 65-762 Zielona Góra	1740 druków (stan na 2018 rok) ³⁹⁸
367	Zielona Góra	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Marii Grzegorzewskiej al. Wojska Polskiego 9, 65-077 Zielona Góra	brak szczegółowych danych ³⁹⁹
368	Żagań	Poaugustiański zespół klasztorny (Biblioteka) Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny pl. Klasztorny 2, 68-100 Żagań	ponad 2 tysiące druków, w tym 64 inkunabuły ⁴⁰⁰
369	Żarnowiec	Opactwo Benedyktynek Klasztorna 1, 84-110 Krokowa	97 woluminów, w tym 15 woluminów z XVI wieku i 82 woluminy z XVII–XVIII wieku (stan na 2017 rok) ⁴⁰¹

Źródło: opracowanie własne.

KONRAD K. SZYMAŃSKI

MATERIAL FOR THE STUDY OF THE STATE OF EARLY PRINTED BOOK COLLECTIONS IN POLAND

Summary

One of the planned tasks of the Provenance Working Group (coordinated by the Ossoliński National Institute) for 2018 was to compile a list of libraries with early printed books in their collec-

³⁹⁸ <https://gazetalubuska.pl/jakie-skarby-skrywa-biblioteka-uz-maja-po-500-lat-zdjecia/ar/13128694>. Według <http://www.bu.uz.zgora.pl/index.php/pl/informacje/o-nas/o-bibliotece> rękopisy i stare druki zgromadzone w bibliotece stanowią 2308 jednostek.

³⁹⁹ Na stronie internetowej biblioteki (<https://www.pbw.zgora.pl/pbw/Cymelia%20pbw>) prezentowane są obecnie 2 stare druki.

⁴⁰⁰ <http://www.krajoznawcy.info.pl/dziedzictwo-braci-augustianow-7493>; <https://gazetalubuska.pl/na-rowerowym-szlaku-zagania-odkryjemy-niejedno-ciekawe-miejsce/ar/8171838>; <http://www.znaczkii-turystyczne.pl/znaczkowe-miejsca-turystyczne/zespol-poaugustianski-w-zaganiu-c321>.

⁴⁰¹ M. Pronobis-Gajdzis, M. Kłosiewicz, G.B. Nehring, *Rola zabytkoznawczej analizy wartościującej w ustalaniu priorytetów konserwatorskich. Przypadek księgozbioru starych druków z opactwa Benedyktynek w Żarnowcu*, „Toruńskie Studia Bibliologiczne” 2017 nr 2 (19), s. 11, <http://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/TSB/article/download/TSB.2017.015/14132>; zob. też E. Jesipowicz, *Zbiór starych druków w klasztorze Sióstr Benedyktynek w Żarnowcu* (praca magisterska), Uniwersytet Gdański, Gdańsk 1979.

tions. The main objective was to disseminate information about institutions having books printed in the fifteenth–eighteenth centuries in their collections, which in turn would provide scholars studying early printed books in Poland with an insight into the current situation. Common access to the current and, as far as possible, complete data about these collections remains a proposal of librarians from the previous century that is yet to be implemented. The compilation presented here, based largely on public domain data as well as data from printed publications, is an expanded version of the compilation mentioned above. In its present form the material contains a table featuring information about over 369 institutions with early printed books in their holdings in Poland, located in over 163 towns and cities. They include the biggest collections as well as smaller holdings of academic and public libraries or libraries of church institutions, museums and archives all over the country. For most of these sites it has been possible to find, in addition to their current addresses, more or less basic data about their collections of early printed books. Another objective of the present publication — in addition to presenting information about the location and size of the collections — is to examine the condition and quality of information about them. There is still a lot to be done in this respect. Therefore, it is to be hoped that the material presented here will become an inspiration for a verification of the data collected in it as well as a discussion about a common methodology for creating a comprehensive and as complete as possible guide to early printed books in Poland.

KEY WORDS: early printed books, libraries, museums, archives, scholarly information, Poland